

1. Nadzór nad zdrowiem roślin	5
1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju.....	5
1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych	5
1.2. Kontrola występowania organizmów niekwarantannowych.....	15
1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2015.....	15
1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2015 roku.	22
1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi.....	23
1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego	23
1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego.....	27
1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich.....	29
1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej.....	31
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów.....	31
1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej.....	34
1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych	35
1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.	36
2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką.....	37
2.1. Wprowadzanie do obrotu, konfekcjonowanie i stosowanie środków ochrony roślin	37
2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków	37
2.1.2. Kontrola wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin	39
2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu	47
2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony	52
2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin	57
2.2. Monitoring zużycia środków ochrony roślin na terenie woj. mazowieckiego	63
2.3. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy	64
2.3.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań.....	64
2.3.2. Badania opryskiwaczy	65
2.4. Integrowana produkcja	66
2.4.1. Certyfikacja	66
2.5. Nadzór nad podmiotami upoważnionymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin	69
2.6. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi integrowaną produkcję roślin.....	70
2.7. Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.....	74
3. Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem.....	75
3.1. Ocena polowa materiału siewnego.....	75
3.1.1. Rośliny rolnicze i warzywne.....	75
3.1.2. Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych.....	78
3.1.3. Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych.....	84
3.2. Nadzór nad materiałem siewnym.....	92

3.2.1.	Wpis podmiotów do ewidencji przedsiębiorców, rolników i dostawców	92
3.2.2.	Kontrola materiału siewnego.....	94
3.3.	Kontrola stosowania materiału siewnego kukurydzy.....	98
3.4.	Rolnictwo ekologiczne.....	101
4.	Diagnostyka laboratoryjna.....	103
4.1.	Badania laboratoryjne.....	103
4.1.1.	Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN.....	103
4.2.	Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji	110
4.2.1.	Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego.....	110
4.2.2.	Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim.....	110
4.3.	Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji.....	112
4.3.1.	Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości	112
4.3.2.	Sterowanie jakością badań	112
4.3.3.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.....	113
5.	Ocena laboratoryjna materiału siewnego.	114
5.1.	Ocena laboratoryjna	114
5.1.1.	Ogólne podsumowanie.....	115
5.1.2.	Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.....	116
5.1.3.	Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi	116
5.1.4.	Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.....	117
5.1.5.	Drukowanie etykiet i paszportów.....	118

1. Nadzór nad zdrowiem roślin

1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju

1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

1.1.1.1. Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych była prowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie na podobnych zasadach jak w latach ubiegłych. W planach dotyczących kontroli zdrowotności, brano pod uwagę zdrowotnościowe wymagania specjalne dla roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów. W 2015 roku w skali całego województwa inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wykonali łącznie 13 447 kontroli zdrowotności pod kątem występowania organizmów kwarantannowych. Kontrolami zdrowotności objęto m.in. uprawy roślin, produkty roślinne i przedmioty w przechowalniach i magazynach, miejscach przeładunku, na giełdach i targowiskach. Ogółem kontroli poddano 4942,85 ha upraw roślin oraz 27045,16 t, 34903552 szt. oraz 188291,47 m³ roślin, produktów roślinnych i przedmiotów. W poszczególnych oddziałach liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności była zróżnicowana i zależała od rodzaju upraw, produktów roślinnych lub przedmiotów, znajdujących się na danym terenie.

Najwięcej kontroli zdrowotności przeprowadzono w oddziałach: Mińsk Mazowiecki – 1775 kontroli, Piaseczno – 1756 kontroli, Płock – 1253 kontrole, Grodzisk Mazowiecki – 843 kontrole.

Najmniej kontroli wykonano w oddziałach: Lipsko – 137 kontroli, Białobrzegi – 154 kontrole oraz Ostrów Mazowiecka – 179 kontroli.

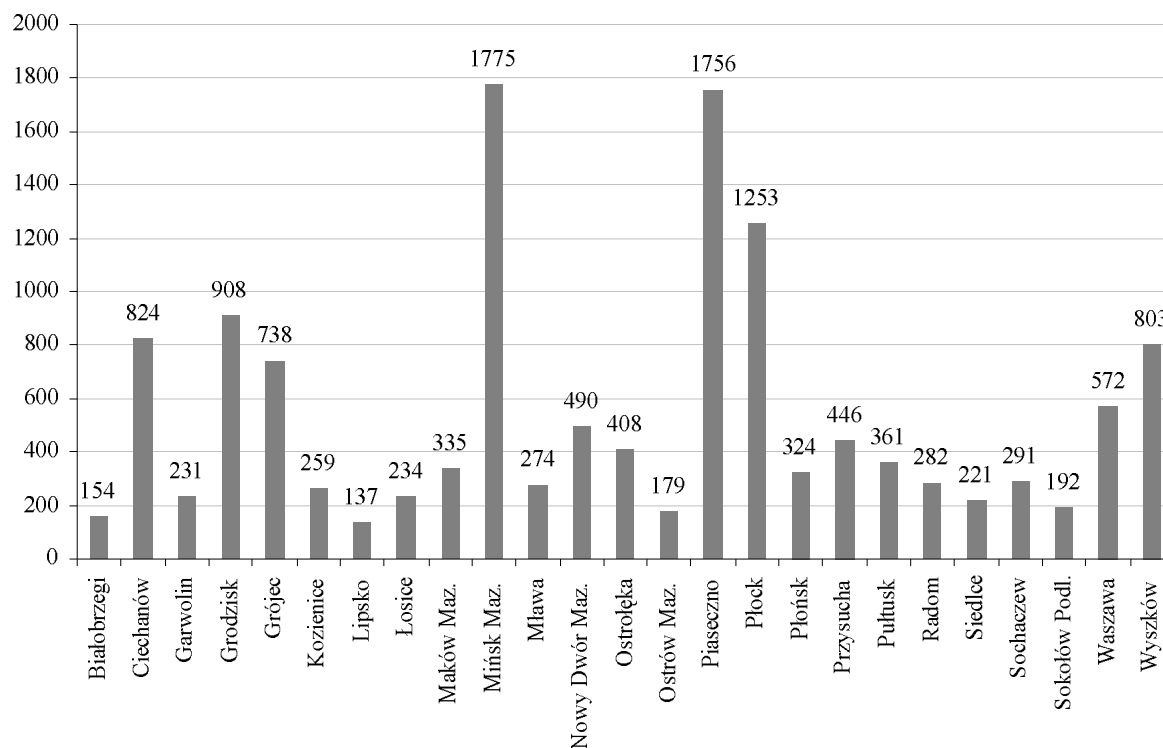
Szczegółowe dane liczbowe dotyczące ilości kontroli zdrowotności wykonanych w 2015 r. w skali całego województwa zostały przedstawione w tabeli 1.1 oraz na wykresie 1.1.

Tabela 1.1. Zestawienie kontroli zdrowotności (organizmy kwarantannowe) roślin produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2015 roku przez WIORiN w Warszawie.

L.p.	Oddział	Ogólna liczba kontroli zdrowotności	Wolumen produkcji roślin, produktów roślinnych i przedmiotów poddany kontroli			
			hektary	tony	sztuki	m3
1	Białobrzegi	154	158,065	187,582	14975	166
2	Ciechanów	824	74,7	257,483	1627285	408
3	Garwolin	231	39,5	187,244	201	40
4	Grodzisk	908	374,268	12051,866	16566473	55080,03
5	Grójec	738	294,090	668,366	541217	930
6	Kozienice	259	65,062	430,840	100174	7100
7	Lipsko	137	55,650	302,919	1715901	0
8	Łosice	234	170,239	1653,845	1	10
9	Maków Maz.	335	47,963	130,506	40037	369,87
10	Mińsk Maz.	1775	56,850	144,193	672744	314
11	Mława	274	59,873	254,615	24091	11011,5
12	Nowy Dwór Maz.	490	187,598	3107,168	6514088	4463

L.p.	Oddział	Ogólna liczba kontroli zdrowotności	Wolumen produkcji roślin, produktów roślinnych i przedmiotów poddany kontroli			
			hektary	tony	sztuki	m3
13	Ostrołęka	408	80,579	129,551	120947	375,88
14	Ostrów Maz.	179	46,216	188,019	887	95
15	Piaseczno	1756	74,865	388,747	3404954	25720
16	Płock	1253	1915,891	889,870	1051674	17481
17	Płońsk	324	101,897	1333,4	349566	600
18	Przysucha	446	114,551	86,062	18408	210
19	Pułtusk	361	92,395	667,914	37117	389
20	Radom	282	68,483	252,142	2580	30086
21	Siedlce	221	82,914	1734,690	725	146
22	Sochaczew	291	82,618	694,321	16502	10600
23	Sokołów Podl.	192	38,99	468,262	14632	461,25
24	Waszawa	572	38,545	277,621	1819072	17099,44
25	Wyszaków	803	186,435	557,928	3301	3147,5
WIORIN RAZEM		13447	4508,237	27045,154	34657552	186303,47

Wykres 1.1. Liczba kontroli zdrowotności przeprowadzonych w odniesieniu do upraw i partii roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w poszczególnych oddziałach w 2015 roku.

Najwięcej kontroli zdrowotności przeprowadzono w kierunku organizmów szkodliwych występujących na ziemniaku. Pod kątem występowania bakterii *Ralstonia solanacearum* sprawcy śluzaka wykonano 2704 kontrole, pod kątem występowania bakterii *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka 2600 kontroli oraz pod kątem występowania *Epitrix tuberis* 2504 kontrole. Liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności w tym zakresie była zróżnicowana w poszczególnych oddziałach. Najwięcej takich kontroli przeprowadzono w Oddziale Grodzisk Mazowiecki, Nowy Dwór Mazowiecki. Najmniej kontroli wykonano w Oddziałach w Grójcu i Białobrzegach.

Zwiększona liczba kontroli w kierunku poszukiwania bakterii powodujących śluzaka ziemniaka związana była z wykryciem na ternie Oddziału w Grodzisku Mazowiecki ognisk występowania choroby.

Ze względu na zagrożenie zawleczenia z Hiszpanii i Portugalii na terytorium Polski szkodnika ziemniaka *Epitrix tuberis* przeprowadzono kontrolę bulw ziemniaka pod kątem występowania tego szkodnika.

W związku z zagrożeniem występowania na terenie Unii Europejskiej nowego szkodnika drzew liściastych *Anoplophora chinensis* najwięcej kontroli w liczbie 3777 przeprowadzono pod kątem występowania tego organizmu jak również szkodnika roślin iglastych węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* - 1941 kontroli. Kontrole prowadzone były na materiale szkółkarskim jak również w drzewostanach leśnych i parkach.

W tabeli 1.2 przedstawiono szczegółowe dane o liczbie kontroli zdrowotności przeprowadzonych pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych.

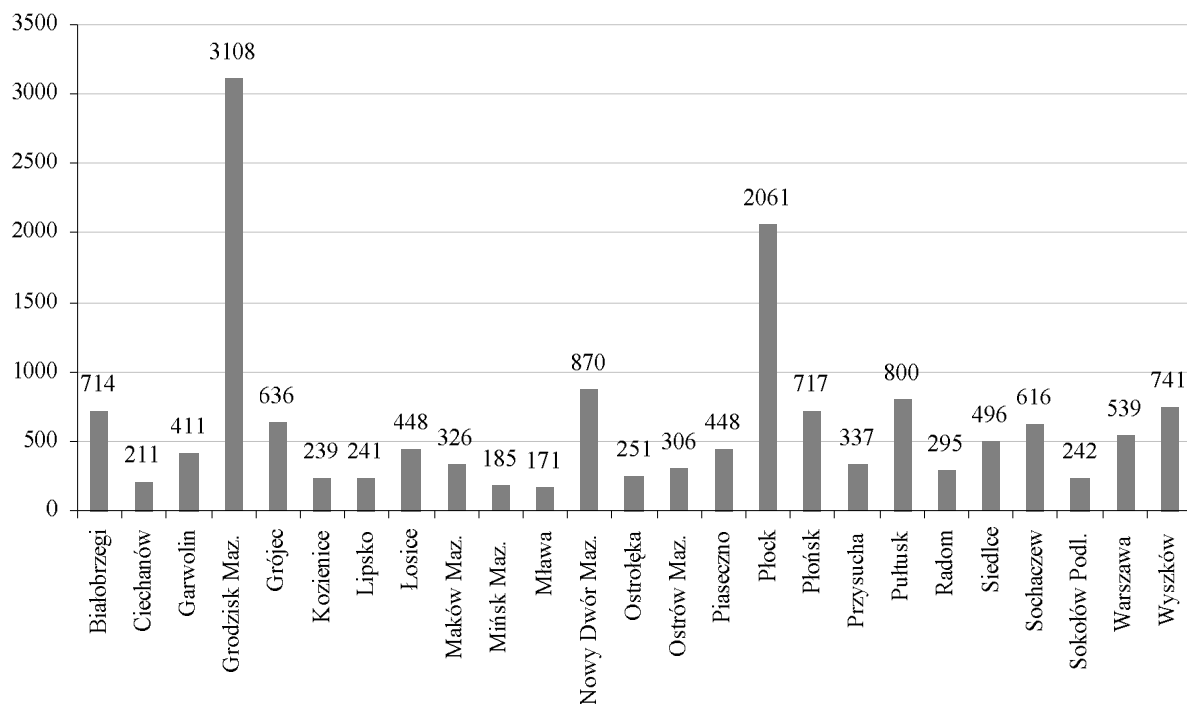
Tabela 1.2. Zestawienie kontroli zdrowotności roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2015 roku pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych.

Lp.	Liczba kontroli zdrowotności pod kątem wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych	Oddział																	Razem								
		Białobrzegi	Ciechanów	Garwolin	Grodzisk Mazowiecki	Grójec	Kozienice	Lipisko	Łosice	Maków Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	Mława	Nowy Dwór Mazowiecki	Ostrołęka	Ostrow Mazowiecka	Piaseczno	Płock	Płońsk		Przysucha	Pułtusk	Radom	Siedlce	Sochaczew	Sokołów Podlaski	Warszawa	Wyszków
1	Apple proliferation mycoplasma	21	56	75	15	141	42	8	6	20	40	3	6	56	5	57	190	28	104	9	21	5	20	7	19	313	1267
2	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	12	248	7	121	108	9	9	35	45	451	42	33	39	31	298	75	10	82	74	14	8	44	27	98	21	1941
3	<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	52	77	84	223	36	146	70	131	88	63	162	201	68	71	70	138	146	64	103	108	141	122	86	78	72	2600
4	<i>Epirix tubervis</i>	51	75	62	222	35	146	70	111	88	63	164	212	68	71	70	140	145	64	103	108	108	93	86	77	72	2504
5	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	6	0	0	12	0	0	0	0	0	0	2	69	2	0	0	2	6	0	0	0	0	0	0	13	0	112
6	<i>Globodera rostochiensis</i>	16	15	30	24	58	21	17	58	23	26	13	78	25	14	40	85	38	54	22	28	47	11	23	112	81	959
7	Plum Pox Virus	21	81	10	38	172	18	10	3	7	90	1	5	76	3	144	185	26	60	20	41	0	31	4	48	238	1332
8	<i>Synchytrium endobioticum</i>	16	17	30	25	59	23	17	75	23	26	14	120	25	14	41	93	41	54	45	28	75	11	24	99	83	1078
9	<i>Gibberella circinata</i>	1	73	1	37	0	0	1	8	10	172	8	10	9	7	120	30	4	28	31	10	0	15	9	35	4	623
10	<i>Anoplophora chinensis</i>	50	195	93	142	149	59	25	6	87	625	22	42	177	40	553	641	83	51	69	96	15	46	1	129	381	3777
11	<i>Erwinia amylovora</i>	28	166	79	104	243	38	12	8	24	194	3	27	84	8	302	266	24	137	40	33	1	27	20	65	369	2302
12	<i>Ralstonia solanacearum</i>	52	79	90	212	36	148	70	131	90	67	170	222	102	73	74	149	145	64	104	110	147	113	90	92	74	2704

W 2015 r. podczas przeprowadzanych kontroli zdrowotności pobrano 15 409 prób do badań laboratoryjnych. Najwięcej prób pobrano w Oddziale w Grodzisku Mazowieckim – 3108, w Płocku – 2061, w Nowym Dworze Mazowieckim - 870. Najmniej prób pobrano w Oddziałach: Mława – 171, Mińsk Maz. – 185, Ciechanów – 210. Bardzo duża liczba pobranych prób w Grodzisku Mazowieckim związana jest z wykryciem na terenie tego oddziału 3 ognisk występowania bakterii *Ralstonia solanacearum* oraz wyznaczeniem strefy zagrożenia w 6 gospodarstwach w związku z wysadzeniem sadzeniaka ziemniaka uznanego za porażony ww. bakterią.

Na wykresie 1.2 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby pobranych prób.

Wykres 1.2. Liczba pobranych prób w 2015 r.

W 2015 roku w wyniku prowadzonych inspekcji i wykonanych analiz laboratoryjnych w miejscach produkcji na terenie województwa mazowieckiego stwierdzono ogółem występowanie 5 rodzajów organizmów kwarantannowych. Podobnie jak w latach poprzednich, w 2015 roku na terenie województwa mazowieckiego stwierdzano obecność bakterii *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka. Wyżej wymienioną bakterię stwierdzono w 178 miejscach produkcji. Najwięcej wykryć odnotowano na terenie Oddziału Kozienice, Nowy Dwór Mazowiecki, Lipsko i Łosice, najmniej porażonych miejsc produkcji przez ten organizm kwarantannowy stwierdzono na terenie Oddziału Przysucha, Pułtusk, Warszawa, Sochaczew, Białobrzegi, Grójec (dane w tabeli 1.3).

W roku 2015 po raz pierwszy na terenie województwa mazowieckiego stwierdzono występowanie bakterii *Ralstonia solanacearum* będącej sprawcą śluzaka ziemniaka. W próbach bulw pobranych z ziemniaków wyprodukowanych w 2014 roku bakterię stwierdzono w ziemniakach odmiany Lady Claire w jednym miejscu produkcji na terenie Oddziału w Grodzisku Mazowieckim. W ziemniakach wyprodukowanych w 2015 roku stwierdzono występowanie bakterii w ziemniakach odmiany Melody w kolejnych 2 miejscach produkcji na terenie Oddziału w Grodzisku Mazowieckim. Przeprowadzone postępowanie dotyczące możliwości zawleczenia bakterii do gospodarstw, w których stwierdzono wykrycie wskazuje, że bakteria mogła być przeniesiona z sadzeniakiem ziemniaka produkowanym na terenie województwa pomorskiego.

Wśród wirusów odnotowano spadek występowania wirusa ospowatości śliw (*Plum pox virus*). W 2015 r. zanotowano go w 1 miejscu produkcji. Odnotowano spadek wykryć w porównaniu do wcześniejszych lat. (w 2014 w 5 miejscach produkcji).

W przypadku nicieni - mątwik ziemniaczany (*Globodera rostochiensis*) w 2015 roku wykryto go w 4 miejscach produkcji podobnie jak w roku ubiegłym. Wykrycie odnotowano na terenie Oddziału Grodzisk Mazowiecki, Nowy Dwór Mazowiecki, Płock i Siedlce.

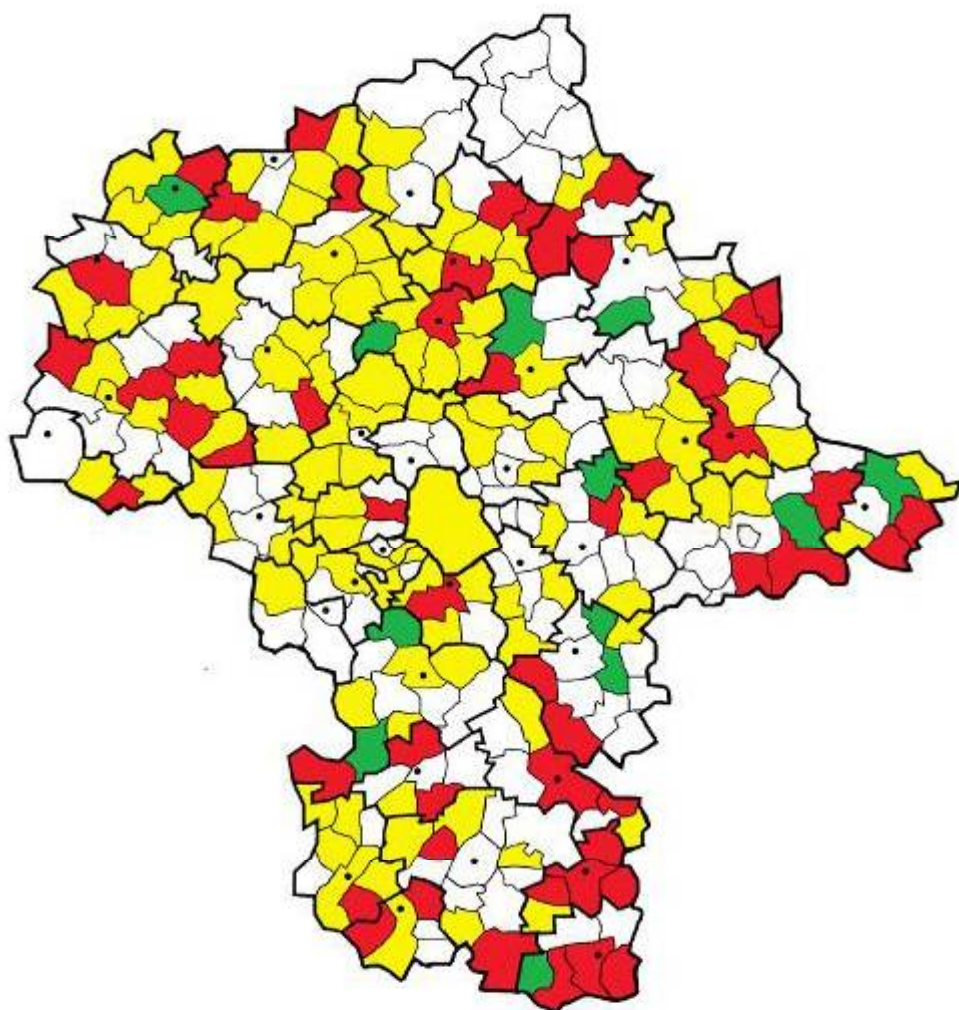
W roku 2015 w ramach poszukiwania nowych zagrożeń występowania organizmów szkodliwych zostało pobranych 5 prób materiału roślinnego do badań laboratoryjnych w kierunku występowania wszystkich możliwych organizmów szkodliwych (sprawca).

Szczegółowe dane o liczbie miejsc produkcji, gdzie wykryto w 2015 r. poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane przedstawia poniższa tabela 1.3.

Tabela 1.3. Liczba miejsc produkcji, w których wykryto poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane w 2015 r.

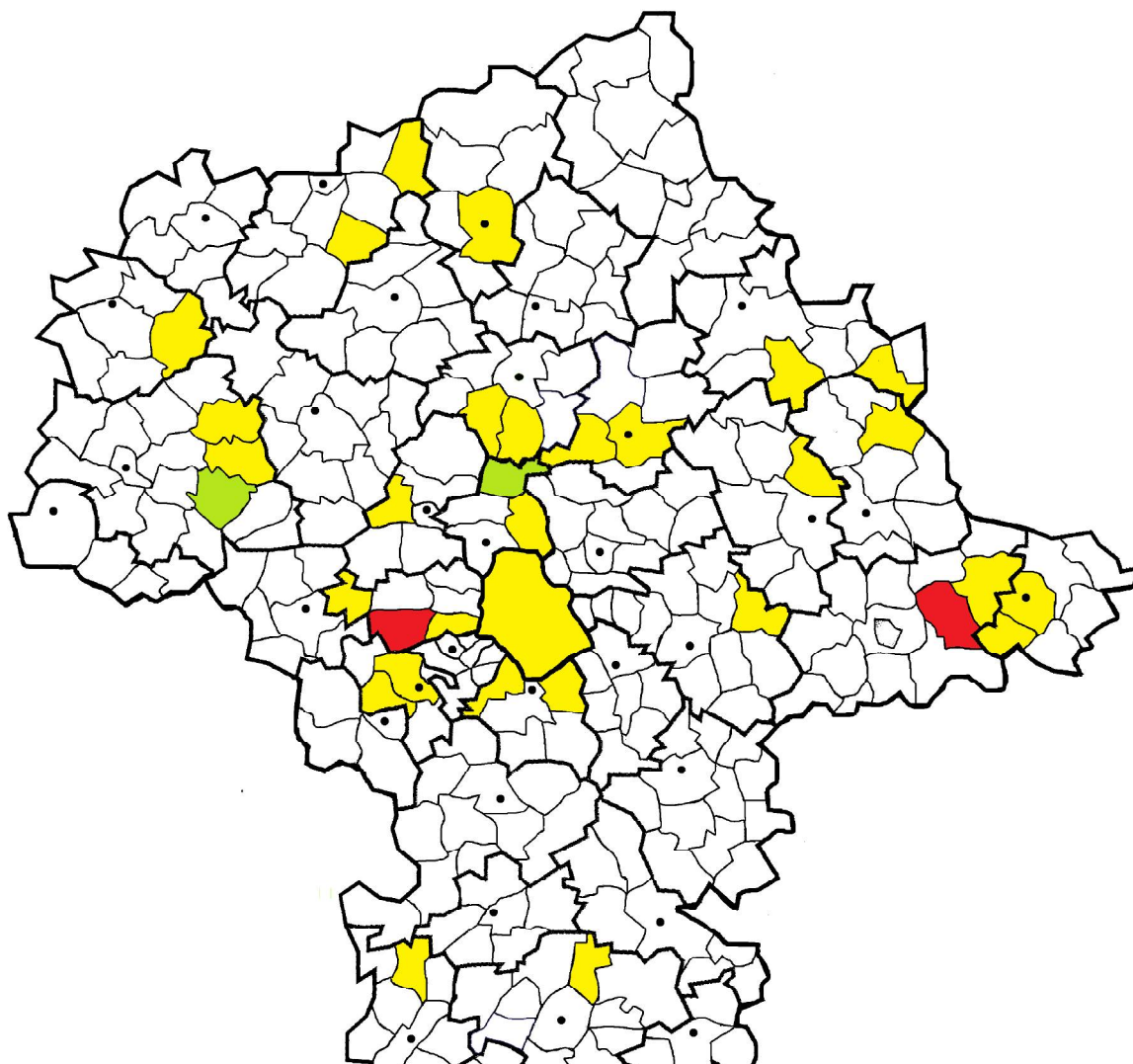
Lp.	Organizm kwarantannowy	<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>	<i>Ralstonia solanacearum</i>	<i>Globodera rostochiensis</i>	Plum pox virus	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i>	RAZEM
1	Białobrzegi	2					2
2	Ciechanów	3					3
3	Garwolin	5					5
4	Grodzisk Mazowiecki	3	3	1		1	8
5	Grójec	2					2
6	Kozienice	25					25
7	Lipisko	15					15
8	Łosice	15					15
9	Maków Mazowiecki	7					7
10	Mińsk Mazowiecki	7					7
11	Mława	6					6
12	Nowy Dwór Mazowiecki	18		1			19
13	Ostrołęka	3					3
14	Ostrów Mazowiecka	6					6
15	Piaseczno	2					2
16	Płock	10		1			11
17	Płońsk	8					8
18	Przysucha	1			1		2
19	Pułtusk	1					1
20	Radom	12					12
21	Siedlce	10		1			11
22	Sochaczew	2					2
23	Sokolów Podlaski	7					7
24	Warszawa	1					1
25	Wyszaków	7					7
	RAZEM	178	3	4	1	1	187

Mapa 1. Ogniska bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.

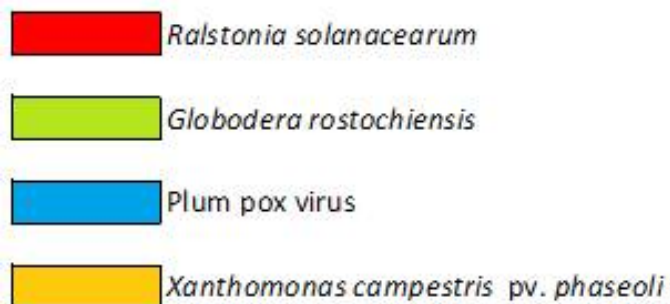
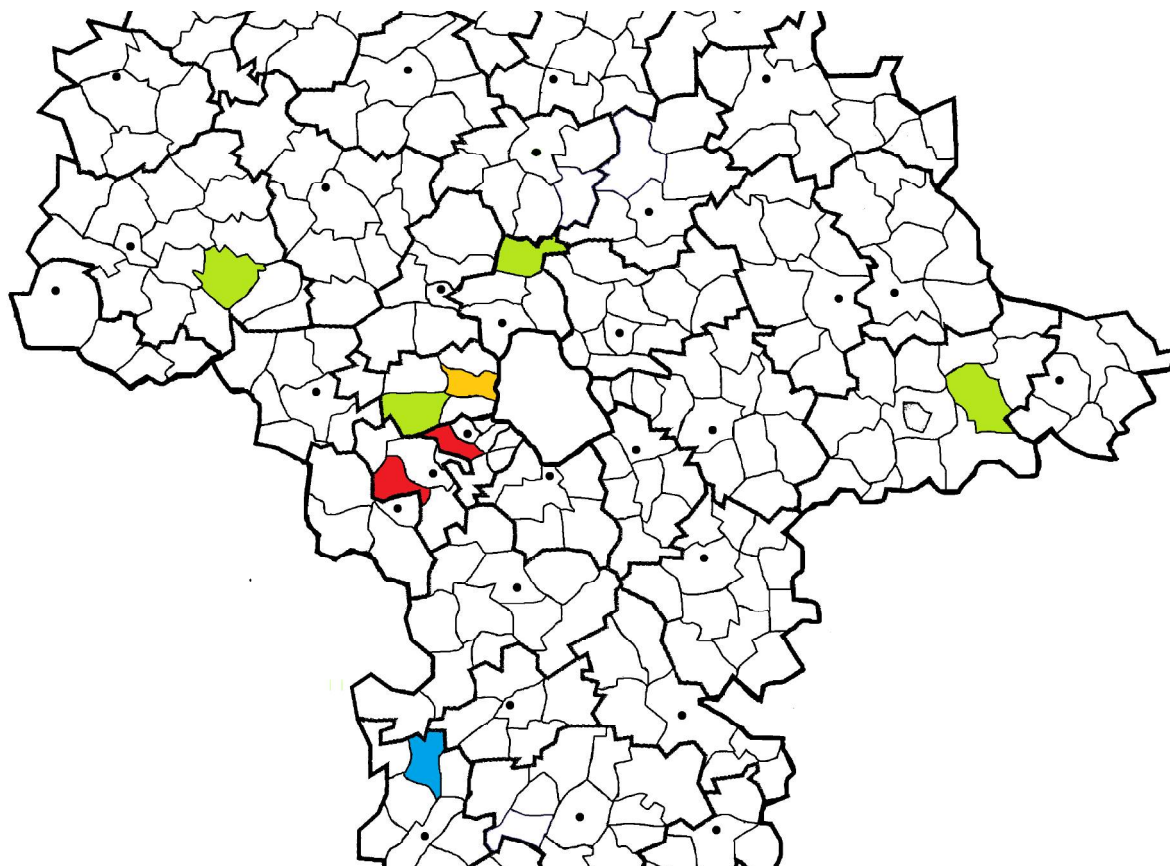
- Gminy, w których w 2015 r. wykryto nowe ogniska *Cms*
- Gminy, w których występują ogniska *Cms*
i w których w 2015 r. wykryto nowe ogniska
- Gminy, w których występują ogniska *Cms*

Mapa 2. Ogniska *Globodera rostochiensis* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.

- Gminy, w których występują ogniska *Globodera rostochiensis*
- Gminy, w których występują ogniska *Globodera rostochiensis*
i w których w 2015 roku wykryto nowe ogniska
- Gminy, w których w 2015 roku wykryto nowe ogniska *Globodera rostochiensis*

Mapa 3. Wykrycia innych organizmów kwarantannowych w podziale na gminy, które wykryto w 2015 roku.

1.1.1.2. Zwalczenie organizmów kwarantannowych i regulowanych

W związku z wykryciami organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2015 roku wydano 213 decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania tych organizmów. Najwięcej decyzji wydano w związku z wykryciem bakteriozy pierścieniowej ziemniaka. Ze względu na wyrycie bakterii *Ralstonia solanacearum* wydano 7 decyzji – 2 decyzje dla podmiotów ze względu na wykrycie bakterii w pobranych próbach oraz 5 decyzji dla podmiotów, którzy wysadzili sadzeniaki ziemniaka uznane za porażone. W stosunku do jednego podmiotu gdzie zostało stwierdzone występowanie bakterii postępowanie administracyjne nie zostało jeszcze zakończone.

Ze względu na obowiązki określone w decyzjach administracyjnych dotyczących zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się tych organizmów, pracownicy Inspekcji przeprowadzali kontrole w zakresie wykonania tych obowiązków przez producentów. W 2015 roku przeprowadzono 919 kontroli wykonania decyzji.

Najwięcej takich kontroli przeprowadzono na terenie Oddziału w Grodzisku Mazowieckim – 93 kontrole, Kozienicach – 81 kontroli, Płock – 80 kontroli. Najmniej kontroli wykonania decyzji przeprowadzono na terenie Oddziału w Piasecznie – 7 kontroli, Sochaczewie – 8 kontroli i Grójcu - 13 kontroli,

Łącznie w województwie mazowieckim w 2015 roku było 810 ognisk, które były objęte nadzorem Inspekcji w zakresie zwalczania organizmów kwarantannowych.

Tabela 1.4. Zestawienie liczby decyzji w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2015 roku.

Lp.	Oddziały	Liczba decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych
1	Białobrzegi	2
2	Ciechanów	3
3	Garwolin	8
4	Grodzisk Mazowiecki	16
5	Grójec	2
6	Kozienice	29
7	Lipsko	15
8	Łosice	16
9	Maków Mazowiecki	7
10	Mińsk Mazowiecki	7
11	Mława	6
12	Nowy Dwór Mazowiecki	16
13	Ostrołęka	2
14	Ostrów Mazowiecka	11
15	Piaseczno	2
16	Płock	8
17	Płońsk	5
18	Przysucha	1
19	Pułtusk	4
20	Radom	17
21	Siedlce	12
22	Sochaczew	2
23	Sokolów Podlaski	12
24	Warszawa	1
25	Wyszków	9
	RAZEM	213

1.2. Kontrola występowania organizmów niekwarantannowych

1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2015

W roku 2015 rejestracja, tj. ocena występowania ważnych gospodarczo chorób i szkodników roślin uprawnych wzorem roku ubiegłego, prowadzona była przez wszystkie 25 jednostek Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie. Dane z rejestracji tych organizmów są wykorzystywane do opracowania informacji o stanie zdrowotności upraw w roku sprawozdawczym. Zakres obserwowanych agrofagów (29 agrofagów) został ustalony w oparciu o strukturę roślin ważnych gospodarczo dla poszczególnych rejonów województwa. Wyniki obserwacji agrofagów, przekazywane są do Zakładu Metod Prognozowania i Rejestracji Agrofagów Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu. Stanowią materiał źródłowy dla tworzonej komputerowej bazy danych, pozwalają na uchwycenie dynamiki zmienności w nasileniu występowania poszczególnych agrofagów oraz stanowią podstawę dla prognozowania ich pojawu w latach następnych. Średni procent porażenia roślin uprawnych przez choroby i szkodniki w 2015 roku dla województwa mazowieckiego przedstawia tabela 1.6.

W sezonie wegetacyjnym na wybranych losowo plantacjach prowadzono obserwacje występowania organizmów niekwarantannowych oraz poziomu uszkodzeń wywołanych przez choroby i szkodniki.

W 2015 roku na terenie województwa mazowieckiego przeprowadzono 4 129 obserwacji na obecność organizmów niekwarantannowych z zakresu rejestracji i sygnalizacji zabiegów ochrony roślin.

Obserwacje w ramach rejestracji prowadzono na:

- Uprawach roślin rolniczych:
 - **Pszenica zwyczajna** (*Triticum aestivum*),
 - Mączniak prawdziwy zbóż i traw (pszenica)
 - Rdza brunatna pszenicy
 - Septorioza plew pszenicy
 - Zgorzel podstawy źdźbła
 - Łamliwość źdźbła zbóż i traw
 - Mszycy czeremchowo-zbożowa
 - Skrzypionki
 - Pruszczarek zbożowiec

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje pszenicy ozimej w latach 2009-2015 przedstawia wykres 1.3.

- **Kukurydza zwyczajna** (*Zea mays*),
 - Ploniarka zbożówka
 - Omacnica prosowianka

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje kukurydzy w latach 2009-2015 przedstawia wykres 1.4.

- **Ziemniak** (*Solanum tuberosum*),
 - Zaraza ziemniaka
 - Stonka ziemniaczana

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ziemniaka w latach 2009-2015 przedstawia wykres 1.5.

- **Rzepak** (*Brassica napus* var. *napus*),
 - Sucha zgnilizna kapustnych
 - Słodyszek rzepakowy
 - Chowacz brukwiaczek
 - Chowacz czterozębny

- Chowacz podobnik

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje rzepaku w latach 2009-2015 przedstawia wykres 1.6.

- Upraw roślin warzywnych:
 - **Cebula** (*Allium cepa*),
 - Mączniak rzekomy cebuli
 - **Ogórek** (*Cucumis sativus*),
 - Mączniak rzekomy dyniowatych
 - Kanciasta plamistość liści ogórka

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ogórka gruntowego w latach 2009-2015 przedstawia wykres 1.7.

- **Kapusta głowiasta biała** (*Brassica oleracea*),
 - Mszyca kapuściana
 - Bielinek kapustnik
- **Marchew jadalna** (*Daucus carota*),
 - Połyśnica marchwianka
- Uprawach roślin sadowniczych:
 - **Jabłoń domowa** (*Malus domestica*),
 - Parch jabłoni
 - Owocówka jabłkóweczka
 - **Śliwa domowa** (*Prunus domestica*),
 - Owocówka śliwkóweczka
 - **Wiśnia pospolita** (*Prunus cerasus*),
 - Nasionnica trześniówka
 - Brunatna zgnilizna drzew pestkowych
 - **Truskawka** (*Fragaria ananassa*)
 - Szara pleśń truskawek

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje roślin sadowniczych i truskawki w latach 2009-2015 przedstawia wykres 1.8.

Obserwacje występowania organizmów niekwarantannowych wykorzystywane są również przy prowadzeniu sygnalizacji. Sygnalizacja terminów wykonywania zabiegów zwalczających agrofagi ma na celu wspomaganie decyzji posiadaczy roślin i produktów roślinnych o potrzebie i terminie wykonania takich zabiegów. Jednostki organizacyjne WIORiN informują podmioty o czasie i sposobie zwalczania agrofagów niekwarantannowych wydając komunikaty sygnalizacyjne umieszczane w Internetowym Systemie Sygnalizacji Agrofagów. W 2015 roku sygnalizacja prowadzona była w oparciu o 45 rodzajów komunikatów.

W sezonie wegetacyjnym 2015 roku zgodnie z zaleceniem Głównego Inspektora Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie zakupił i wystawił w sadach jabłoniowych 20 pułapek feromonowych do monitoringu występowania *Grapholita molesta* produkcji polskiej oraz 20 pułapek produkcji rosyjskiej zakupionych i przekazanych przez Główny Inspektorat. Obserwacje prowadzone były przez następujące Oddziały: Białobrzegi, Garwolin, Grójec, Kozienice, Lipsko, Nowy Dwór Mazowiecki, Piaseczno, Płońsk, Przysucha, Radom i Warszawa. W celu potwierdzenia prawidłowości odczytów odłowów z pułapek feromonowych podłogi lepowe pułapek były przekazywane do Laboratorium Wojewódzkiego, część z prób z wynikiem podejrzenia była skierowana do Centralnego Laboratorium. W sezonie wegetacyjnym na terenie województwa mazowieckiego po raz pierwszy w Polsce stwierdzono występowanie *Grapholita molesta* w sadach jabłoniowych zlokalizowanych na terenie powiatu grójeckiego i powiatu lipskiego.

Tabela 1.6. Średni procent porażenia roślin uprawnych przez choroby i szkodniki w 2015 roku dla całego województwa (rejestracja agrofagów ważnych w woj. mazowieckim).

Lp.	agrofag	gatunek rośliny	% porażenia		stopień nasilenie	
			maksymalny	średni	maksymalny	średni
1	Mączniak prawdziwy zbóż i traw <i>Erysiphe graminis</i>	pszenica ozima	80	7	3	1
2	Rdza brunatna pszenicy <i>Puccinia recondita</i> f.sp. <i>tritici</i>	pszenica ozima	75	3	3	1
3	Septorioza paskowana liści pszenicy <i>Septoria tritici</i>	pszenica ozima	18	5	2	1
4	Zgorzel podstawy źdźbła pszenicy <i>Gaeumannomyces graminis</i>	pszenica ozima	20	2	3	1
5	Łamliwość podstawy źdźbła <i>Pseudocercospora herpotrichoides</i>	pszenica ozima	16	2	3	1
6	Fuzariozy zbóż <i>Fusarium</i> spp.	pszenica ozima	22	3	3	1
7	Mszycza czeremchowo zbożowa <i>Rhopalosiphum padi</i>	pszenica ozima	11	3	3	1
8	Skrzypionki <i>Lema</i> ssp.	pszenica ozima	34	4	3	1
9	Pryszczarek zbożowiec <i>Haplodiplosis equestris</i>	pszenica ozima	15	2	3	1
10	Ploniarka zbożówka <i>Oscinis frit</i>	kukurydza	10	2	2	1
11	Omacnica prosowianka <i>Pyrausta nubilalis</i>	kukurydza	68	4	2	1
12	Zaraza ziemniaka <i>Phytophthora infestans</i>	ziemniak	90	7	3	1
13	Stonka ziemniaczana <i>Leptinotarsa decemlineata</i>	ziemniak	72	5	3	1
14	Parch zwykły ziemniak <i>Streptomyces scabies</i>	ziemniak - bulwy	8	4	2	1
15	Fuzariozy (m. in. sucha zgnilizna bulw ziemniak) <i>Fusarium</i> spp.	ziemniak - bulwy	5	2	2	1
16	Sucha zgnilizna kapustnych <i>Phoma lingam</i>	rzepak ozimy	10	3	3	2
17	Ślodyszek rzepakowy <i>Meligethes aeneus</i>	rzepak ozimy	12	4	3	1
18	Chowacz czterozębny <i>Ceutorrhynchus quadridens</i>	rzepak ozimy	12	3	3	1
19	Chowacz brukwiaczek <i>Ceutorrhynchus napi</i>	rzepak ozimy	11	3	3	1
20	Chowacz podobnik <i>Ceutorrhynchus assimilis</i>	rzepak ozimy	11	2	3	1
21	Mączniak rzekomy dyniowatych <i>Pseudoperonospora cubensis</i>	ogórek	35	5	1	1
22	Kanciasta plamistość liści ogórka <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>lachrymans</i>	ogórek	22	4	2	1

Lp.	agrofag	gatunek rośliny	% porażenia		stopień nasilenie	
			maksymalny	średni	maksymalny	średni
23	Mączniak rzekomy cebuli <i>Peronospora destructor</i>	cebula	5	1	1	1
24	Bielinek kapustnik <i>Pieris brassicae</i>	kapusta	13	4	2	1
25	Mszycy kapuściana <i>Brevicoryne brassicae</i>	kapusta	12	5	2	1
26	Polyśnica marchwianka <i>Psila rosae</i>	marchew	4	3	1	1
27	Parch jabłoni <i>Venturia inaequalis</i>	jabłoń - owoce	26	2	2	1
28	Owocówka śliwkoweczka <i>Laspeyresia funebrana</i>	śliwa	13	4	2	1
29	Brunatna zgnilizna drzew pestkowych <i>Monilinia laxa</i>	wiśnia	12	4	1	1
30	Szara pleśń truskawek <i>Botrytis cinerea</i>	truskawka-owoce	14	3	3	1

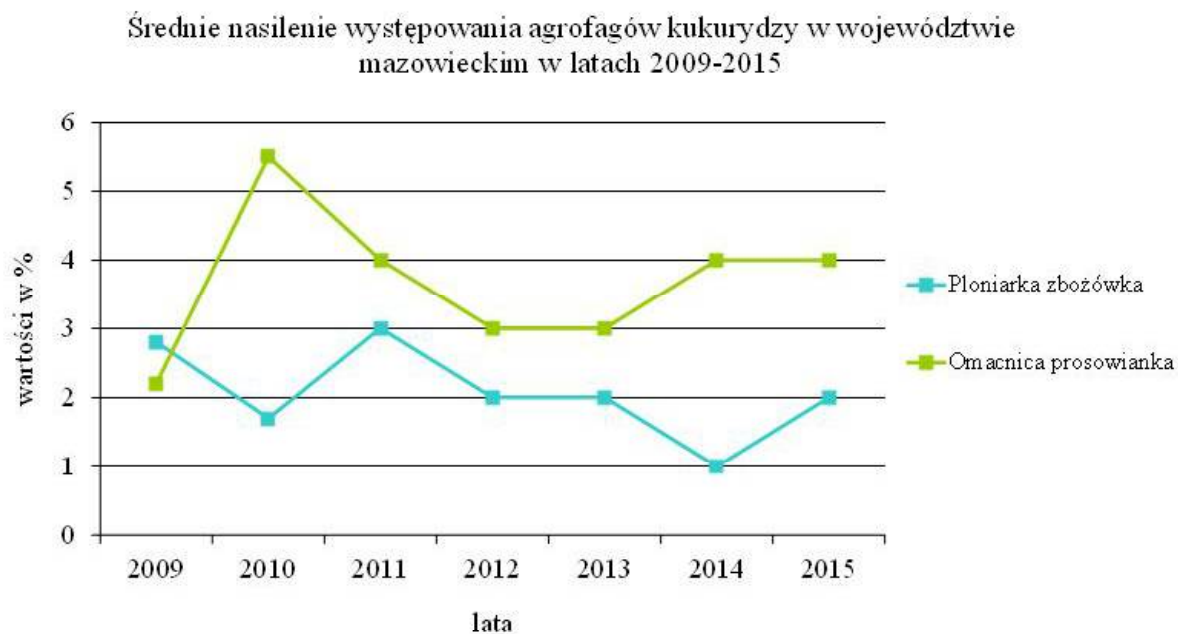
Legenda:

- procent porażenia tj. ilość roślin opanowanych, porażonych lub uszkodzonych przez agrofaga w stosunku do ogólnej ilości roślin obserwowanych,
- stopień nasilenia tj. liczebność agrofaga, nasilenia choroby lub uszkodzeń spowodowanych wystąpieniem organizmu niekwartantowego (stopień nasilenia: słaby-1, średni-2, silny-3)

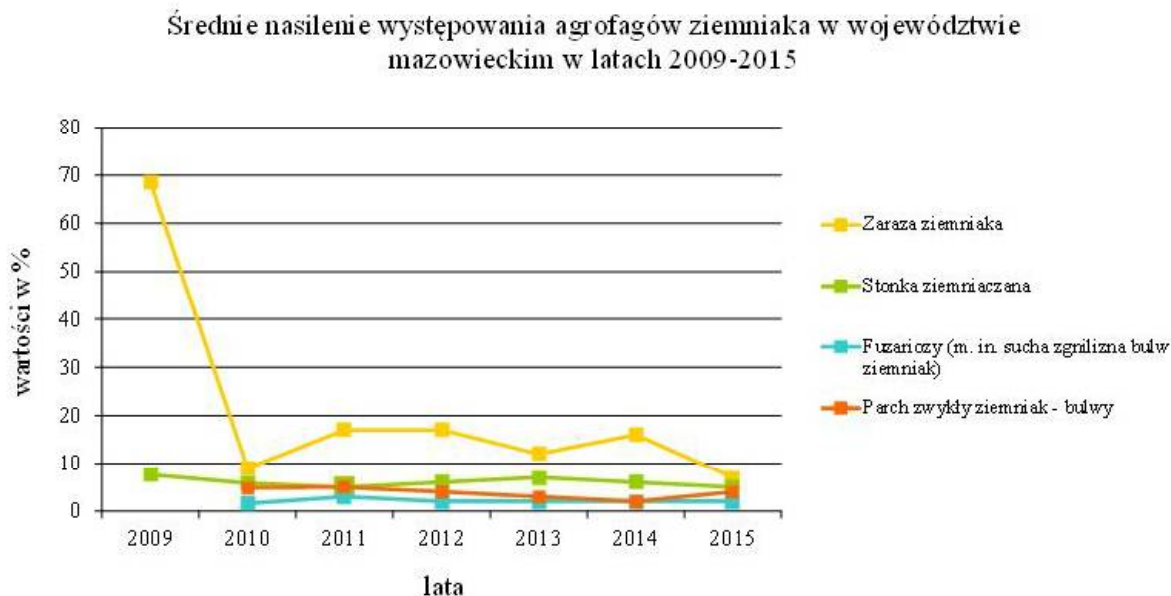
Wykres 1.3. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje pszenicy ozimej w latach 2009-2015.

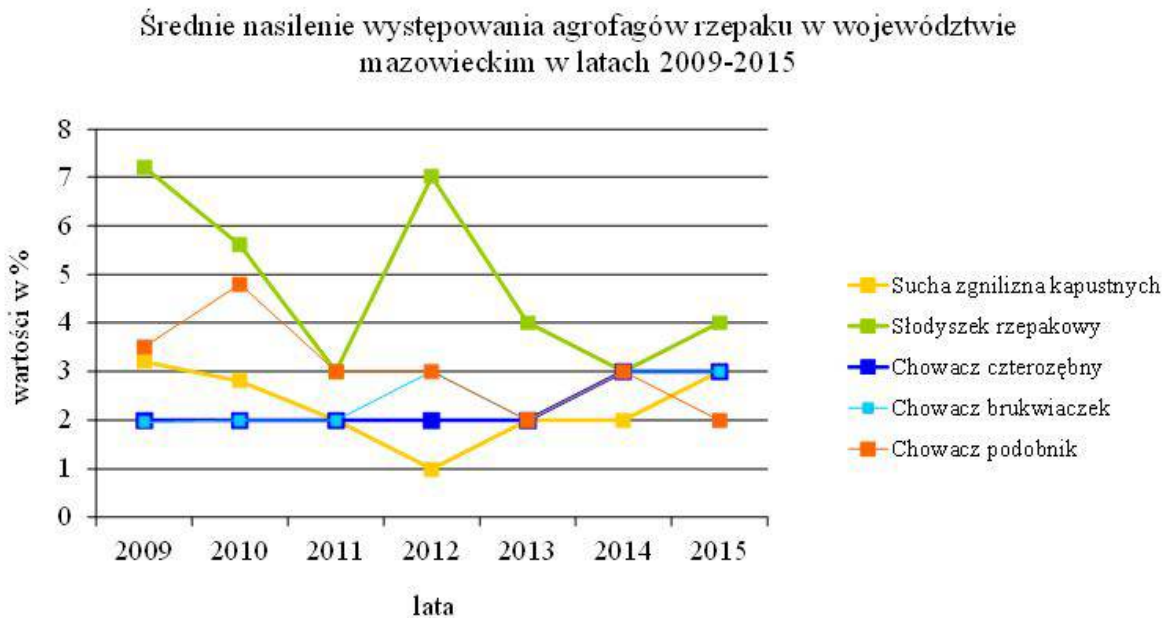
Wykres 1.4. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje kukurydzy w latach 2009-2015.

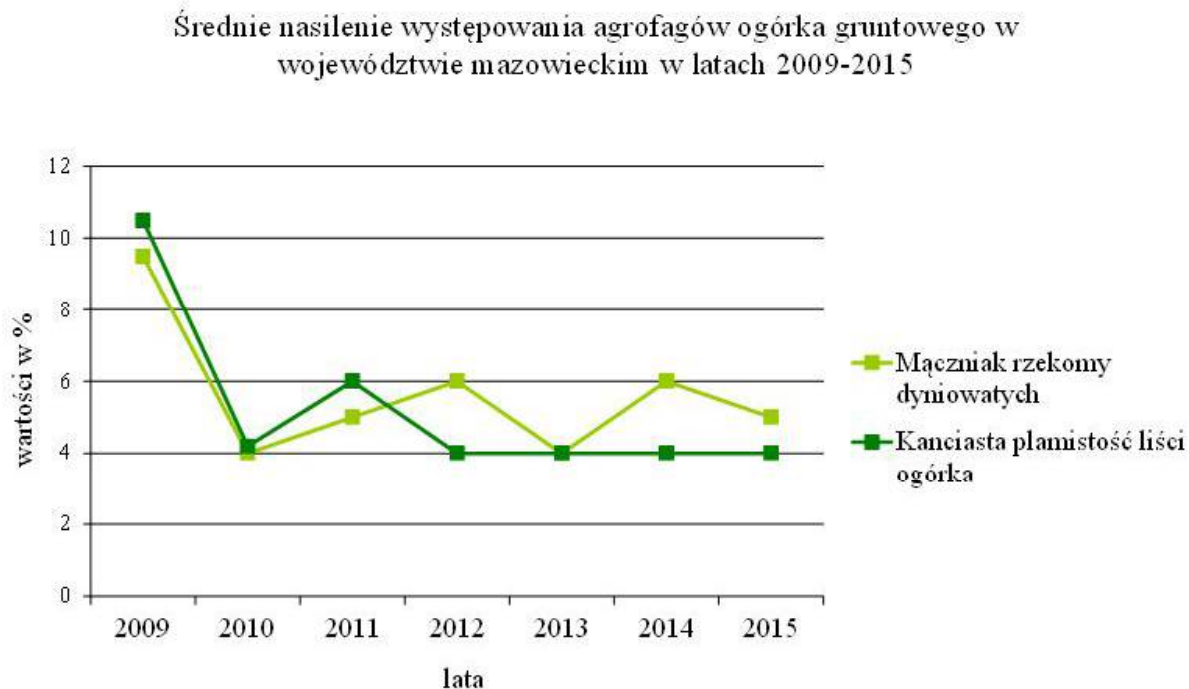
Wykres 1.5. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ziemniaka w latach 2009-2015.

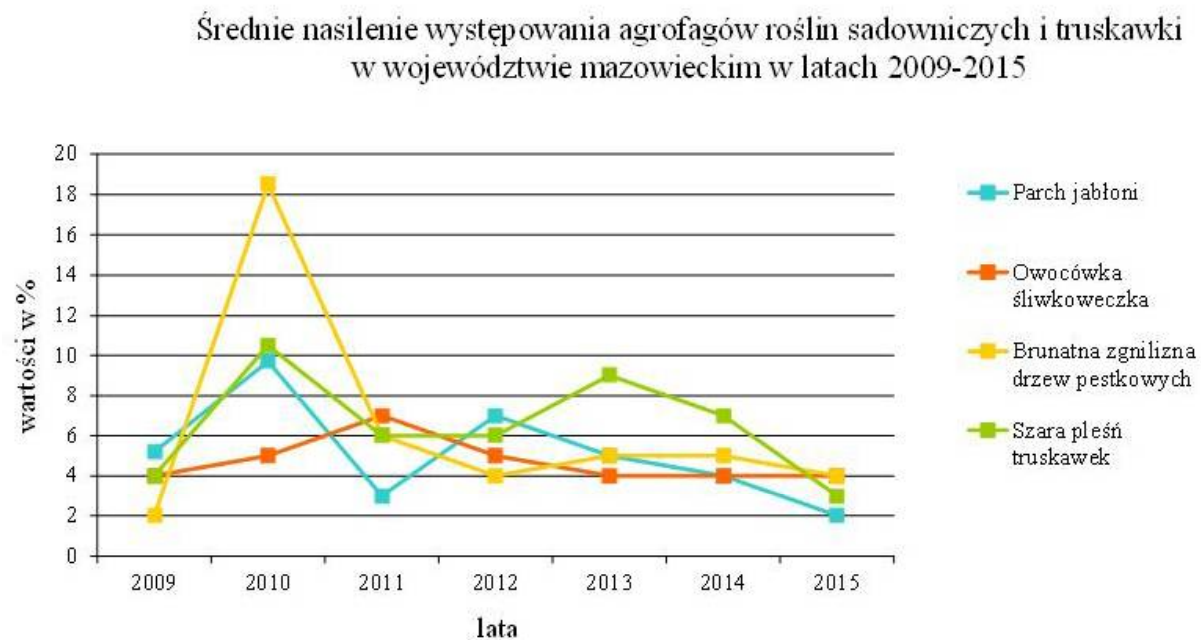
Wykres 1.6. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje rzepaku w latach 2009-2015.

Wykres 1.7. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ogórka gruntowego w latach 2009-2015.

Wykres 1.8. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje roślin sadowniczych i truskawki w latach 2009-2015.

1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2015 roku.

W 2015 roku jak i w latach ubiegłych Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadził współpracę z placówkami naukowymi w ramach realizowanych przez te instytucje wieloletnich programów badawczych. Zakres i rodzaj podejmowanych działań był przydzielany wybranym Oddziałom w sposób umożliwiający najefektywniejsze wykonanie prac w ramach współpracy, a jednocześnie niewpływający na wykonywanie zadań ustawowych Inspekcji.

W ramach współpracy z Instytutem Ochrony Roślin – Państwowym Instytutem Badawczym Zakładem Biologicznych Metod, Wojewódzki Inspektorat kolejny raz przystąpił do współpracy dotyczącej pozyskiwania materiału badawczego w postaci okazów wciornastków w ramach Programu Wieloletniego na lata 2011-2015 „Charakterystyka genetyczna oraz identyfikacja wciornastków *Trips palmi* Karny i *Frankliniella occidentalis* Pengande przy wykorzystaniu technik biologii molekularnej”. Oddziały, które podjęły współpracę i przekazały pobrane okazy owadów do IOR-PIB to Oddział Przysucha, Oddział Grodzisk Mazowiecki i Oddział Ostrołęka.

W związku z wieloletnią współpracą z Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, Zakładem Nasiennictwa i Ochrony Ziemniaka w Boninie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddziały: Mława, Maków Mazowiecki, Nowy Dwór Mazowiecki, Ostrów Mazowiecka i Sokołów Podlaski opracowywały ankiety dotyczące podstawowych agrofagów w uprawie ziemniaka, prognozowania pojawu łodygowej i liściowej formy zarazy ziemniaka oraz monitoringu form grzyba *Phytophthora infestans* odpornych na fenyloamidy. W ramach tej współpracy pobierano również i przesyłano próby porażonych roślin do Zakładu Nasiennictwa i Ochrony Ziemniaka w Boninie, jednostki IHAR-PIB.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi mając na uwadze dużą potencjalną szkodliwość organizmu *Drosophila suzukii* dla podmiotów uprawiających w Polsce owoce miękkie oraz fakt, że organizm ten został po raz pierwszy oficjalnie stwierdzony w ubiegłym roku na terenie naszego kraju za konieczne uznał rozpoznanie zasięgu występowania tego szkodnika w Polsce. W związku z powyższymi Główny Inspektorat zakupił i przekazał do WI Warszawa 6 pułapek wabiących, które zostały rozmieszczone na obszarze całego województwa w powiatach: ostrołęckim, mińskim, radomskim, łosickim, białobrzeskim i sochaczewskim w uprawach borówki wysokiej, maliny i późnej odmiany truskawki. Metodyki prowadzenia obserwacji, rozmieszczenia pułapek łącznie z filmami instruktażowymi zostały przygotowane przez Instytut Ogrodnictwa, Zakład Ochrony Roślin Sadowniczych w Skierniewicach. Monitoring prowadzony od czerwca do września potwierdził występowanie organizmu na terenie naszego województwa (wykrycia odnotowano na uprawach zlokalizowanych w trzech powiatach – radomskim, białobrzeskim i ostrołęckim).

1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi

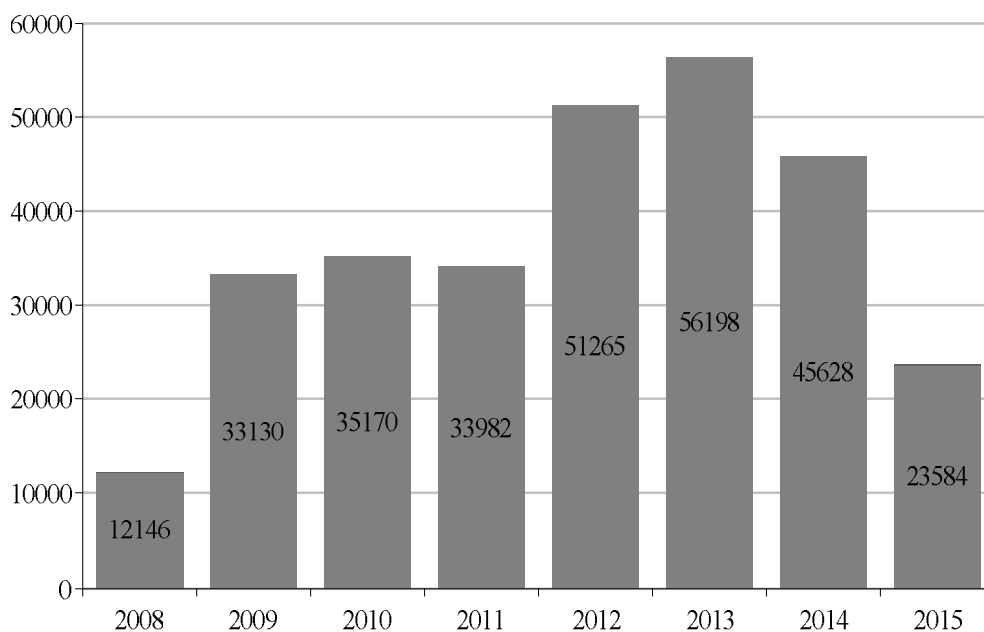
1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego

W roku 2015 w jednostkach organizacyjnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydano łącznie 23 584 sztuki świadectw fitosanitarnych, w tym: 23 270 sztuk dla eksportu i 314 sztuk dla reeksportu (trzykrotny wzrost świadectw fitosanitarnych dla reeksportu w 2014 rok -121 szt.). W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano dwukrotny spadek ilości wydanych świadectw czego bezpośrednią przyczyną jest utrzymanie embarga na eksport owoców i warzyw świeżych do Federacji Rosyjskiej, głównego odbiorcy tych asortymentów produkowanych w województwie mazowieckim.

Działania podejmowane przez Główny Inspektorat we współpracy z WI w Warszawie pozwoliły na zakończenie z sukcesem procedury analizy ryzyka dotyczącej owoców jabłek świeżych dla rynku wietnamskiego oraz negocjacji w sprawie eksportu do Indii, jako nowych rynków zbytu.

Liczbę wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2008–2015 przedstawia wykres 1.9.

Wykres 1.9. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2008–2015 (w sztukach).

W 2015 roku największą liczbę świadectw fitosanitarnych wystawiono w Oddziałach: w Grójcu (10 560 szt.), w Grodzisku Mazowieckim (2 472 szt.) i Garwolinie (2 097 szt.). Porównanie udziału poszczególnych oddziałów w ogólnej liczbie wystawionych w województwie mazowieckim świadectw przedstawia tabela 1.7.

Tabela 1.7. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych przez oddziały Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie.

Lp.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa Warszawie Oddział w	Ilość wydanych świadectw	
		Szt.	% udział w ogólnej liczbie wystawionych w WIORiN Warszawa świadectw
1	Grójcu	10560	44,78
2	Grodzisku Mazowieckim	2472	10,48
3	Garwolinie	2097	8,89
4	Łosicach	1675	7,10
5	Białobrzegach	1214	5,15
6	Płońsku	1110	4,71
7	Piasecznie	924	3,92
8	Nowym Dworze Mazowieckim	895	3,79
9	Siedlcach	721	3,06
10	Warszawie	673	2,85
11	Sochaczewie	404	1,71
12	Kozienicach	332	1,41
13	Radomiu	271	1,15
14	Lipsku	79	0,33
15	Przysusze	54	0,23
16	Płocku	30	0,13
17	Mińsku Mazowieckim	28	0,12
18	Ciechanowie	23	0,10
19	Sokołowie Podlaskim	14	0,06
20	Ostrołęce	5	0,02
21	DNF	2	0,01
22	Mławie	1	0,00
23	Makowie Mazowieckim	0	0,00
24	Ostrowi Mazowieckiej	0	0,00
25	Pułtusku	0	0,00
26	Wyszkwowie	0	0,00
RAZEM		23584	100%

Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne zawiera tabela 1.8 oraz tabela 1.9

Tabela 1.8. Szczegółowe dane z ilości eksportowanych i reeksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w 2015 roku, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne.

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięta zieleń	0	750	0
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięte kwiaty	0	1430022	0
inne rośliny / inne / korzenie	0	62	0
inne rośliny / inne / porost	0,095	0	0
inne rośliny / inne / rosnące rośliny	10,31	25	0
inne rośliny / liście / liście	3,007	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / orzechy	52,468	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / ow. cytr. b. liści i szyp.	11486,086	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoc. pd. - inne	4241,698	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoce św.	345071,012	12776	0
inne rośliny / owoce i warzywa / warz. św.	45334,754	9520	0
inne rośliny / ziemniaki konsumpcyjne i przemysłowe / ziemniaki kons.	4064,79	0	0
inne rośliny / ścięte drzewa z liśćmi / ścięte drzewa z liśćmi i gałęziami i szyszkami	0	3704	0
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. okor.	1,181	0	767,662
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. z korą	22,911	0	0
produkty / drewno i kora / drewno r. liść z korą	19	0	0
produkty / drewno i kora / drewno r. liść. okor.	62,521	6	601,091
produkty / drewno i kora / kora	64,436	0	0
produkty / inne / inne	5232,633	206777	20
produkty / nasiona / nasiona	397,097	0	0
produkty / odpady pochodzenia roślinnego / odpady	79,83	0	0
produkty / odpady pochodzenia roślinnego / pestki	0,045	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / liście susz.	585,956	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / otręby	10,069	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / surowiec	13,3	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / sól	16886,96	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / włókno	16,335	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / grys	0,049	0	0

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / grzyby św.	6542,352	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / kasza	20,509	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / mąka	47,77	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / mąka	31,807	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / owoce mroż.	405,71	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / owoce susz.	162,817	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / płatki	12,384	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / susz	180,858	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / warz. susz.	106,172	0	0
produkty / ziarno kons. / ziarno kons.	68,767	0	0
przedmioty / przedmioty / opakowania drewniane	78,941	139621	45,83
przedmioty / przedmioty / przedmioty	405,349	4447	0
rośl. do sadzenia / inne / bonsai	0	569	0
rośl. do sadzenia / inne / rośl. doniczkowe	0	149563	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / drzewka	0	274150	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / nasiona	2,808	240	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / podkładki generatywne	0	3000	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / podkładki wegetatywne	0	765000	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / rośl. w kult. tkan.	0	1440617	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. b. podł.	0	815650	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. z podł.	91,357	1198130	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / wysadki	23,3	0	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwocebule	0	325480	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwy	0,492	161612	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / cebule	0,691	2358900	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / dymka	49,5	0	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / korzenie	0,003	13377	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / kłącza	0,164	63015	0
RAZEM:	441888,294	9377013	1434,583

Tabela 1.9. Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych w 2015 roku owoców i warzyw

Towar	Ilość wyeksportowanych w 2015 roku owoców i warzyw	
	tony	sztuki
Owoce (bez cytrusowych) Razem	313051	12776
Jablko	292403	12776
Gruszka	5071	0
Inne	15577	0
Warzywa Razem	41220	1730
Kapusta pekińska	7074	0
Pomidor	10020	0
Inne	24126	1730
Owoce (bez cytrusowych) i Warzywa Razem	354272	14506

1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego

W 2015 r. wystawiono 39 notyfikacji w odniesieniu do przesyłek zaopatrzonych w świadectwa fitosanitarne wydane przez inspektorów WIORiN w Warszawie. Dane dotyczące przyczyn zakwestionowania rodzaju zakwestionowanych towarów roślinnych oraz państw, których służby fitosanitarne dokonały zatrzymania, podano w tabeli 1.10.

Tabela 1.10. Zestawienie zakwestionowanych przesyłek ze wskazaniem przyczyn.

Kraj kwestionujący (Kraj przeznaczenia)	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	błędy w oznakowaniu opakowań lub brak oznakowania	12
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – pomidor, papryka	błędy w oznakowaniu opakowań	1
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – różne gatunki owoce świeże – truskawka, jabłko i grapefruit	błędy w oznakowaniu opakowań	3
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – kapusta pekińska owoce świeże – jabłka	brak oznakowań na opakowaniach	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże – wiśnia i czereśnia, klementynka	wykrycie organizmu szkodliwego – <i>Ceratitis capitata</i>	3
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże – jabłka, kaki	brak podpisu i pieczęci urzędowej	2
Białoruś (Białoruś)	rośliny ozdobne – różne gatunki	inna nazwa szkółki atestowanej niż podana w wykazie	2

Kraj kwestionujący (Kraj przeznaczenia)	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże – grapefruit, banan	brak poświadczenia kopii świadczenia z kraju trzeciego (poświadczone przez unijny kraj wpuszczający towar)	2
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – różne gatunki owoce świeże – jabłko	błąd w zapisie jednostki miary	1
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – pomidor	powinno być świadectwo dla reeksportu	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	zakaz wwozu na terytorium FR towaru objętego embargiem przez przejście białoruskie (dokumenty prawidłowe, kierowca wybrał inne przejście)	2
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	błędny numer środka transportu	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże – nektaryna i brzoskwinia	błędna nazwa łacińska asortymentu	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	niezgodność świadectwa i dokumentów przewozowych	1
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – pomidor	błąd dotyczący pochodzenia towaru	1
Białoruś (Kazachstan)	rośliny ozdobne – różne gatunki	towar w przesyłce nieujęty na świadectwie	1
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	rośliny ozdobne – różne gatunki	wykrycie organizmu szkodliwego – Plum pox virus	1
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	rośliny ozdobne – różne gatunki	wykrycie organizmu szkodliwego – <i>Puccinia horiana</i>	1
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	rośliny – drzewka jabłoni	adres odbiorcy niezgodny z rosyjskim rejestrzem	1
Towar pochodzenia polskiego eksportowany ze Słowacji Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	rośliny ozdobne – różne gatunki	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Frankliniella occidentalis</i>	1

1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich

W 2015 roku inspektorzy Oddziału Granicznego w Warszawie poddali kontroli 16,50 ton, 86,40 m³ i 12 804 209 szt. roślin i produktów roślinnych lub przedmiotów, podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej przy wprowadzaniu na terytorium Polski i innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Wydanych zostało:

- **609 decyzji administracyjnych zezwalających** na wprowadzenie na terytorium Polski (i innych państw UE) przede wszystkim:
 - rośliny do sadzenia (sadzonki roślin ozdobnych, rośliny akwariowe, rośliny w kulturach tkankowych, nasiona, organy podziemne, cebule, kłącza),
 - kwiaty cięte,
 - owoce i warzywa południowe,
 - liście *Ocimum spec.*
- **5 decyzji administracyjnych zakazujących** wprowadzenia na terytorium Polski (i innych państw UE) roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów z powodu:
 - brak świadectwa fitosanitarnego
 - brak dodatkowych deklaracji w świadectwie fitosanitarnym
- **brak decyzji administracyjnych nakazujących.**

Dodatkowo w 2015 roku ocenie poddano (monitoring) **150** przesyłek z roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami, które nie podlegają granicznej kontroli fitosanitarnej. Przesyłki te, zawierały m.in. warzywa i owoce południowe, kwiaty cięte, nasiona kwiatów, warzyw i drzew, zieleń ciętą, liście, które nie należą do towarów regulowanych.

Tabela 1.11. Zestawienie ilości roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wprowadzanych na terytorium UE, które zostały poddane granicznej kontroli fitosanitarnej w latach 2014 i 2015.

Jednostka miary	2014 rok	2015 rok	Stosunek wolumenu towarów roślinnych zaimportowanych w roku 2014 do roku 2015
tony	5,45	16,50	wzrost o ok. 302 %
sztuki *)	13 813 061	12 804 209	spadek o ok. 10,8 %
m ³	0	86,40	wzrost o 100%

*) bez opakowań drewnianych aktualnie używanych do transportu towarów

Tabela 1.12. Zestawienie liczby decyzji administracyjnych dotyczących postępowania z roślinami, produktami roślinnymi przedmiotami pochodzącymi z państw trzecich, wydanych w latach 2014 i 2015.

Rodzaj decyzji	2014 rok	2015 rok	Stosunek ilości decyzji granicznych, wydanych w roku 2013 do roku 2014
decyzje zezwalające na wprowadzenie na terytorium Polski (i państw UE)	657	609	spadek o ok. 7.3 %
decyzje zakazujące wprowadzenia na terytorium Polski (i państw UE)	5	5	-

Tabela 1.13. Asortyment i wolumen skontrolowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów.

Grupa główna	Ilość towaru skontrolowana na granicy			W tym ilość towaru objęta decyzjami zezwalającymi na			W tym ilość towaru objęta decyzjami zakazującymi na		
	Grupa asortymentowa	tony	sztuki	m3	tony	sztuki	m3	tony	sztuki
Asortyment	tony	sztuki	m3	tony	sztuki	m3	tony	sztuki	m3
inne rośliny	2,27	1511789	0	2,26	1511789	0	0,01	0	0
gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne	0	1511789	0	0	1511789	0	0	0	0
cięte kwiaty	0	1511789	0	0	1511789	0	0	0	0
liście	2,26	0	0	2,26	0	0	0	0	0
liście	2,26	0	0	2,26	0	0	0	0	0
owoce i warzywa	0,01	0	0	0,01	0	0	0,01	0	0
warzy. św.	0,01	0	0	0,01	0	0	0,01	0	0
produkty	12,49	10	85,50	12,49	10	85,50	0	0	0
drewno i kora	12,49	1	83,80	12,49	1	83,80	0	0	0
drewno r. iglastych	0	0	83,80	0	0	83,80	0	0	0
inne	0	9	1,70	0	9	1,70	0	0	0
kora	12,49	0	0	12,49	0	0	0	0	0
przedmioty	0	9	0,90	0	9	0,90	0	0	0
drewno sztaberskie	0	0	0,90	0	0	0,90	0	0	0
opakowania drewniane	0	9		0	9	0	0	0	0
rośl. do sadzenia	1,74	11292392	0	1,73	11292392	0	0,01	18	0
inne	0	1815555	0	0	1815555	0	0	0	0
rośl. akwar.	0	1815555	0	0	1815555	0	0	0	0
mat.rozmn.	1,73	9474827	0	1,72	9474827	0	0,01	18	0
nasiona	1,27	0	0	1,26	0	0	0,01	0	0
rośl. w kult. tkan.	0,46	186405	0	0,46	186405	0	0	0	0
sadz. nieukorz.	0	8308121	0	0	8308109	0	0	12	0
sadz. ukorz. b. podł.	0	137801	0	0	137801	0	0	0	0
sadz. ukorz. z podł.	0	842500	0	0	842494	0	0	6	0
organy podziemne	0	2010	0	0	2010	0	0	0	0
bulwy	0	310	0	0	310	0	0	0	0
cebule	0	7	0	0	7	0	0	0	0
korzenie	0	1021	0	0	1021	0	0	0	0
klączka	0	672	0	0	672	0	0	0	0
RAZEM:	16,50	12804209	86,40	16,48	12804191	86,40	0,02	18	0

1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej

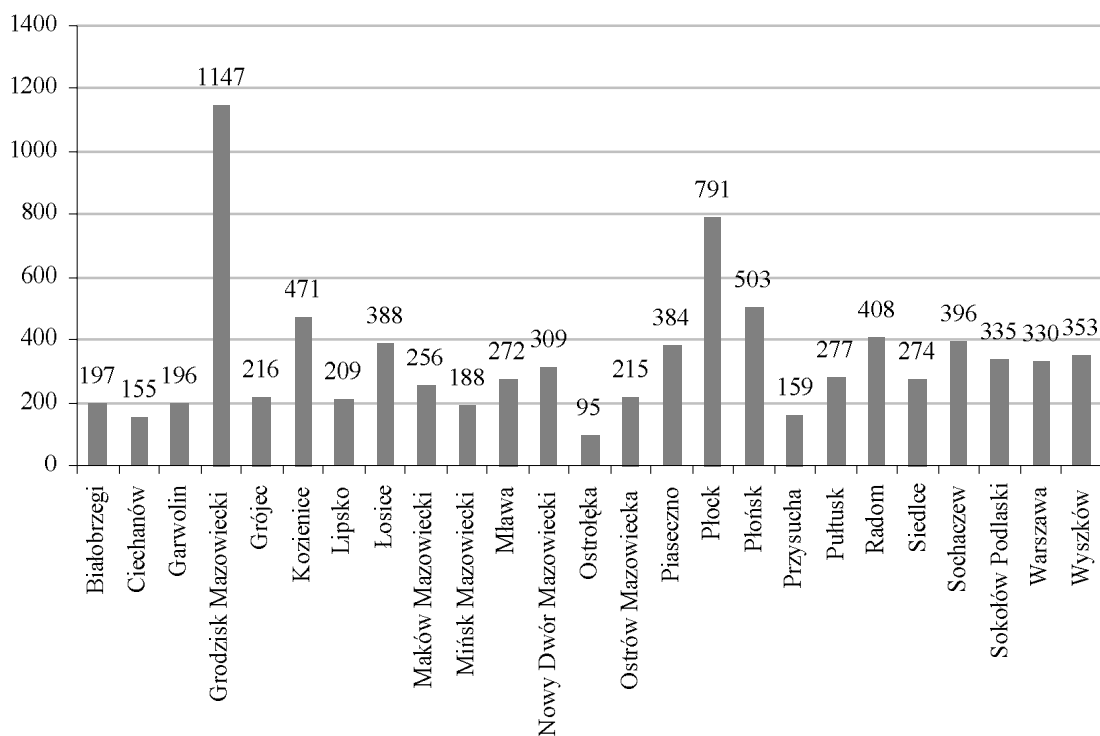
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów

W rejestrze przedsiębiorców, prowadzonym przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na koniec 2015 roku, zarejestrowanych było 8524 podmioty. Ze względu na rolę fitosanitarną, (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.), zarejestrowanych było 7398 przedsiębiorców. Największa ilość zarejestrowanych przedsiębiorców znajduje się na terenach podległym następującym Oddziałom terenowym: Grodzisk Mazowiecki (1147) Płock (791), Płońsk (503), Kozienice (471). W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba zarejestrowanych podmiotów zmniejszyła się o 112 podmiotów. Główną przyczyną wyrejestrowania się podmiotów było zaprzestanie działalności, na którą zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 17 ze zm.), wymagane było dokonanie wpisu do rejestru przedsiębiorców oraz wykreślenie z urzędu podmiotów, które nie przestrzegały wymagań określonych w art. 14 ust 1 ww. ustawy.

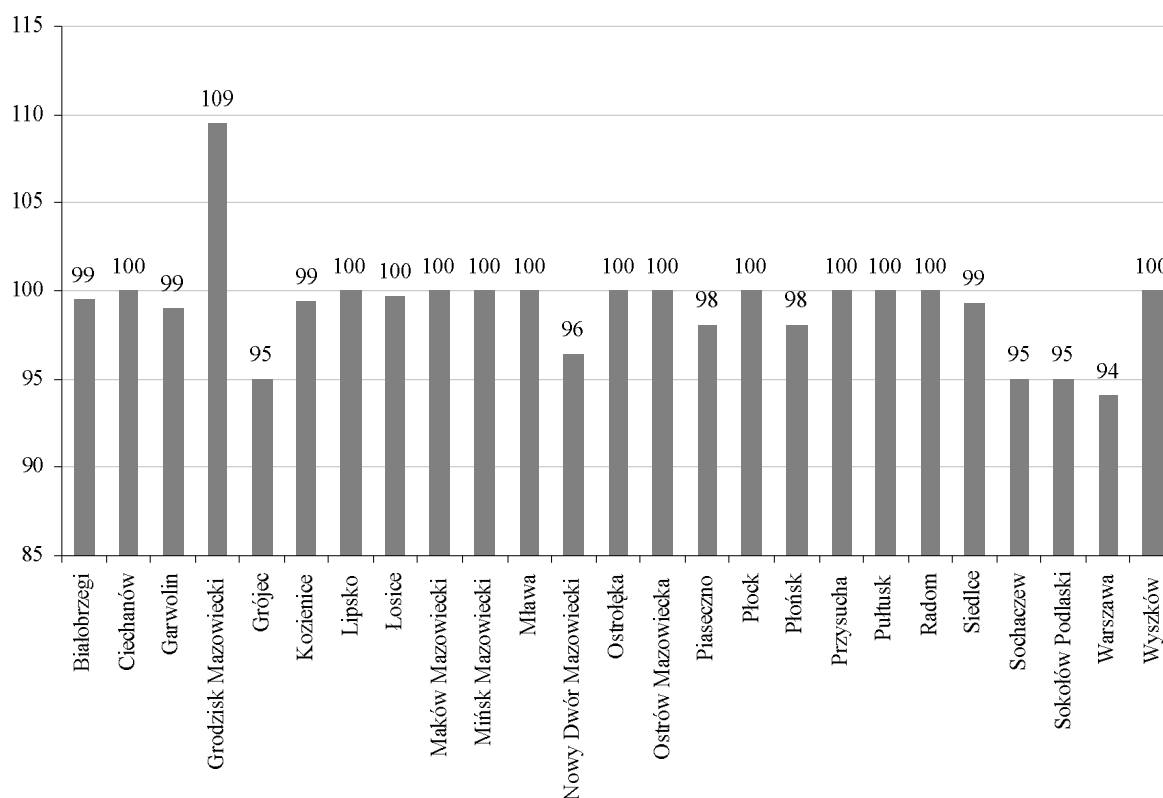
Liczbę podmiotów, wpisanych do urzędowego rejestru, prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, w podziale na poszczególne oddziały, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., przedstawia wykres nr 1.10.

Łącznie w okresie 01.01. – 31.12.2015 r. przeprowadzonych zostało 8674 kontrole urzędowe w zakresie spełnienia wymagań określonych w art. 14, ust. 1 ustawy o ochronie roślin, które przeprowadzone zostały u 8400 podmiotów. Ogólnie na terenie województwa mazowieckiego przedmiotowe kontrole zostały przeprowadzone na poziomie 99% wszystkich zarejestrowanych. Procent przeprowadzonych kontroli dokumentów w poszczególnych oddziałach WIORIN w Warszawie przedstawia wykres nr 1.11.

Wykres 1.10. Zestawienie liczby przedsiębiorców zarejestrowanych w poszczególnych oddziałach (według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.)

Wykres 1.11. Procent skontrolowanych podmiotów w rozbiciu na oddziały.

Zgodnie z zasadami systemu nadzoru nad zdrowotnością roślin, obowiązującego w państwach członkowskich UE, rośliny, produkty roślinne i przedmioty uznane za stwarzające ryzyko przeniesienia organizmów kwarantannowych, mogą znajdować się w obrocie na rynku wspólnotowym tylko po ich zaopatrzeniu w tzw. „paszport roślin”. Paszport roślin gwarantuje, że opatrzona nim partia towaru roślinnego spełnia ustalone przepisami specjalne wymagania fitosanitarne (jest wolna od organizmów kwarantannowych i tzw. regulowanych), a ponadto, że została wyprodukowana przez urzędowo zarejestrowanego producenta, którego miejsce produkcji było regularnie kontrolowane przez służbę ochrony roślin i nasiennictwa. W roku sprawozdawczym Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydał 350 859 sztuk paszportów roślin, w tym w podległych WIORiN oddziałach terenowych wystawiono 188 403 sztuki paszportów w tym Oddział Graniczny wystawił 4 838 sztuk paszportów roślin. Tabela nr 1.14 przedstawia liczbę wydanych paszportów w rozbiciu na oddziały.

Tabela 1.14. Liczba wydanych paszportów roślin (stan na 31.12.2015 r.) w rozbiciu na oddziały.

L.p.	Oddział	Liczba wydanych paszportów (malejąco)
1	WIORiN Warszawa	162456
2	Nowy Dwór Mazowiecki	53604
3	Płock	29934
4	Grodzisk Mazowiecki	29272
5	Warszawa	20666
6	Płońsk	10052
7	Piaseczno	9240
8	Przysucha	7360
9	Wyszaków	6483
10	Oddział Graniczny	4838
11	Ostrołęka	3006
12	Białobrzegi	2762
13	Ciechanów	1899
14	Grójec	1713
15	Sokolów Podlaski	1380
16	Kozienice	1035
17	Mińsk Mazowiecki	1008
18	Radom	800
19	Garwolin	702
20	Maków Mazowiecki	662
21	Pułtusk	659
22	Sochaczew	552
23	Mława	236
24	Łosice	199
25	Lipsko	193
26	Ostrów Mazowiecka	146
27	Siedlce	2
RAZEM		350859

1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej

W 2015 roku służby fitosanitarne innych krajów członkowskich Unii Europejskiej zakwestionowały 3 przesyłki roślin i produktów roślinnych polskiego pochodzenia, przemieszczanych w ramach obrotu wspólnotowego. Zestawienie zakwestionowanych towarów i przyczyny ich zakwestionowania przedstawia poniższa tabela 1.15.

Tabela 1.15. Zestawienie przesyłek roślin lub produktów roślinny, polskiego pochodzenia zakwestionowanych przez służby ochrony roślin innych państw członkowskich Unii Europejskiej (ze wskazaniem przyczyny zakwestionowania)

Kraj kwestionujący	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań	Postępowanie
Belgia	Nasiona pomidora <i>Lycopersicon esculentum</i>	Podmiot wysyłający nie dołączył do przesyłki paszportów roślin.	1	W przedmiotowej sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, skontrolowano dokumentację prowadzoną przez kontrolowany podmiot – w konsekwencji na kontrolowanego nałożona została grzywna w postaci mandatu karnego.
Lotwa	Rośliny <i>Sorbus aucuparia</i> .	Podmiot wysyłający nie dołączył do przesyłki paszportów roślin.	1	W przedmiotowej sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w wyniku, którego ustalono, że podmiot wysyłający na skutek błędu ludzkiego dołączył do przesyłki niewłaściwe paszporty roślin - w konsekwencji na kontrolowanego nałożona została grzywna w postaci mandatu karnego.
Austria	Rośliny <i>Prunus domestica</i>	Podmiot wysyłający nie dołączył do przesyłki paszportów roślin		W przedmiotowej sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, skontrolowano dokumentację prowadzoną przez kontrolowany podmiot – ustalono, że przesyłka była zaopatrzona w kompletną dokumentację; nie zostały stwierdzone nieprawidłowości.
Łącznie liczba zakwestionowanych przesyłek			3	

Podczas przeprowadzania przez inspektorów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, urzędowych kontroli, nie zostały stwierdzone nieprawidłowości dotyczące zasad przemieszczania roślin, produktów roślinnych i przedmiotów z innych krajów Unii Europejskiej do Polski.

1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych

Prowadzenie prac naukowo-badawczych oraz prac nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych z wykorzystaniem organizmów kwarantannowych oraz materiałów roślinnych porażonych lub niespełniających ustalonych wymagań zdrowotnościowych lub też takich materiałów roślinnych, których nie wolno wprowadzać i przemieszczać na obszarze Wspólnoty, wymaga uzyskania pozwolenia Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa [art. 33 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 roku o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 17 z późn. zm.)]. Podczas prowadzenia tego rodzaju prac wymagane jest spełnienie określonych warunków organizacyjno-technicznych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2015 roku prowadził nadzór nad pięcioma podmiotami prowadzącymi prace naukowo – badawcze.

Tabela 1.17. Wykaz jednostek prowadzących prace naukowo badawcze na terenie województwa mazowieckiego.

Lp.	Nazwa Podmiotu	Przedmiot pozwolenia	Data obowiązywania decyzji
1	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Rolnictwa i Biologii, Katedra Botaniki, ul. Nowoursynowska 159, bud. 37, 02-776 Warszawa	wykorzystanie nicieni <i>Globodera rostochiensis</i> , <i>Globodera pallida</i> ,	31.12.2015 r.
2	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Oddział w Młochowie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2017 r.
3	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Oddział w Jadwisinie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2015 r.
4	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Pracownia Chorób Ziemniaka w Radzikowie	wykorzystanie - 25 szczepów bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> - 7 patotypów (patotyp: 1(D ₁), 6 (O ₁), 18 (T ₁), Ch ₁ , M ₁ , 2 (G ₁), grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> - 20 szczepów rasy 3 biowar 2 bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i> - 2 gatunków nicieni <i>Globodera rostochiensis</i> (patotyp: Ro1, Ro2, Ro3, Ro4, Ro5) i <i>Globodera pallida</i> (patotyp: Pa1, Pa2, Pa3)	31.12.2015 r.
5	Wydział Biologii Instytut Mikrobiologii Uniwersytet Warszawski ul. Miecznikowska 1, 02-096 Warszawa	wykorzystanie żywych lub liofilizowanych komórek bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i>	30.09.2015 r.

W 2015 roku Dział Nadzoru Fitosanitarnego przeprowadził kontrolę u każdego z wymienionych powyższej podmiotów, celem sprawdzenia bezpieczeństwa fitosanitarnego prowadzonych prac. W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień.

1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zdrowia roślin, które skutkowały nałożeniem 40 mandatów na łączną kwotę 5 750 zł i 8 decyzji o opłacie sankcyjnej na łączną kwotę 18 160 zł. Zestawienie nałożonych mandatów i decyzji sankcyjnych zostało przedstawione w tabeli 1.18

Tabela 1.18. Zestawienie liczby wydanych decyzji sankcyjnych i mandatów.

Lp.	Oddziały	Liczba wydanych decyzji sankcyjnych	Liczba grzywien – mandaty
1	Białobrzegi	1	1
2	Ciechanów		1
3	Garwolin		
4	Grodzisk Mazowiecki	3	10
5	Grójec	2	2
6	Kozienice		4
7	Lipsko		
8	Łosice		
9	Maków Mazowiecki		
10	Mińsk Mazowiecki		
11	Mława		
12	Nowy Dwór Mazowiecki	1	
13	Ostrołęka		
14	Ostrów Mazowiecka		2
15	Piaseczno		6
16	Płock		2
17	Płońsk	1	
18	Przysucha		
19	Pułtusk		1
20	Radom		
21	Siedlce		1
22	Sochaczew		1
23	Sokolów Podlaski		
24	Warszawa		9
25	Wyszków		
	RAZEM	8	40

2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką

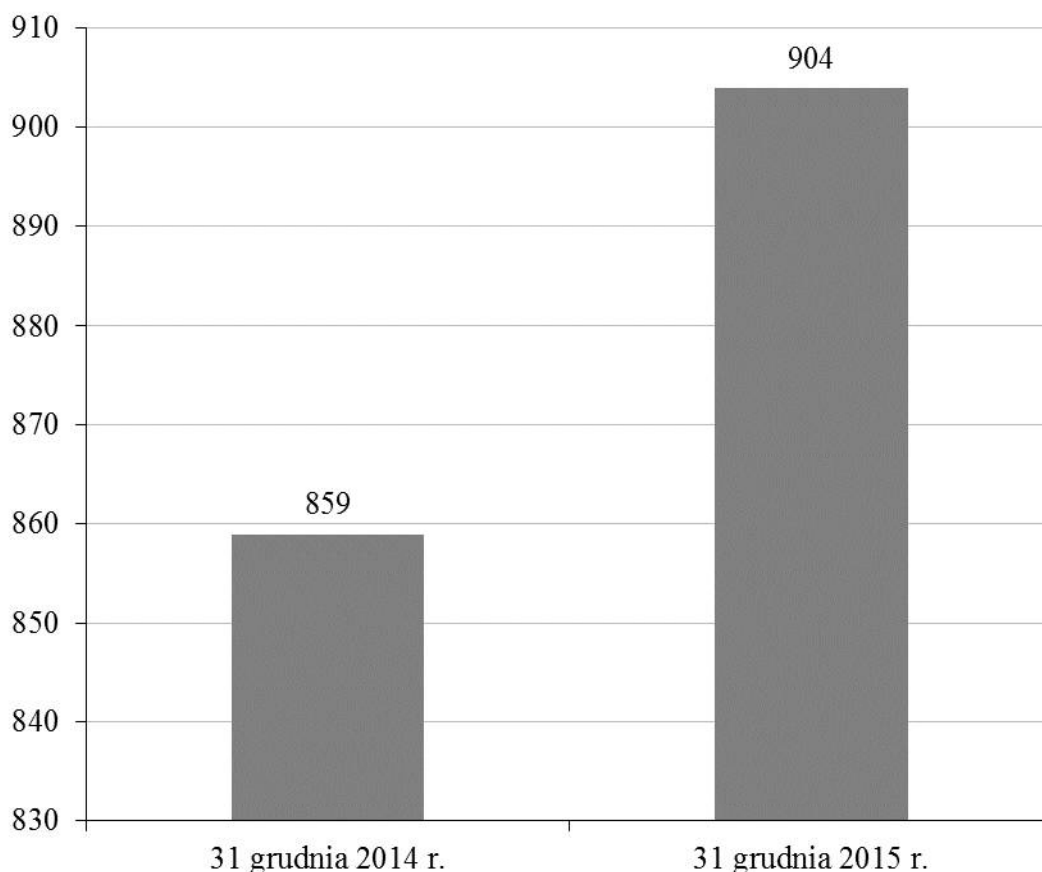
2.1. Wprowadzanie do obrotu, konfekcjonowanie i stosowanie środków ochrony roślin

2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków

Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin i ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Polega na wpisywaniu przedsiębiorców prowadzących przedmiotową działalność do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa.

W rejestrze przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków według stanu na 31.12.2015 r. znajdowało się 761 wpisów. Wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowanie tych środków na terenie woj. mazowieckiego prowadzone było w 904 punktach (w tym konfekcjonowanie 9 punktów).

Wykres. 2.1. Liczba punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu i konfekcjonujących te środki.

W 2015 roku liczba punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu wzrosła o 45 punktów natomiast miejsc konfekcjonowania środków ochrony roślin pozostała bez zmian w stosunku do roku 2014.

Szczegółowe zestawienie punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie prezentuje tabela 2.1.

Tabela 2.1. Punkty wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków zlokalizowane na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie (wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.).

L.p.	Oddział	Ogółem	W tym:		
			Konfekcjonowanie	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż detaliczna
1	Białobrzegi	14	0	0	14
2	Ciechanów	25	0	0	25
3	Garwolin	17	0	2	15
4	Grodzisk Maz.	93	3	29	61
5	Grójec	98	4	3	91
6	Kozienice	20	0	0	20
7	Lipsko	15	0	0	15
8	Łosice	12	1	0	11
9	Maków Maz.	38	0	0	38
10	Mińsk Maz.	17	0	0	17
11	Mława	21	0	1	20
12	Nowy Dwór Maz.	34	1	0	33
13	Ostrołęka	28	0	1	27
14	Ostrów Maz.	22	0	2	20
15	Piaseczno	27	0	0	27
16	Płock	74	0	1	73
17	Płońsk	26	0	1	25
18	Przysucha	21	0	0	21
19	Pułtusk	16	0	0	16
20	Radom	60	0	0	60
21	Siedlce	29	0	3	26
22	Sochaczew	42	0	0	42
23	Sokolów Podlaski	37	0	2	35
24	Warszawa	107	0	6	101
25	Wyszków	11	0	0	11
	Razem	904	9	51	844

W stosunku do ogólnej liczby 904 punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonujących te środki, 51 z nich, tj. 5,6 % prowadzi sprzedaż hurtową. Najwięcej hurtowni znajduje się na terenie działania Oddziału w Grodzisku Mazowieckim (29 hurtowni). Punktów prowadzących sprzedaż detaliczną jest 844, najwięcej na terenie działania Oddziału w Warszawie (101 sklepów).

2.1.2. Kontrola wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów obowiązującego prawa w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin, pracownicy inspekcji wykonywali czynności kontrolne zgodnie z zasadami określonymi Zarządzeniu nr 6/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 22 września 2014 r. w sprawie zasad kontroli z zakresu środków ochrony roślin.

Zgodnie z cytowanymi zarządzeniami wszystkie wykonywane kontrole zostały podzielone na rodzaje kontroli typu A, B, C, D, których szczegółowy zakres przedstawia poniższa tabela.

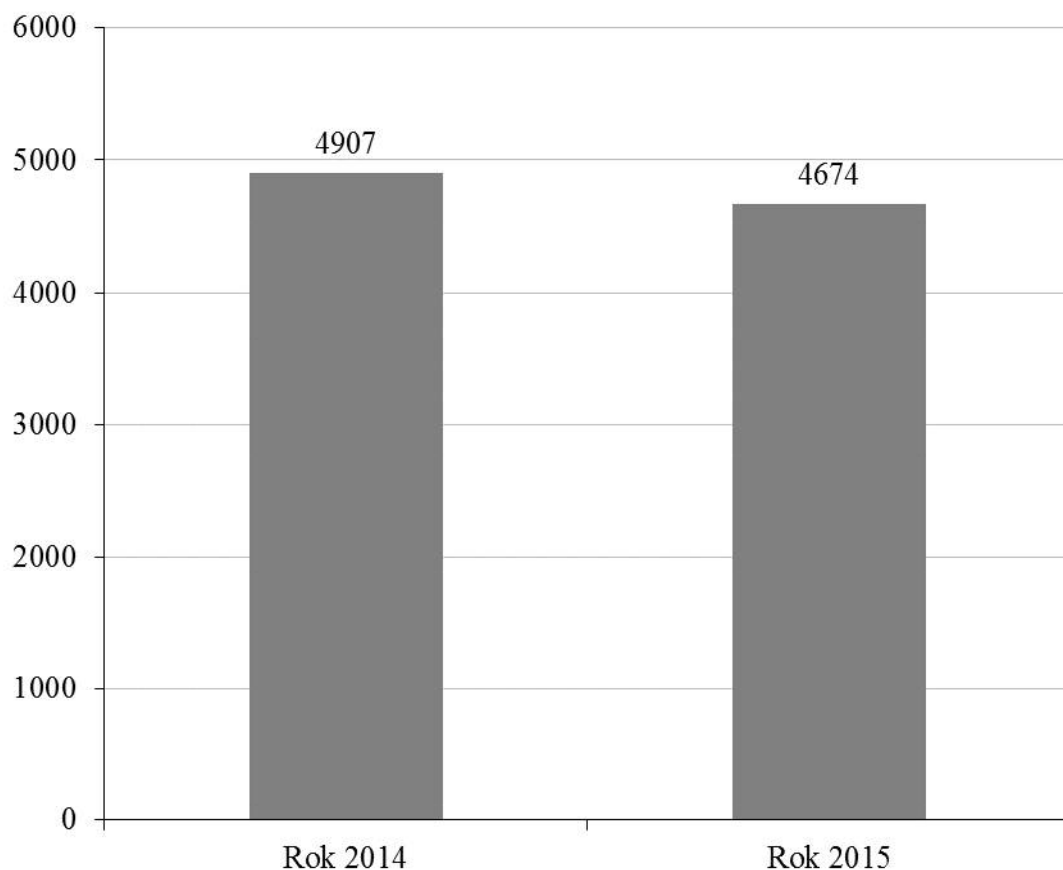
Tabela 2.2. Rodzaj i ilość przeprowadzonych kontroli i rekontroli w 2015 r.

Rodzaj kontroli	Kontrole	Rekontrole	Ogółem	%
A - w punktach konfekcjonowania środków ochrony roślin, w hurtowniach, magazynach, punktach obrotu detalicznego, na targowiskach i w innych miejscach gdzie są lub mogą być wprowadzane środkami ochrony roślin i zaprawiony materiał siewnym do obrotu	1015	8	1023	20,9
B - w gospodarstwach prowadzących towarową produkcję roślinną, w magazynach płodów rolnych, w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody, na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych i rezerwatów oraz w innych miejscach, gdzie stosowanie środków ochrony roślin może być ograniczone lub zabronione	3579	72	3651	74,6
C - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy	122	0	122	2,5
D - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do przeprowadzania szkoleń ustawowych	98	0	98	2,0
Razem	4814	80	4894	100

W okresie sprawozdawczym w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowaniem tych środków oraz stosowaniem środków ochrony roślin pracownicy inspekcji przeprowadzili **4894 kontrole**, w tym **80** kontroli sprawdzających. W odniesieniu do roku poprzedniego wykonano w tym zakresie o 5,0 % kontroli mniej.

Wśród wykonanych **4894** kontroli największy udział tj. **3651** stanowią kontrole przeprowadzone w miejscach stosowania środków ochrony roślin (kontrole typu B), natomiast kontrole w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków (kontrole typu A) stanowią 20,9 % ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. Pozostałe kontrole typu C, D stanowią odpowiednio 2,5 % i 2,0 %.

Wykres 2.2. Porównanie ogólnej liczby kontroli typu A i typu B w 2014 r. i 2015 r.

W okresie sprawozdawczym wykonano znacznie więcej kontroli typu A w odniesieniu do roku 2014, spowodowane to było kontrolami doraźnymi między innymi w związku z podejrzeniem wprowadzenia do obrotu sfalszowanych środków ochrony roślin, środków ochrony roślin nie odpowiadających wymaganiom jakościowym jak również u posiadaczy zezwoleń na dopuszczenie środka do obrotu lub pozwoleń na import równoległy lub u podmiotów, u których zaistniało podejrzenie nielegalnego wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu. Natomiast mniejsza liczba wykonanych kontroli typu B w odniesieniu do roku 2014 wynikała z faktu, iż Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie nie prowadził kontroli związanych z certyfikacją w zakresie Integrowanej Produkcji Roślin. Ustawowo powyższe zadanie zostało przypisane podmiotom zewnętrznym.

Tabela 2.3. Szczegółowe zestawienie liczby kontroli typu A, B, C, D przeprowadzonych w 2015 roku oraz ich wyniki w układzie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie oraz DORiT

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Wydane zalecenia pokontrolne			Odpowiedzialność karna		
				ogółem	ilość zrealizowanych zaleceń 2015 r.	ilość niezrealizowanych zaleceń 2015 r.	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
1	Białobrzegi	98	3	14	9	5	0	13	0
2	Ciechanów	212	1	2	1	1	0	2	0
3	Garwolin	145	6	6	6	0	0	6	0
4	Grodzisk Maz.	207	5	22	10	12	0	26	1
5	Grójec	681	7	18	1	17	0	14	0
6	Kozienice	160	6	7	0	7	0	7	0
7	Lipsko	200	3	9	9	0	0	9	0
8	Łosice	86	1	5	5	0	0	5	0
9	Maków Maz.	176	0	15	2	13	0	11	0
10	Mińsk Maz.	99	3	3	0	3	0	3	0
11	Mława	223	3	4	3	1	0	4	0
12	Nowy Dwór Maz.	71	11	16	16	0	0	16	0
13	Ostrolęka	157	2	3	3	0	0	2	0
14	Ostrów Maz.	133	1	5	2	3	0	4	0
15	Piaseczno	162	2	9	9	0	0	8	0
16	Plock	314	2	12	12	0	0	11	0
17	Płońsk	149	0	8	8	0	0	8	0
18	Przysucha	210	5	6	0	6	0	6	0
19	Pułtusk	117	0	0	0	0	0	1	0
20	Radom	298	0	12	4	8	0	11	0
21	Siedlce	235	3	0	0	0	0	3	0
22	Sochaczew	182	10	17	17	0	0	17	0
23	Sokołów Podl.	141	3	5	5	0	0	3	0
24	Warszawa	242	1	24	24	0	0	21	0
25	Wyszków	107	0	5	1	4	0	5	0
26	DORiT*	9	2	4	4	0	0	3	2
	Razem:	4814	80	231	151	80	0	219	3

*Dział Ochrony Roślin i Techniki Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie

W poszczególnych oddziałach istnieje duże zróżnicowanie, co do ilości kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym. Jak wynika z zaprezentowanych danych najczęściej kontroli przeprowadzono w oddziałach: Grójec (688), Płock (316), Radom (298), oraz Warszawa (243), natomiast najmniej odnotowano w oddziałach: Nowy Dwór Mazowiecki (82), Łosice (87) i Białobrzegi (101).

W ramach przeprowadzanych kontroli inspektorzy wydali 231 zaleceń z których zrealizowano 151, co stanowi 65,4 %.

Szczegółowe zestawienie wydanych zaleceń w poszczególnych rodzajach kontroli i nałożonych sankcjach karnych przedstawia się następująco:

Tabela 2.4. Szczegółowe zestawienie wydanych w okresie sprawozdawczym zaleceń pokontrolnych i sankcji karnych w rozbiciu na poszczególne rodzaje kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Wydane zlecenia pokontrolne			Odpowiedzialność karna		
			ogółem	ilość zrealizowanych zaleceń do 31.12.2015 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych [%]	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankeyjnej
A	1015	8	53	49	32,4	0	52	3
B	3579	72	165	96	63,6	0	167	0
C	122	0	9	3	2,0	0	0	0
D	98	0	4	3	2,0	0	0	0
Razem	4814	80	231	151	100	0	219	3

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono podczas przeprowadzania kontroli typu B mających na celu sprawdzenie prawidłowości stosowania środków ochrony roślin. W trakcie tych kontroli wydano 71,4 % wszystkich zaleceń pokontrolnych, a ich realizacja została sprawdzona w trakcie 72 rekontroli, co stanowi 90,0 % wszystkich kontroli sprawdzających. Mandaty za nieprawidłowe stosowanie środków ochrony roślin stanowią 76,3 % wszystkich nałożonych mandatów.

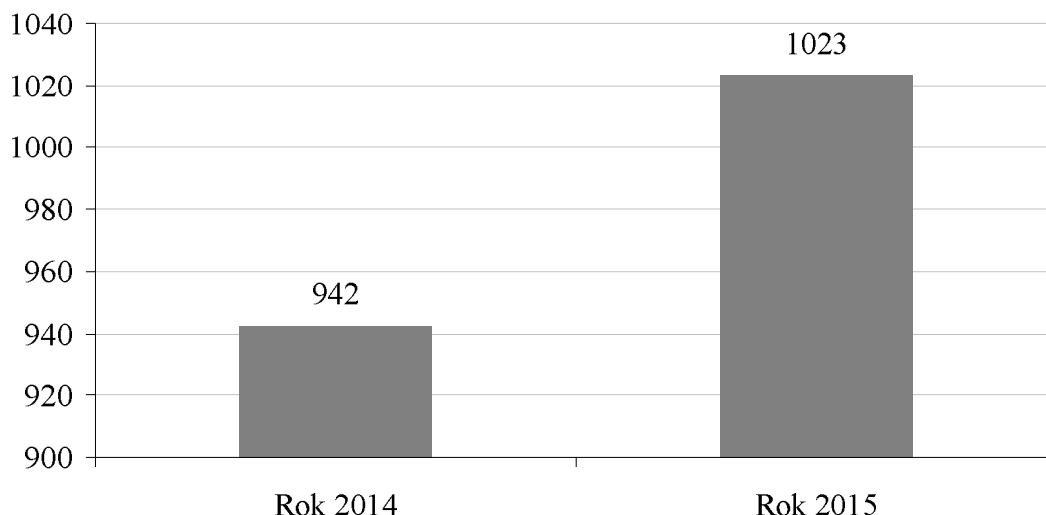
Kontrole typu A

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin oraz ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin inspekcja objęła czynnościami kontrolnymi miejsca, w których jest lub mogła być prowadzona działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków.

W 2015 r. przeprowadzono 1015 takich kontroli oraz 8 kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Ogólna liczba kontroli typu A w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zwiększyła się o 8,6 %.

Wykres 2.3. Liczba kontroli i rekontroli w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków w 2014 r. i 2015 r.

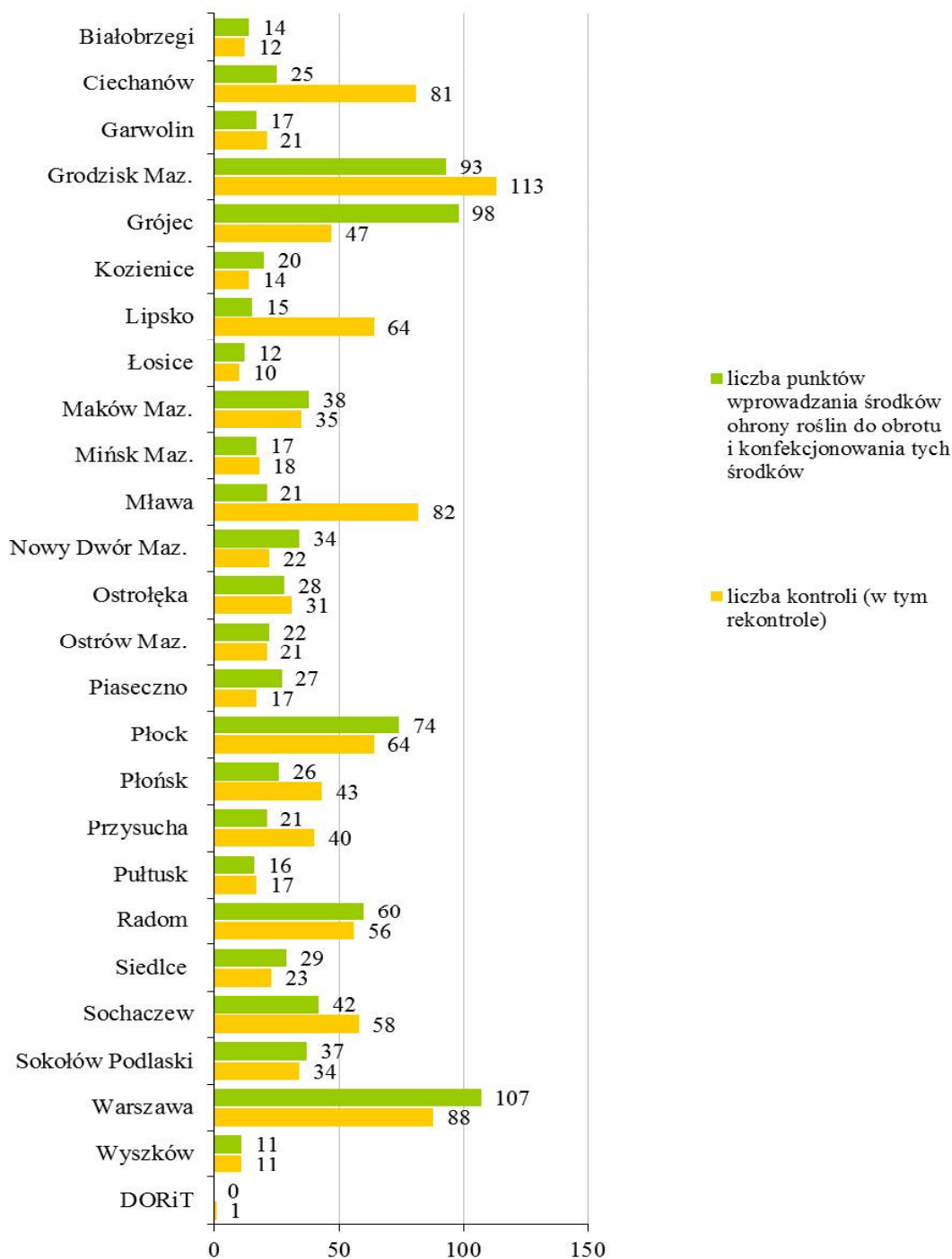
Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2015 r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2.5. Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2015 r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna		
			ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankeyjnej
hurtownie środków ochrony roślin	82	4	11	10	1	0	10	0
punkty detaliczne środków ochrony roślin	825	4	34	32	2	0	36	3
punkty konfekcjonowania środków ochrony roślin	10	0	0	0	0	0	0	0
miejsca produkcji środków ochrony roślin	1	0	1	0	1	0	1	0
miejsca potencjalnej sprzedaży środków ochrony roślin	49	0	1	1	0	0	0	0
punkty obrotu zaprawionymi nasionami	24	0	0	0	0	0	0	0
inne	24	0	6	6	0	0	5	0
Ogółem	1015	8	53	49	4	0	52	3

Kontrole te były przeprowadzane zarówno u zarejestrowanych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków tj. w hurtowniach, punktach obrotu detalicznego, jak również w innych miejscach gdzie jest lub mógł być prowadzony obrót środkami ochrony roślin i zaprawionym materiałem siewnym np. kwaciarniach, targowiskach. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie warunków wykonywania działalności w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków zgodnie z wymogami ustawy o ochronie roślin, ustawy o środkach ochrony roślin i ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Wykres 2.4. Liczba przeprowadzonych kontroli typu A w okresie sprawozdawczym w stosunku do ogólnej liczby punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu (hurtowych i detalicznych) oraz konfekcjonowania tych środków

W wyniku przeprowadzenia 1023 kontroli typu A stwierdzono 67 nieprawidłowości. Dotyczyły one przede wszystkim: wprowadzania do obrotu środka ochrony roślin w opakowaniu jednostkowym niezgodnie z art. 25 ust. 5 ustawy o środkach ochrony roślin, w opakowaniu niezgodnym z wymaganiami zezwolenia/pozwolenia, niezatwierdzonej etykiety, brak szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin.

Tabela 2.6. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości na terenie województwa mazowieckiego wykazane podczas kontroli typu A w 2015 r.

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin w opakowaniu jednostkowym niezgodnie z (art. 25 ust. 5 ustawy o środkach ochrony roślin)*	13*
opakowanie nieszczelne, uszkodzone, zastępcze, niezgodne z wymaganiami zezwolenia/pozwolenia*	11*
w zakresie etykiety*	8*
brak szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	8
podawanie informacji niezgodnych z podanymi w etykiecie wymaganiami	7
nieprawidłowe prowadzenie reklamy środków ochrony roślin	5
przeterminowany środek ochrony roślin*	4*
w zakresie dokumentacji dotyczącej środków ochrony roślin (nieprowadzenie, nieprawidłowe prowadzenie, nieprzechowywanie dokumentacji przez 5 lat)	4
brak wpisu do rejestru	2
niespełnienie warunków przechowywania środków ochrony roślin przeterminowanych lub z innych powodów nieprzeznaczonych do zbycia (art. 25 ust. 3 pkt 3)	2
zbywanie środków ochrony roślin przeznaczonego dla użytkownika profesjonalnego osobie, która nie spełnia wymagań określonych w art. 28 ustawy o środkach ochrony roślin	2
niedopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu*	1*
Razem	67

*) 1 nieprawidłowość = 1 środek ochrony roślin

W 2015 r. wydano 53 zalecenia pokontrolnych, nałożono 52 mandaty karne, wydano 3 decyzje o opłacie sanacyjnej, 5 decyzji dotyczących wycofania środków ochrony roślin z obrotu, 4 decyzje w sprawie reklamy środków ochrony roślin, 3 decyzje dotyczące określenia opłaty dotyczącej kosztów przeprowadzenia analiz laboratoryjnych, 1 decyzję zakazu wykonywania działalności gospodarczej w zakresie konfekcjonowania środków ochrony roślin, 1 decyzję zakazu wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu.

Tabela 2.7. Zestawienie liczby kontroli typu A i wykazanych nieprawidłowości w poszczególnych jednostkach organizacyjnych WIORiN.

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna		
				ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sanacyjnej
1	Białobrzegi	12	0	1	1	0	0	1	0
2	Ciechanów	81	0	1	0	1	0	1	0
3	Garwolin	21	0	0	0	0	0	0	0
4	Grodzisk Maz.	108	5	10	10	0	0	9	1
5	Grójec	47	0	0	0	0	0	0	0
6	Kozienice	14	0	0	0	0	0	0	0
7	Lipsko	64	0	0	0	0	0	0	0
8	Łosice	10	0	0	0	0	0	0	0
9	Maków Maz.	35	0	0	0	0	0	0	0
10	Mińsk Maz.	18	0	0	0	0	0	0	0
11	Mława	82	0	0	0	0	0	0	0
12	Nowy Dwór Maz.	22	0	5	5	0	0	5	0
13	Ostrolęka	31	0	0	0	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	21	0	1	0	1	0	1	0
15	Piaseczno	17	0	4	4	0	0	4	0
16	Płock	63	1	1	1	0	0	3	0
17	Płońsk	43	0	4	4	0	0	4	0
18	Przysucha	40	0	0	0	0	0	0	0
19	Pułtusk	17	0	0	0	0	0	0	0
20	Radom	56	0	4	2	2	0	4	0
21	Siedlce	23	0	0	0	0	0	0	0
22	Sochaczew	58	0	7	7	0	0	7	0
23	Sokolów Podl.	32	2	3	3	0	0	3	0
24	Warszawa	88	0	11	11	0	0	9	0
25	Wyszków	11	0	1	1	0	0	1	0
26	DORiT	1	0	0	0	0	0	0	2
	Razem:	1015	8	53	49	4	0	52	3

Tabela 2.8. Decyzje o opłacie sankcyjnej w związku ze sprzedażą środków ochrony roślin nie posiadających zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa nałożone w 2015 r. na podstawie ustawy o ośrodkach ochrony roślin zostały wydane przez:

Jednostka organizacyjna WIORiN w Warszawie	Liczba decyzji o opłacie sankcyjnej	Wartość naliczonej opłaty sankcyjnej [zł]	Przyczyny nałożenia opłaty sankcyjnej
DORiT	2	5528,76*	Sprzedaż środków ochrony roślin nie posiadających zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa.
Oddział w Grodzisku Mazowieckim	1	74,00	Sprzedaż środka ochrony roślin nie posiadającego zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa
Razem	3	5602,76	-

* w tym zaskarżona decyzja na kwotę: 5280,76 zł (sprawa w toku).

Ponadto wartość naliczonej opłaty sankcyjnej w 2015 r., na podstawie wydanych decyzji w zakresie prowadzenia reklamy środków ochrony roślin niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wyniosła **18615,74 zł**, natomiast wartość określonej opłaty na podstawie wydanych decyzji dotyczących kosztów przeprowadzenia analiz laboratoryjnych wyniosła **7969,50 zł**.

2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu

Środki ochrony roślin niespełniające określonych ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin wymogów, np. z nieaktualnym terminem ważności, nieoryginalne, nie odpowiadające ustalonym wymaganiom jakościowym lub niedopuszczone do obrotu podlegają wycofaniu na mocy decyzji administracyjnej.

W 2015 r. na mocy 5 decyzji administracyjnych wycofano z obrotu 381,065 kg/l środków ochrony roślin (w tym 3 decyzje wydano w związku z kontrolą przeprowadzoną w punktach obrotu zlokalizowanych poza województwem mazowieckim, należących do przedsiębiorców mających siedzibę na terenie woj. mazowieckiego).

Tabela 2.9. Powody wycofywania środków ochrony roślin z obrotu

Przyczyna wycofania środka ochrony roślin	Masa środków ochrony roślin objętych wycofywaniem z obrotu (kg/l)	% udział wycofanych środków ochrony roślin
Środki ochrony roślin przeterminowane	11,975	3,1
Środki ochrony roślin niedopuszczone do obrotu	7,59	2,0
Środki ochrony roślin w opakowaniach niespełniających wymagań zezwolenia / pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa	352	92,4
Środki ochrony roślin niewłaściwie zaetykietowane	9,5	2,5

Główną przyczyną wycofywania środków ochrony roślin z obrotu w 2015 r., było wykazanie w środkach ochrony roślin w opakowaniach nie spełniających wymagań zezwolenia / pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Kontrole typu B

W ramach sprawowanego przez Inspekcję nadzoru nad prawidłowym stosowaniem środków ochrony roślin państwowi inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa przeprowadzali kontrole w miejscach stosowania środków ochrony roślin. W 2015 roku przeprowadzono **3651** takich kontroli (w tym **72** rekontrole).

Głównym przedmiotem przeprowadzanych kontroli było sprawdzenie czy w gospodarstwie stosowane są zasady integrowanej ochrony roślin, czy prowadzona jest ewidencja wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin, czy w gospodarstwie znajduje się sprawny technicznie opryskiwacz oraz czy rolnik ukończył szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy i wykonuje zabiegi zgodnie z zaleceniami etykiety oraz z zarządzeniem: nr 6/2014 GIORiN z dnia 22 września 2014 r. w sprawie zasad kontroli z zakresu ochrony roślin i techniki.

Wnikliwemu sprawdzeniu podlegały zapisy zawarte w prowadzonej przez rolników ewidencji wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin. Zestawienie danych nt. przeprowadzonych kontroli w układzie jednostek organizacyjnych WIORiN prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.10. Wykaz kontroli przeprowadzonych w zakresie stosowania środków ochrony roślin w jednostkach organizacyjnych WIORiN i DORiT w 2015 r.

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna	
				ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty
1	Białobrzegi	82	3	13	8	5	0	12
2	Ciechanów	130	1	1	1	0	0	1
3	Garwolin	115	6	6	6	0	0	6
4	Grodzisk Maz.	91	0	12	0	12	0	17
5	Grójec	621	7	15	1	14	0	14
6	Kozienice	143	6	7	0	7	0	7
7	Lipsko	130	3	9	9	0	0	9
8	Łosice	72	1	5	5	0	0	5
9	Maków Maz.	131	0	12	1	11	0	11
10	Mińsk Maz.	78	3	3	0	3	0	3
11	Mława	128	3	4	3	1	0	4
12	Nowy Dwór Maz.	49	11	11	11	0	0	11
13	Ostrołęka	118	2	2	2	0	0	2
14	Ostrów Maz.	104	1	3	2	1	0	3
15	Piaseczno	140	2	4	4	0	0	4
16	Płock	211	1	10	10	0	0	8
17	Płońsk	98	0	4	4	0	0	4
18	Przysucha	166	5	6	0	6	0	6
19	Pultusk	92	0	0	0	0	0	1
20	Radom	230	0	7	2	5	0	7
21	Siedlce	197	3	0	0	0	0	3
22	Sochaczew	118	10	10	10	0	0	10
23	Sokolów Podl.	93	1	0	0	0	0	0
24	Warszawa	142	1	13	13	0	0	12
25	Wyszaków	92	0	4	0	4	0	4
26	DORiT	8	2	4	4	0	0	3
	Ogółem:	3579	72	165	96	69	0	167

Kontrole typu B przeprowadzane były w gospodarstwach konwencjonalnych, w miejscach prowadzenia fumigacji środkami ochrony roślin, w miejscach zaprawiania materiału siewnego, na terenach kolejowych, terenach zieleni miejskiej, w firmach usługowego wykonywania zabiegów DDD przy zastosowaniu środków ochrony roślin oraz pod kątem prawidłowości przeprowadzania kontroli przestrzegania wymagań integrowanej produkcji roślin prowadzonej przez podmiot certyfikujący. Szczegółowe zestawienie przedstawia tabela 2.11.

Tabela 2.11. Zestawienie liczby kontroli w zakresie stosowania środków ochrony roślin

Miejsce przeprowadzania kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna	
			ogółem:	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty
produkcja rolna – użytkownicy profesjonalni	3288	72	156	87	69	0	159
produkcja rolna – użytkownicy nieprofesjonalni	6						1
produkcja leśna	1						
zaprawianie materiału siewnego	10						
miejsca fumigacji	17						1
tereny kolejowe	0						
tereny zieleni miejskiej	12						1
miejsca wyszczególnione w art. 36 ust. 1 ustawy o środkach ochrony roślin	119						
inne miejsca stosowania środków ochrony roślin	35		1	1			1
kontrole integrowanej produkcji roślin	86		3	3			3
inne kontrole	5		5	5			1
Ogółem	3579	72	165	96	69	0	167

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2015 r. wydano 165 zaleceń pokontrolnych oraz nałożono 167 mandatów karnych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przede

wszystkim użycia środków ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania (3478 kontroli – 79 nieprawidłowości), braku posiadania aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia (3437 kontroli – 48 nieprawidłowości), braku badania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do wykonywania zabiegów (3398 kontroli – 36 nieprawidłowości), braku prowadzenia dokumentacji stosowanych środków ochrony roślin (3502 kontroli – 19 nieprawidłowości), warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin (2952 kontroli – 13 nieprawidłowości), użycia środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu (3478 kontroli – 5 nieprawidłowości), warunków przechowywania środków ochrony roślin (3460 kontroli – 3 nieprawidłowości). Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2.12. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do:	Ogólna liczba kontroli	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	%
uniemożliwiania lub utrudniania Inspekcji wykonywania czynności urzędowych	0	0	0
dokumentacji dot. stosowanych środków ochrony roślin	3502	19	9,4%
użycia środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu	3478	5	2,5%
użycia środka ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania	3478	79	38,9%
warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin	2952	13	6,4%
warunków przechowywania	3460	3	1,5%
posiadania aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia	3437	48	23,6%
badania sprawności technicznej sprzętu do wykonywanych zabiegów	3398	36	17,7%
Razem		203	100%

Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbiciu na jednostki organizacyjne inspekcji przedstawiono w tabeli 2.13.

Tabela 2.13. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbiciu na poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie i DORiT w odniesieniu do:

L.p.	Oddział	uniemożliwienia lub utrudnienia Inspekcji wykonywania czynności urzędowych		dokumentacji dot. stosowanych środków ochrony roślin		użycia środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu		użycia środka ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania		warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin		warunków przechowywania		posiadania aktualnego zaświadczenia potwierdzającego o ukończeniu szkolenia		badań sprawności technicznej sprzętu do wykonywanych zabiegów	
		liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości
1	Białobrzegi			85	1	85	0	85	5	0	0	85	0	85	6	85	2
2	Ciechanów			131	0	131	0	131	0	131	1	131	0	131	0	131	0
3	Garwolin			121	0	121	0	121	5	121	1	115	0	115	0	115	0
4	Grodzisk Maz.			78	0	79	0	79	9	3	2	78	0	72	2	72	6
5	Grójec			625	2	625	0	625	3	625	0	625	0	625	4	625	8
6	Kozienice			149	1	149	0	149	5	149	1	149	0	149	1	149	1
7	Lipsko			133	1	133	1	133	7	133	0	133	0	133	1	133	2
8	Łosice			60	2	60	0	60	8	60	0	60	0	60	2	60	1
9	Maków Maz.			130	0	130	1	130	8	130	3	130	3	130	4	130	1
10	Mińsk Maz.			78	0	78	0	78	3	78	0	78	0	78	0	78	1
11	Mława			126	3	126	0	126	0	126	1	126	0	126	2	126	2
12	Nowy Dwór Maz.			60	0	60	0	60	11	60	0	60	0	60	0	60	0
13	Ostrołęka			94	1	94	0	94	0	94	0	94	0	91	0	81	1
14	Ostrów Maz.			105	0	105	1	105	0	105	1	105	0	105	1	105	1
15	Piaseczno			138	1	138	0	138	0	139	1	138	0	138	2	139	1
16	Plock			209	0	184	0	184	6	184	0	205	0	180	2	170	0
17	Płońsk			95	0	95	0	95	4	0	0	77	0	77	0	77	0
18	Przysucha			165	0	165	0	165	5	165	0	165	0	165	1	165	0
19	Pultusk			92	0	92	0	92	0	0	0	92	0	92	0	92	1
20	Radom			230	1	230	0	230	0	219	0	230	0	230	6	219	1
21	Siedlce			174	1	174	0	174	2	174	0	174	0	174	1	174	0
22	Sochaczew			122	0	122	0	122	2	122	0	121	0	122	7	121	2
23	Sokołów Podl.			86	0	86	0	86	0	3	0	86	0	86	0	86	0
24	Warszawa			124	2	124	1	124	2	124	0	116	0	124	4	116	4
25	Wyszków			82	2	82	0	82	0	2	2	82	0	82	2	82	2
26	DORiT			10	1	10	1	10	1	5	0	5	0	7	0	7	0
	Ogółem:	0	0	3502	19	3478	5	3478	79	2952	13	3460	3	3437	48	3398	36

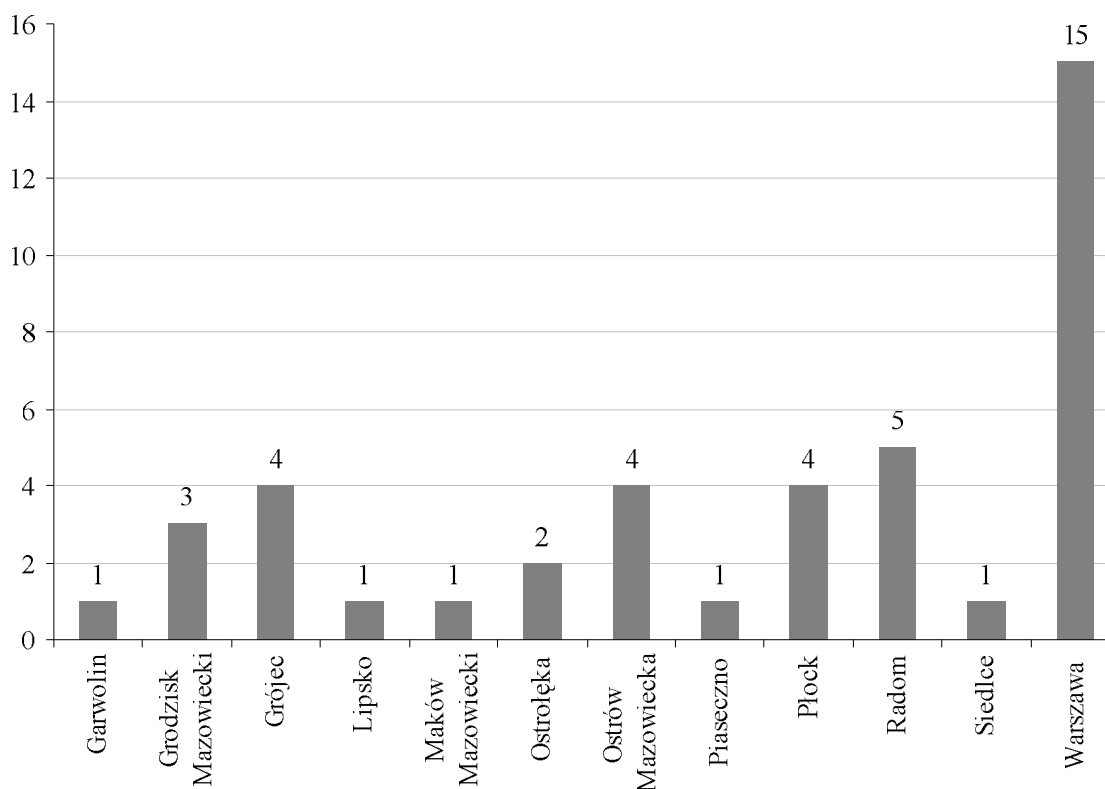
2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony

Działalność polegająca na prowadzeniu szkoleń w zakresie środków ochrony roślin jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin.

Podmiot niebędący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin może prowadzić szkolenia w zakresie środków ochrony roślin po uzyskaniu wpisu do rejestrów podmiotów niebędących przedsiębiorcami, prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin.

Na terenie działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na dzień 31.12.2015 r. wpis do rejestru posiada 30 przedsiębiorców oraz 13 podmiotów – stanowi to łącznie **42** jednostki upoważnione do organizacji i prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin. Wykres poniżej przedstawia ich liczbę w poszczególnych oddziałach inspekcji.

Wykres 2.5. Liczba upoważnionych jednostek do przeprowadzania szkoleń ustawowych

W 2015 r. przeprowadzono 45 szkoleń w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, które ukończyło 649 osób, 390 szkoleń w zakresie stosowania środków ochrony roślin, które ukończyło 10437 osób, 18 szkoleń w zakresie integrowanej produkcji roślin na których przeszkolono 506 osób oraz 3 szkolenia w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin na których przeszkolono 30 osób. Szczegółowe dane nt. liczby przeprowadzonych szkoleń w 2015 r. oraz osób przeszkolonych zawiera tabela. 2.14.

Tabela 2.14. Szczegółowe informacje nt. liczby przeprowadzonych szkoleń i ilości przeszkolonych osób

Nazwa jednostki		Doradztwo dotyczące środków ochrony roślin		Stosowanie środków ochrony roślin		Integrowana ochrona roślin		Badania sprawności technicznej sprzętu naziemnego	
		ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób
1	AGROSIMEX Sp. z o.o.	2	53	2	57				
2	Anna Bonisławska Doradztwo Rolnicze Anna Bonisławska			2	48				
3	Marcin Drewnowski APLIKON Marcin Drewnowski			2	30				
4	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	2	45						
5	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Bohaterów Ziemi Ilżeckiej w Chwałowicach			2	27				
6	FreshMazovia Consulting Sp. z o.o.	3	29			7	177		
7	Federacja Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT Rada Regionalna w Ostrołęce	2	47						
8	Fundacja Gospodarka i Przedsiębiorczość w Krakowie			1	19				
9	Instytut Praktycznego Sadownictwa Sp. J. Remigiusz Olszak i wspólnicy					4	119		
10	Michał Sotkiewicz IP AGRO Michał Sotkiewicz	4	29	5	88				
11	Leszek Kędzia Ośrodek Szkolenia Kursowego „ROLEX” Leszek Kędzia			11	279				
12	Mazowiecka Izba Rolnicza w Warszawie			22	626				
13	Maria Sienkowska Ośrodek Doskonalenia Zawodowego			1	37				
14	Monika Maciąg - Maluga Profesja Monika Maciąg - Maluga			4	84				
15	Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Siedlcach	1	9	1	21				
16	Stowarzyszenie Inżynierów, Techników Leśnictwa i Drzewnictwa Oddział Wojewódzki w Ostrołęce			1	31				
17	Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa Oddział w Radomiu	2	25	11	310				
18	Daniel Sochacki Daniel Sochacki Szkoltex Centrum Usług BHP i Kadr			63	1449				
19	Tarbonus Sp. z o.o.			1	28				
20	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Płocku			1	30				
21	Łukasz Brożeniuk VESPA Łukasz Brożeniuk	8	100						
22	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Warszawie	12	174	16	355				

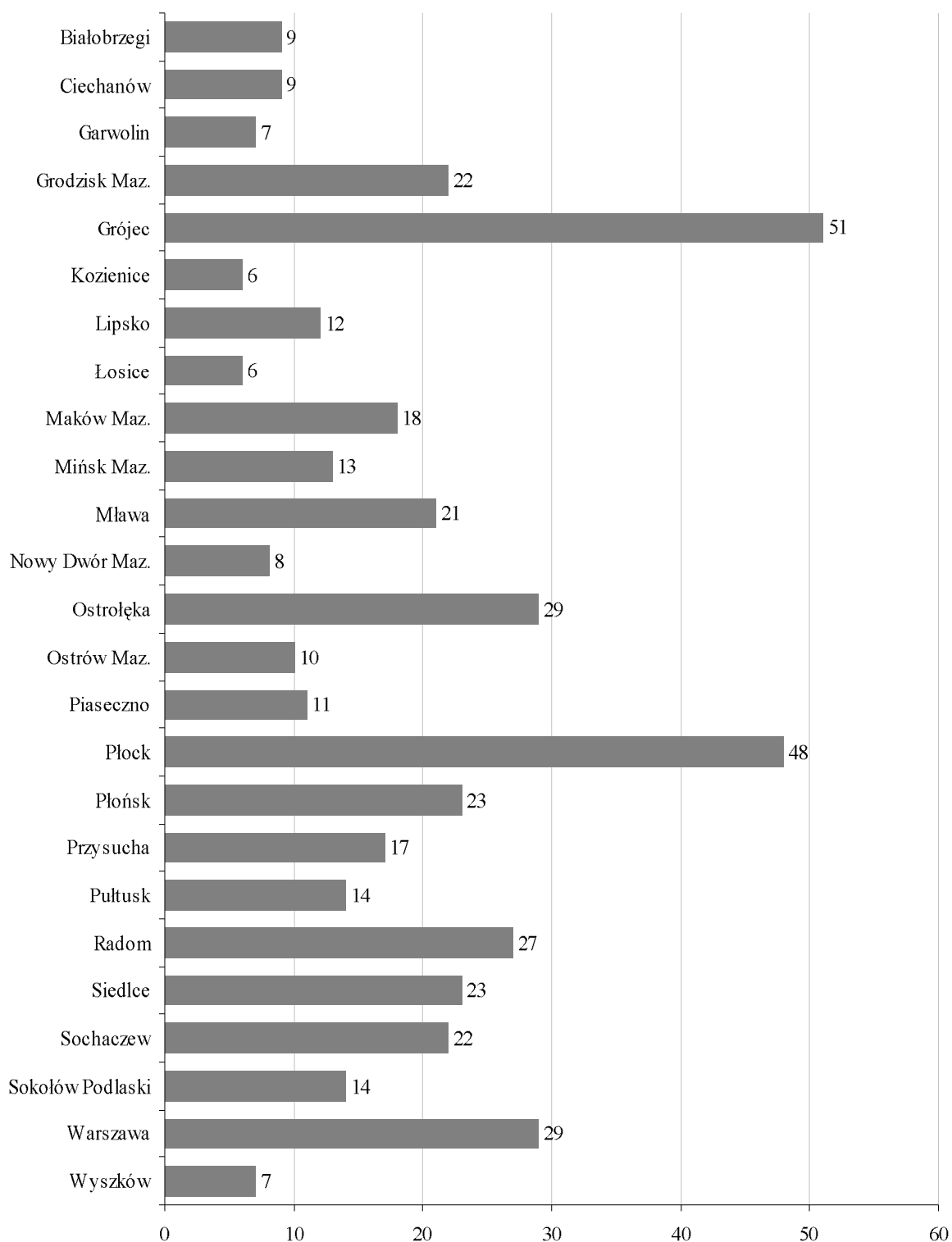
Nazwa jednostki		Doradztwo dotyczące środków ochrony roślin		Stosowanie środków ochrony roślin		Integrowana ochrona roślin		Badania sprawności technicznej sprzętu naziemnego	
		ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób
23	Zakład Zaopatrzenia Ogrodniczego Warka Sp. z o.o.	2	28	1	20				
24	Zespół Szkół Agrotechnicznych i Gospodarki Żywnościowej w Radomiu							3	30
25	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie								
	Oddział w Bielicach			12	345				
	Oddział w Ostrołęce			59	1535				
	Oddział w Płocku			17	505	1	30		
	Oddział w Płońsku	5	83	45	1299	1	30		
	Oddział w Radomiu			39	1140	3	90		
	Oddział w Siedlcach	2	27	45	1316				
	Oddział w Warszawie			26	758	2	60		
SUMA		45	649	390	10437	18	506	3	30

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie szkolenia w zakresie środków ochrony roślin organizował i przeprowadzał poprzez swoje oddziały w Bielicach, Ostrołęce, Płocku, Płońsku, Radomiu, Siedlcach i Warszawie.

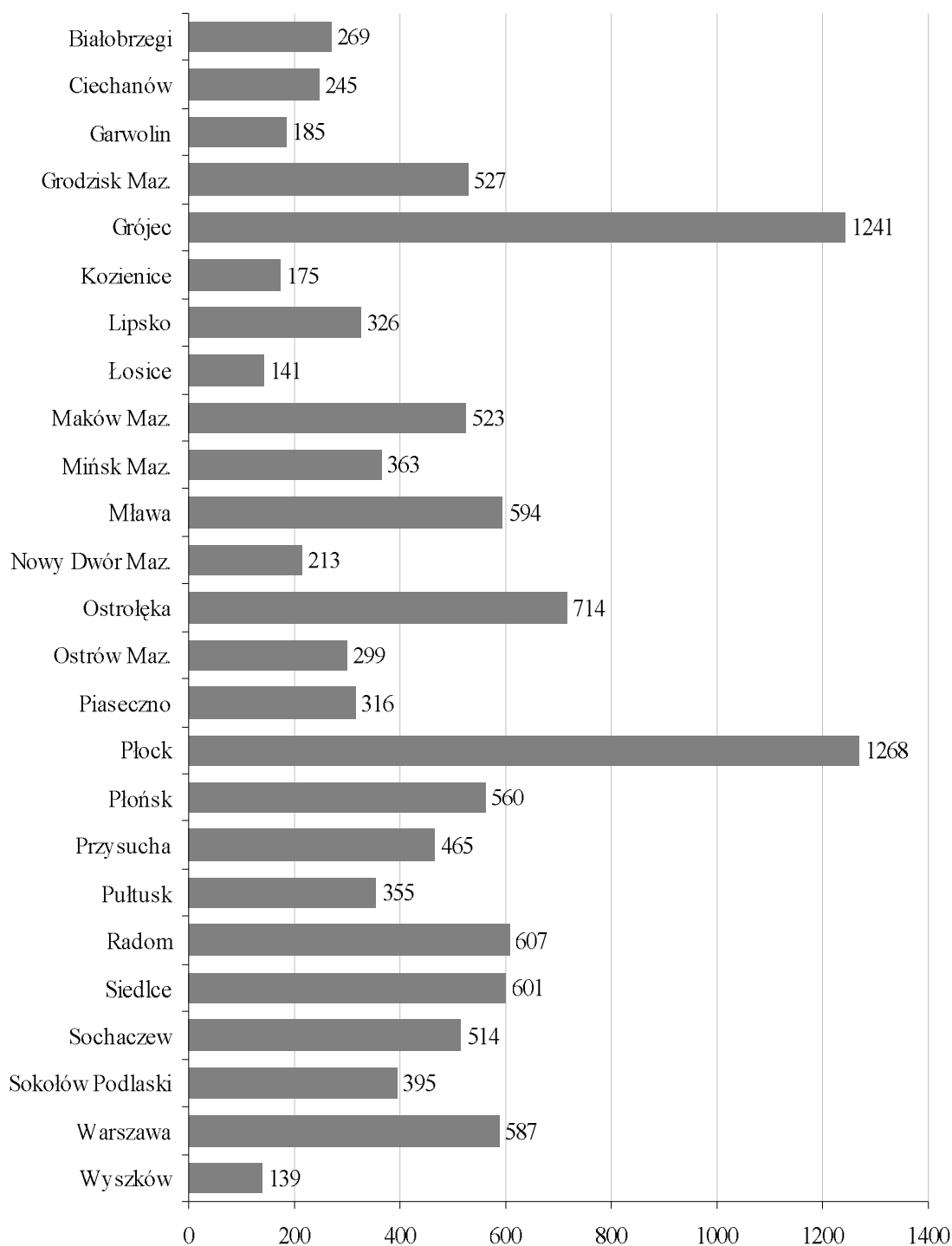
Jak wynika z powyższego zestawienia, na terenie województwa mazowieckiego w 2015 roku w trakcie 456 szkoleń zostało przeszkolonych 11622 osoby. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba szkoleń w zakresie ochrony roślin zmniejszyła się o 42,4 %, natomiast liczba przeszkolonych osób o 44,1 %.

Szczegółowe dane nt. liczby przeprowadzonych szkoleń w 2015 r. oraz ilości osób przeszkolonych na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych inspekcji zawierają wykresy 2.6. i 2.7.

Wykres 2.6. Liczba przeprowadzonych szkoleń w 2015 r. na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie

Wykres 2.7. Liczba osób przeszkolonych w 2015 r. na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie

2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin

2.1.5.1. Badania pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w 2015 roku, podobnie jak w latach poprzednich, pobierane były przez upoważnionych inspektorów próbki płodów rolnych w celu poddania ich analizie na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Próbkę płodów rolnych pobierane były zgodnie z harmonogramami otrzymanymi z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa i wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie pobierania próbek roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin (Dz. U. poz. 1549).

Badania kontrolne pozostałości środków ochrony roślin prowadzone były w GIORiN Centralnym Laboratorium w Toruniu, Instytucie Ochrony Roślin – Państwowym Instytucie Badawczym w Poznaniu w ramach programu wieloletniego pod nazwą "Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska na lata 2011-2015" oraz Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego” na lata 2015-2020.

Celem badań było sprawdzenie przestrzegania przez producentów rolnych zasad prawidłowości stosowania środków ochrony roślin zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapobieganie wprowadzaniu do obrotu płodów rolnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka, zwierząt i środowiska.

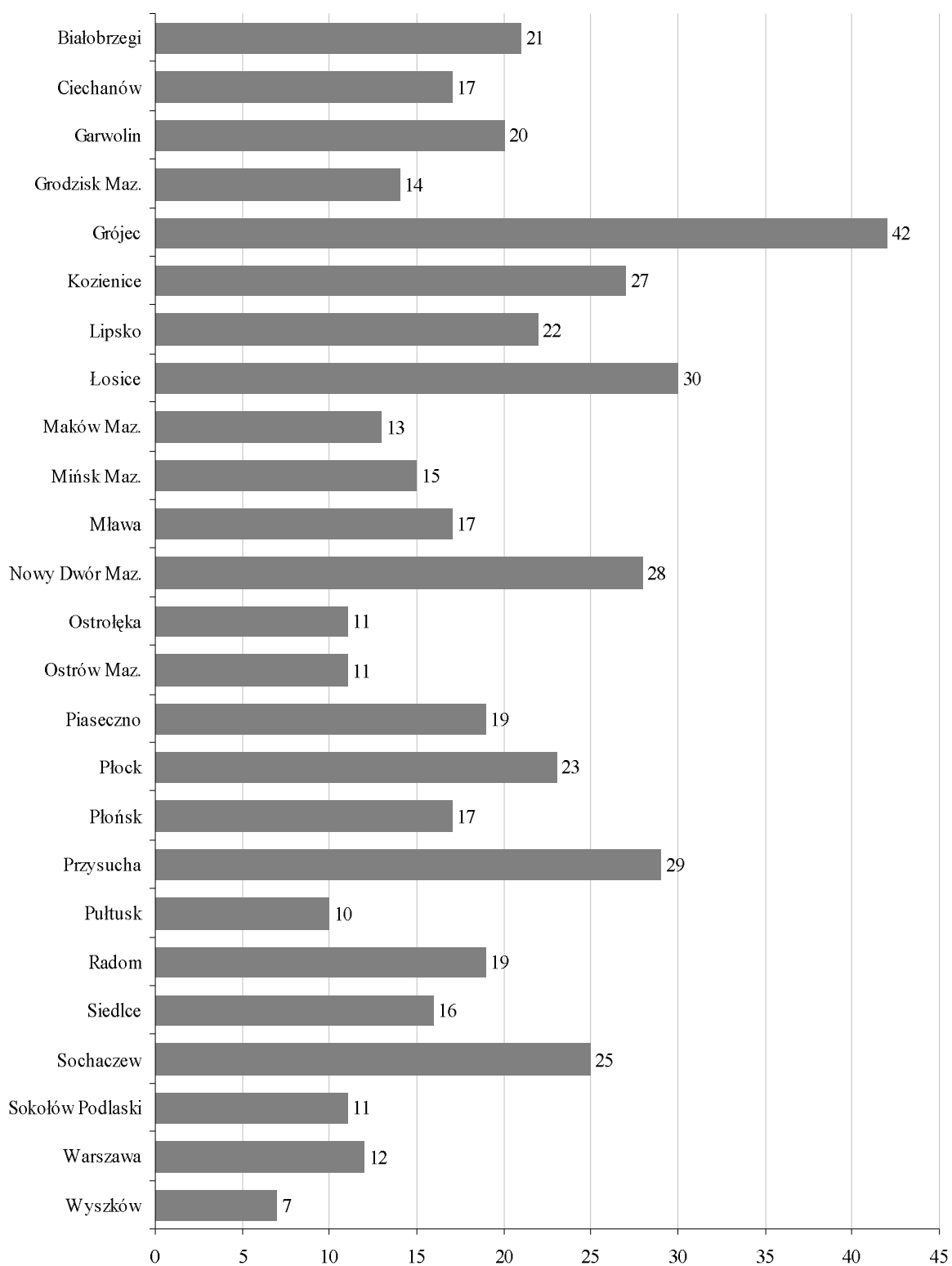
W roku 2015 badania obejmowały 51 upraw w tym: 24 uprawy warzywnicze, 13 uprawy sadownicze, 12 uprawy rolnicze, 1 uprawy zielarskie oraz 1 pieczarki. Ogółem w ramach urzędowej kontroli przebadano 478 próbek płodów rolnych w ramach monitoringu pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych, tj.:

- GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu przebadano 233 próbki
- Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu 132 próbki, w tym:
 - 3 w ramach badań pozostałości środków ochrony roślin w produktach wytworzonych w gospodarstwach ekologicznych,
- Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach przebadano 113 , w tym:
 - 8 w ramach badań pozostałości środków ochrony roślin w produktach wytworzonych w gospodarstwach ekologicznych.

W porównaniu do 2014 r. liczba pobranych i przebadanych próbek płodów rolnych zmniejszyła się o 1,6 %.

Szczegółowe dane nt. liczby próbek płodów rolnych pobranych zgodnie z harmonogramami przez poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie w 2015 r. zawiera wykres 2.8.

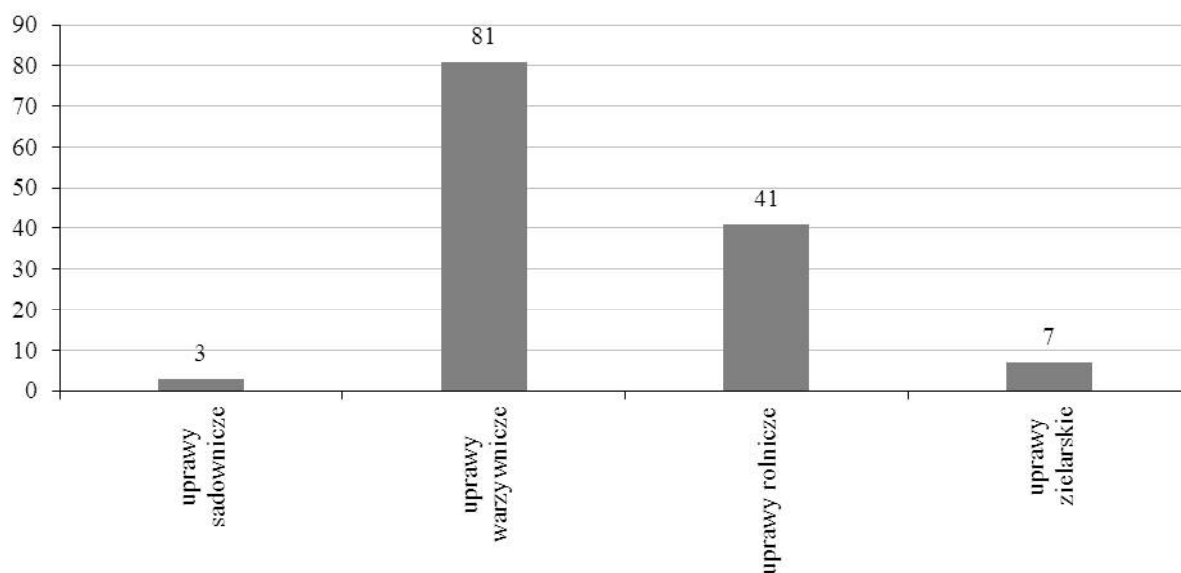
Wykres 2.8. Liczba próbek płodów rolnych pobranych przez jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie

Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

Badania prowadzone były przez IOR-PIB w Poznaniu oraz podległą TSD w Białymstoku. Badaniami objęto 132 próbki, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 3 próbki z upraw sadowniczych, 81 próbek z upraw warzywniczych, 41 próbek z upraw rolniczych oraz 7 próbek z upraw zielarskich.

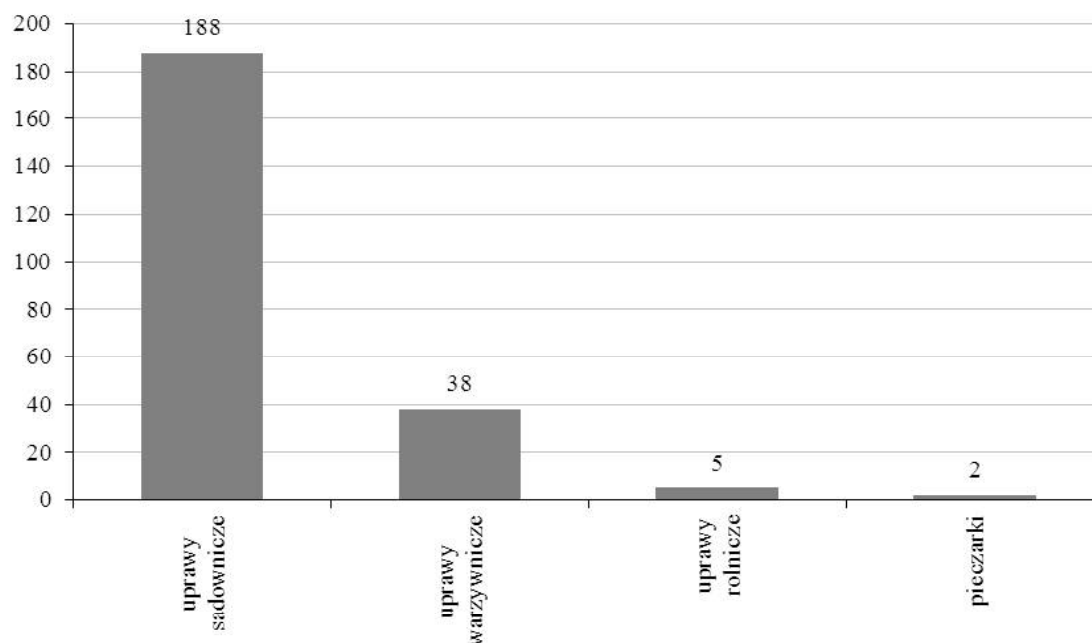
Wykres 2.9. Liczba próbek płodów rolnych przekazanych do laboratorium Instytutu Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu

Badaniami objęto 233 próbki, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 188 próbek z upraw sadowniczych, 38 próbek z upraw warzywniczych, 5 próbek z upraw rolniczych oraz 2 próbki pieczarek.

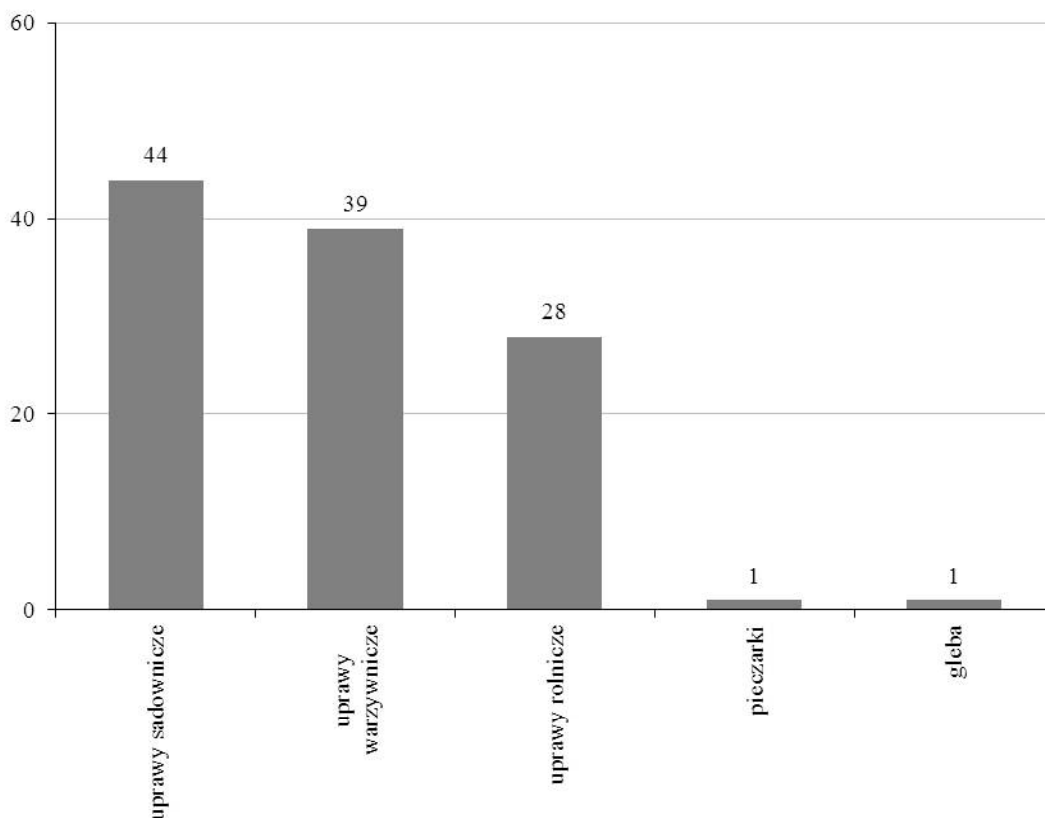
Wykres 2.10. Liczba próbek płodów rolnych przekazanych do GIORiN Centralnego Laboratorium w Toruniu

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Badaniami objęto 113 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 44 próbki z upraw sadowniczych, 39 próbek z upraw warzywniczych, 28 próbek z upraw rolniczych, 1 próbkę pieczarek oraz 1 próbkę gleby.

Wykres 2.11. Liczba próbek produktów rolnych przekazanych do Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach

W odniesieniu do 478 próbek pobranych w 2015 r. w ramach kontroli urzędowej analizy laboratoryjne wykazały w 256 próbkach poziom pozostałości środków ochrony roślin poniżej granicy oznaczalności, 157 próbek zawierało pozostałości środków ochrony roślin dopuszczonych do danej uprawy, 57 próbek zawierało pozostałości środków ochrony roślin niedopuszczonych do danej uprawy oraz 8 próbek w których stwierdzono przekroczenie NDP (w tym 7 dotyczyło równocześnie substancji niezalecanej).

Najczęściej wykrywane nieprawidłowości odnotowano w uprawie czereśni, gruszki, selera, pietruszki, kapusty pekińskiej oraz kopru.

Formularz powiadamiania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) wypełniany był w 7 przypadkach, w związku z nieprawidłowościami w uprawach: kopru (Oddział w Piasecznie), szpinaku (Oddział w Płońsku), porzeczki (Oddział w Białobrzegach), ogórka i pietruszki (Oddział w Nowym Dworze Mazowieckim), kapusty pekińskiej (Oddział w Przysusze) i jabłek (Oddział w Grójcu).

W jednym przypadku przekroczenie NDP nie kwalifikowało się do powiadomienia informacyjnego RASFF.

2.1.5.2. Badania kontrolne jakości środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu.

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą nad jakością środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu, wzorem lat ubiegłych, w 2015 roku kontrola składu i właściwości fizyko-chemicznych środków ochrony roślin prowadzona była powiązaniu z realizowanymi przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach zadaniami 1.7 i 1.9 programu wieloletniego pod nazwą „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”.

Próbki środków ochrony roślin pobrane były zgodnie z opracowanymi przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach w ramach zadania 1.7 wytycznymi dla Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Próbki pobierano w oparciu o rozporządzenie MRiRW z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie pobierania próbek środków ochrony roślin do badań laboratoryjnych (Dz. U. poz. 1512).

Celem badań było stwierdzenie, czy środki ochrony roślin wprowadzane do obrotu handlowego w Polsce są odpowiedniej jakości i czy ich skuteczność jest dobra – to znaczy, czy spełniają wymagania specyfikacji technicznych ustalonych w procesie rejestracji.

W 2015 r. przekazano do Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach ogółem 40 próbek w ramach kontroli urzędowej: 30 próbek pobranych w kontroli podstawowej oraz 10 próbek pobranych w kontroli interwencyjnej.

W ramach kontroli interwencyjnej pobrano: Starpro 430 SC, Ikanos 040 OD, Difcor 250 EC, Captan Arvesta 80 WG, Dira - Max LG, Amid Thin W, Flippy Schaumstopp, Thiaclopid 480 GR/LT oraz Spirodiclofen 240 GR/LT.

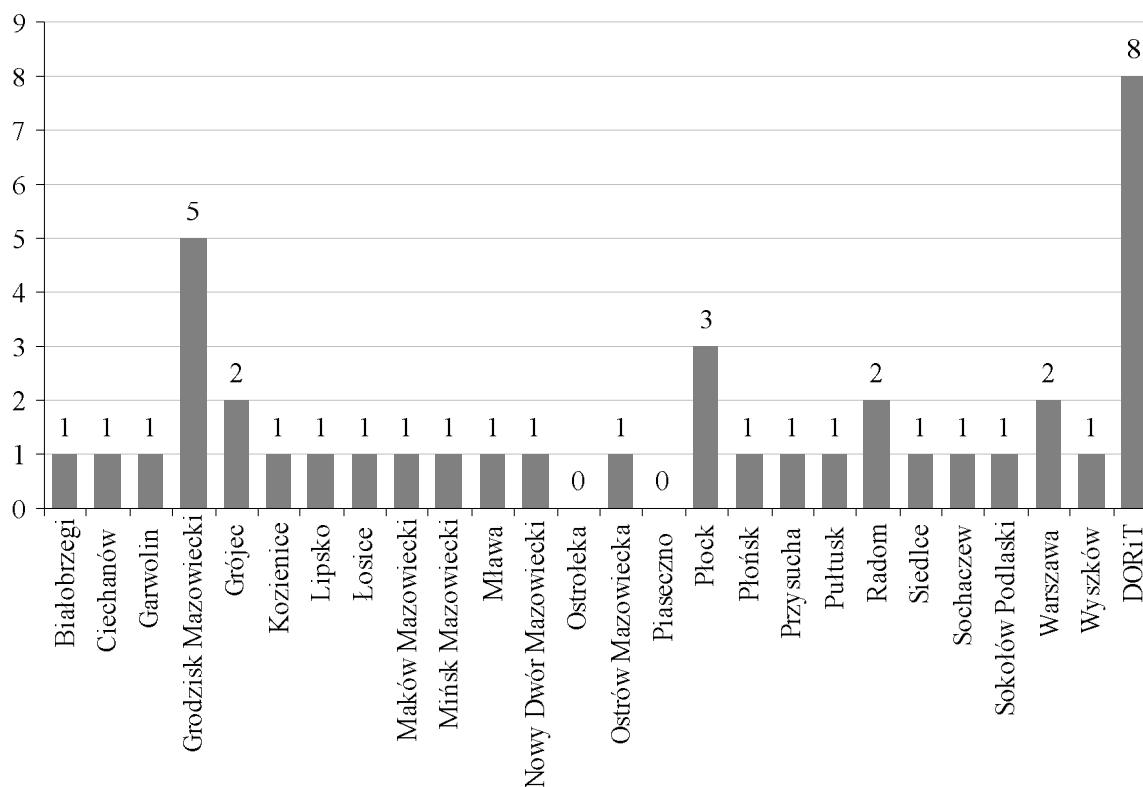
Tabela 2.15. Zestawienie pobranych do analiz środków ochrony roślin w ramach kontroli podstawowej

Adengo 315 SC	chwastobójczy
Aminopielik D Maxx 430 EC	chwastobójczy
Antracol 70 WG	fungicyd
Ascom 250 SC	fungicyd
Barclay Gallup Super 360 SL	chwastobójczy
Cabrio Duo 112 EC	fungicyd
Dimilin 480 SC	insektycyd
Drum 45 WG	fungicyd
Hektor Max 66,5 WG	chwastobójczy
Helios 480 EC	insektycyd
Huragan Extra 360 SL	chwastobójczy
Kaptan Zawieszinowy 50 WP	fungicyd
Labrador 05 EC	chwastobójczy
Lancet Plus 125 WG	chwastobójczy
Lintur 70 WG	chwastobójczy
Magus 200 SC	akarycyd
Maister Power 42,5 OD	chwastobójczy
Marker 360 SL	chwastobójczy
Mistral 70 WG	chwastobójczy
Mocarz 75 WG	chwastobójczy

Ortus 05 SC	akarycyd
Pyramin Turbo 520 SC	chwastobójczy
Pyrifos 480 EC	insektycyd
Real Super 080 FS	fungicyd
Rovral Aquaflo 500 SC	fungicyd
Switch 62,5 WG	fungicyd
Toledo 250 EW	fungicyd
Zamir 400 EW	fungicyd
Zato 50 WG	fungicyd
Zeagran 340 SE	chwastobójczy

Szczegółowe dane nt. liczby próbek środków ochrony roślin pobranych zgodnie z harmonogramami przez poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie w 2015 r. zawiera wykres 2.12.

Wykres 2.12. Liczba próbek środków ochrony roślin pobranych przez jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie

2.2. Monitoring zużycia środków ochrony roślin na terenie woj. mazowieckiego

Realizacja zadania dotyczącego monitoringu zużycia środków ochrony roślin wykonywana jest w ramach programu wieloletniego Instytutu Ochrony Roślin PIB, pt.: „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska na lata 2011-2015”, jako zadanie 1.10 „Analiza danych uzyskanych podczas monitorowania sprzedaży i zużycia środków ochrony roślin oraz opracowanie wskaźników ryzyka związanego ze stosowaniem tych środków”.

Od roku 2007 stosuje się losowy wybór ankietowanych gospodarstw. Za losowanie odpowiedzialny jest Główny Urząd Statystyczny. Przekazywanie informacji do bazy danych odbywa się w systemie www.piorin-ankiety.pl. Dane dotyczące zużycia środków ochrony roślin w uprawach o największym znaczeniu gospodarczym służą do opracowania metod zmierzających do ograniczania szkodliwego oddziaływania środków ochrony roślin na środowisko.

Na potrzeby badań zużycia środków ochrony roślin w 2015 roku wytypowano następujące uprawy: czereśnia, jęczmień ozimy, mieszanki zbożowe.

Główny Urząd Statystyczny wylosował dla województwa mazowieckiego gospodarstwa do przeprowadzenia ankiet. Na terenie działania WIORiN w Warszawie przeprowadzono 149 ankiet.

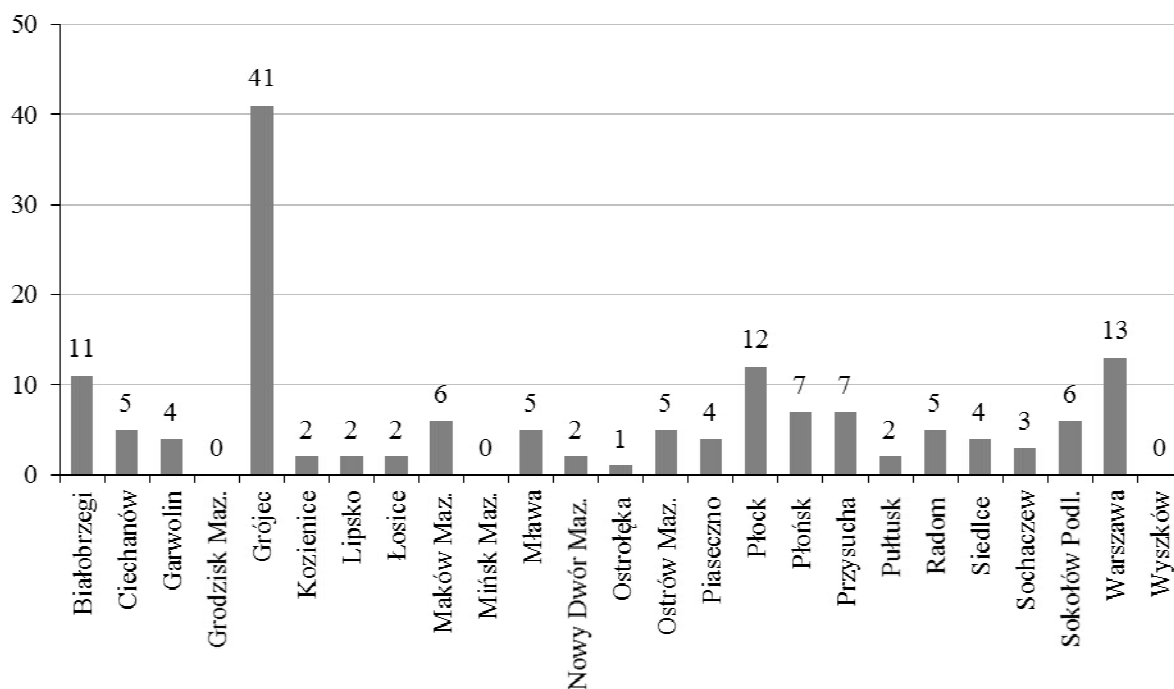
w tym dla:

uprawy czereśni – 83 ankiet

uprawy jęczmienia ozimego – 17 ankiet

uprawy mieszanek zbożowych – 49 ankiet.

Wykres 2.13. Liczba ankietowanych gospodarstw na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie.

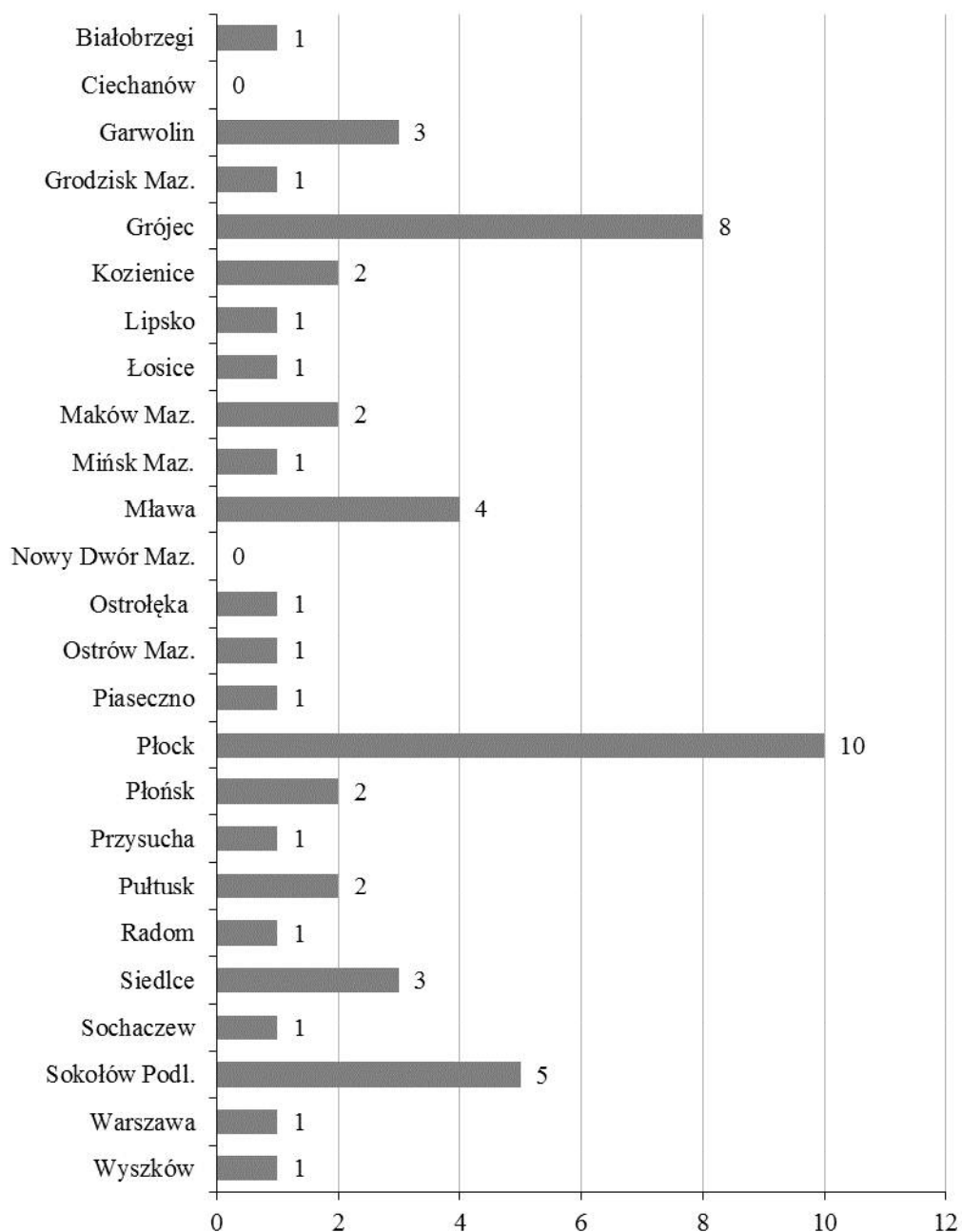

2.3. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy

2.3.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań

Zgodnie z ewidencją na 31 grudnia 2015 r. upoważnienia do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy posiadało 54 jednostki.

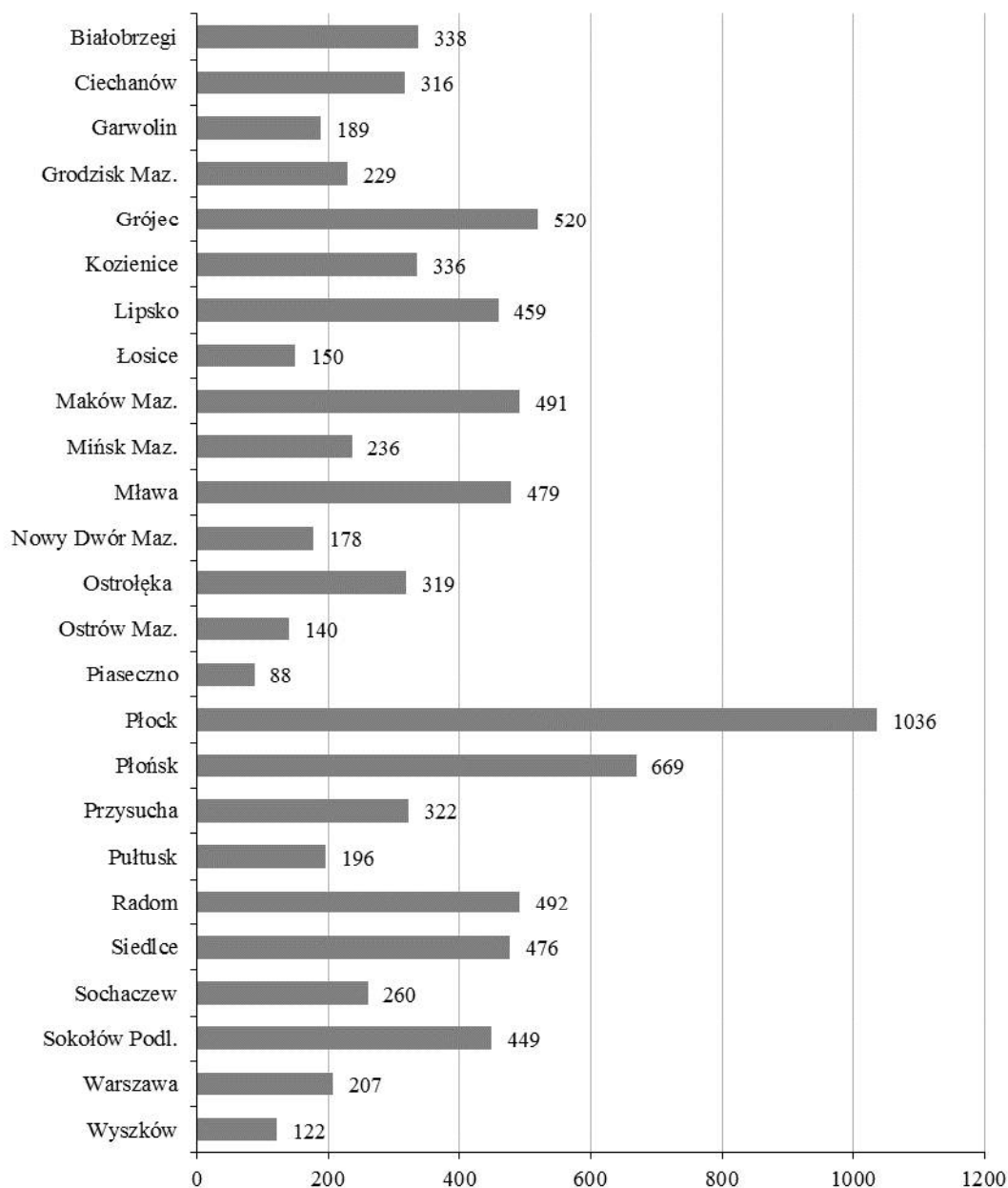
Wykres. 2.14. Liczba jednostek upoważnionych do przeprowadzania badań stanu technicznego opryskiwaczy na terenie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie (wg stanu na 31.12.2015 r.)

2.3.2. Badania opryskiwaczy

W 2015 r. przebadano 8697 opryskiwaczy polowych i sadowniczych.

Wykres 2.15. Liczba przebadanych opryskiwaczy na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie w roku 2015.

Analizując ilość opryskiwaczy przebadanych w okresie sprawozdawczym stwierdza się, że najwięcej opryskiwaczy przebadano na terenie działania Oddziałów: Płock, Płońsk, Grójec. Najmniej badań wykonano na terenie działania Oddziałów: Piaseczno, Wyszków, Ostrów Mazowiecka.

2.4. Integrowana produkcja

W 2015 r. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie kontynuowała rozpoczęty w 2014 r. nadzór nad systemem Integrowanej Produkcji (upoważnienie z GIORiN ważne od 01.01.2015 r. do 28.02.2015 r. oraz 14-15.04.2015 r.).

2.4.1. Certyfikacja

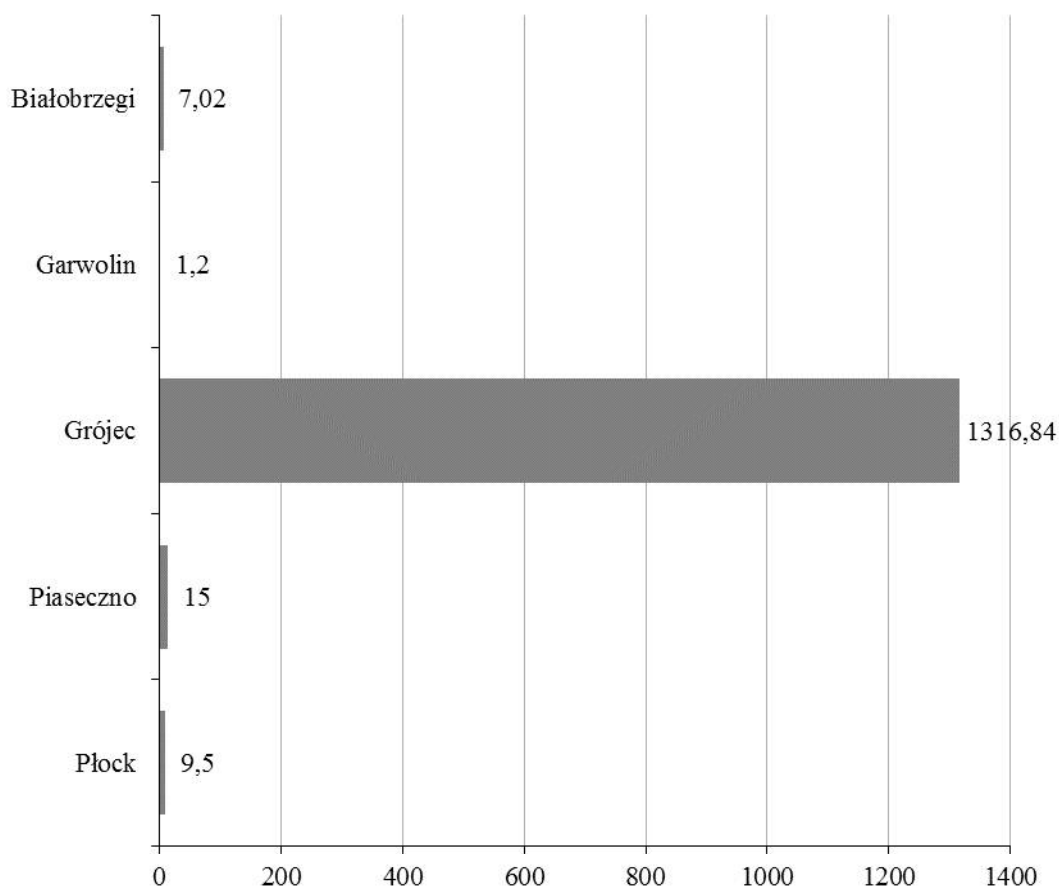
W 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie w ramach nadzoru nad Integrowaną Produkcją wydał 165 certyfikatów, z czego 158 producentom jabłek co stanowi 96 % wszystkich wydanych certyfikatów. Łącznie na owoce wydano 164 certyfikaty (99 %), na warzywa 1 (1 %). Największą liczbę certyfikatów wydano w Oddziale w Grójcu 159 (96 %).

Tabela 2.16. Liczba wydanych certyfikatów IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2015 r.

L.p.	Oddział	Ilość wydanych certyfikatów IP
1	Białobrzegi	1
2	Ciechanów	
3	Garwolin	1
4	Grodzisk Mazowiecki	
5	Grójec	159
6	Kozienice	
7	Lipsko	
8	Łosice	
9	Maków Mazowiecki	
10	Mińsk Mazowiecki	
11	Mława	
12	Nowy Dwór Mazowiecki	
13	Ostrołęka	
14	Ostrów Mazowiecka	
15	Piaseczno	2
16	Płock	2
17	Płońsk	
18	Przysucha	
19	Pułtusk	
20	Radom	
21	Siedlce	
22	Sochaczew	
23	Sokolów Podlaski	
24	Warszawa	
25	Wyszków	
	Ogółem:	165

Certyfikacją IP w woj. mazowieckim w 2015 r. objęto 1349,56 ha upraw. Powierzchnie upraw sadowniczych i warzywniczych stanowiły odpowiednio 1347,06 ha i 2,5 ha. Największy udział (99,1 %) w ogólnej powierzchni stanowiły sady jabłoniowe. Wykres 2.16.

Wykres 2.16. Wielkość certyfikowanej powierzchni w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2015 r. (ha).

Certyfikaty wydane w 2015 r. przez WIORiN w Warszawie objęły łącznie produkcję 46430,3 ton płodów rolnych, z czego 99,1 % stanowiły jabłka. Największą produkcję w systemie IP odnotowano w oddziale Grójec (98,3 % całkowitej certyfikowanej produkcji). Wykres 2.17.

Wykres 2.17. Wielkość certyfikowanej produkcji w tonach w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2015 r.

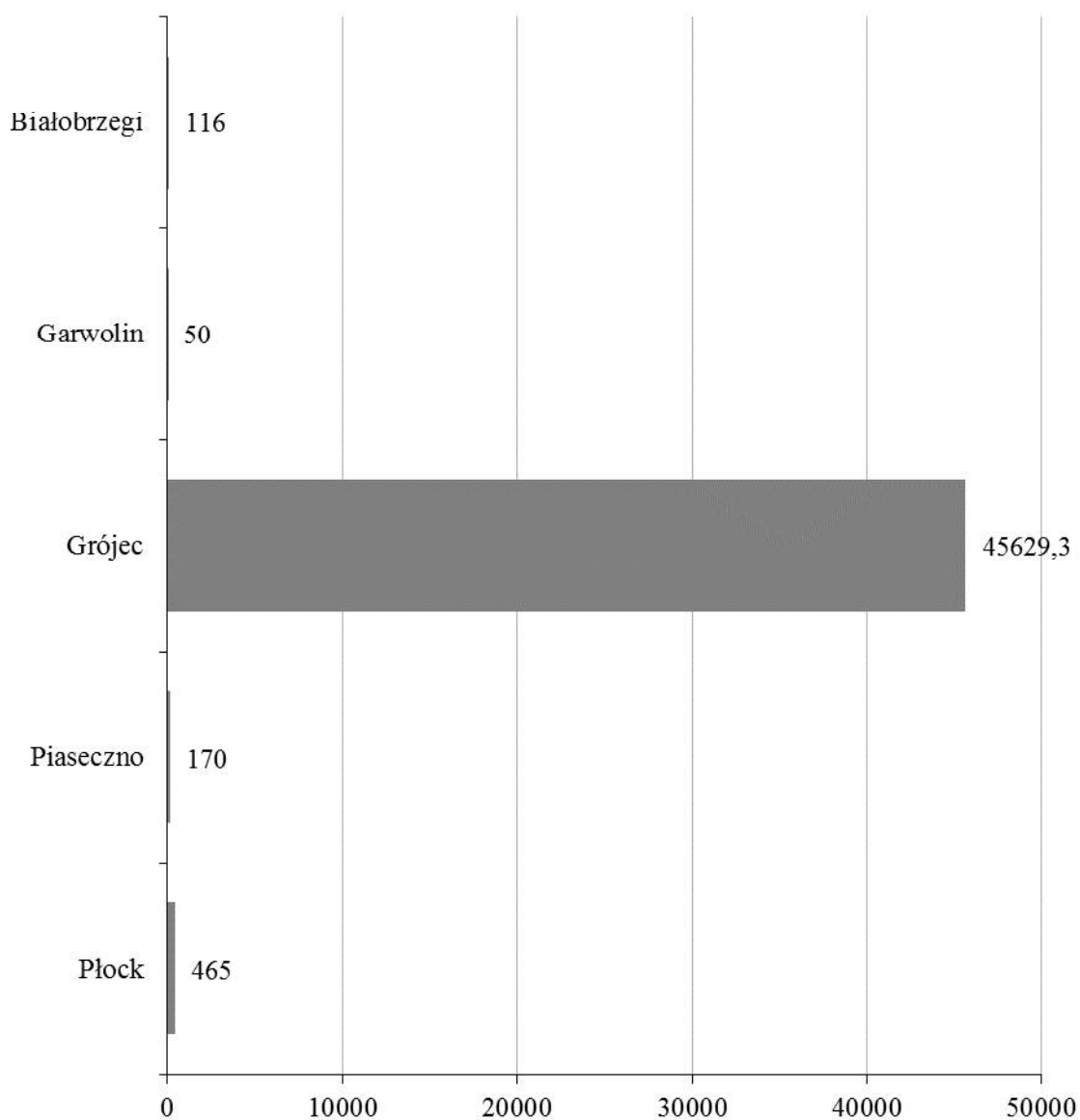

Tabela 2.17. Certyfikacja IP w 2015 r. z podziałem na poszczególne uprawy.

Certyfikowany gatunek	Liczba wydanych certyfikatów	Wielkość certyfikowanej powierzchni upraw (ha)	Wielkość certyfikowanej produkcji (t)
jabłka	158	1337,36	46004,3
gruszki	6	9,7	226
buraki ćwikłowe	1	2,5	200
Ogółem:	165	1349,56	46430,3

2.5. Nadzór nad podmiotami upoważnionymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin

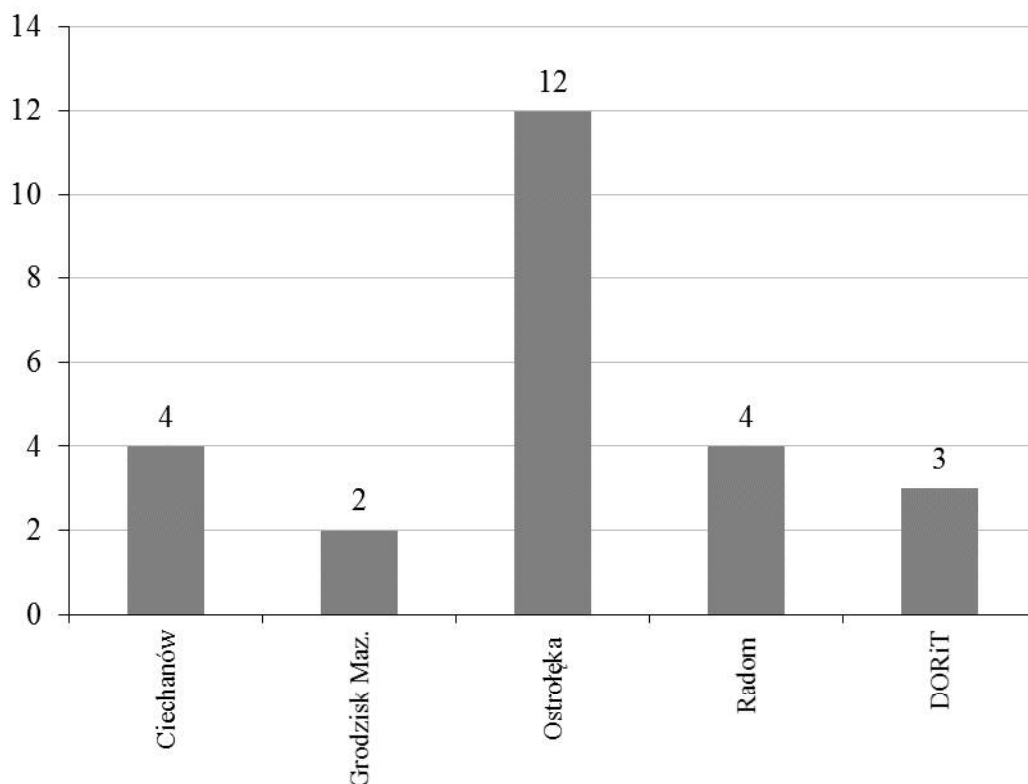
Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 80 pkt. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin w 2015 r. przeprowadzono 25 kontroli w zakresie spełnienia wymagań dobrej praktyki doświadczalnej w rozumieniu art. 3 pkt 20 rozporządzenia 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.).

Wykonano:

- 6 kontroli badań skuteczności działania środków ochrony roślin w trakcie wegetacji w 2015 r. w miejscu prowadzenia doświadczenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 19 kontroli sprawozdań z zakończonych doświadczeń prowadzonych w 2014 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z harmonogramem otrzymanym z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz zarządzeniem Nr 9/2013 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 17 czerwca 2013 r. „W sprawie zasad upoważniania podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środka ochrony roślin oraz wytycznych dotyczących sprawowania nadzoru nad tymi badaniami oraz Zarządzeniem nr 5/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 11 lipca 2014 r. „W sprawie zasad dotyczących upoważniania podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środka ochrony roślin oraz wytycznych dotyczących nadzoru nad tymi badaniami”.

Wykres 2.18. Liczba kontroli badań skuteczności działania środków ochrony roślin przeprowadzonych w 2015 r.

2.6. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi integrowaną produkcję roślin.

Na terenie województwa mazowieckiego działają trzy upoważnione przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie jednostki do certyfikacji w Integrowanej Produkcji Roślin:

- SGS Polska Sp. z o.o., ul. Bema 83, 01-233 Warszawa,
- Centrum Jakości AGRO-EKO Sp. z o.o., ul. Modlińska 6 lok. 207, 03-216 Warszawa,
- TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o., ul. 17 Stycznia 56, 02-146 Warszawa.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w dwóch jednostkach tj. SGS Polska Sp. z o.o., ul. Bema 83, 01-233 Warszawa oraz Centrum Jakości AGRO-EKO Sp. z o.o., ul. Modlińska 6 lok. 207, 03-216 Warszawa nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast w TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o., ul. 17 Stycznia 56, 02-146 Warszawa stwierdzono:

- naruszenie art. 57 ust 2 pkt 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2015 poz. 547),
- naruszenie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 czerwca 2013 r. w sprawie kwalifikacji osób prowadzących czynności kontrolne przestrzegania wymagań integrowanej produkcji roślin oraz wzoru certyfikatu poświadczającego stosowanie integrowanej produkcji roślin (Dz. U. z 2013 poz. 760).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie w ramach nadzoru nad jednostkami prowadzącymi działalność w zakresie certyfikacji integrowanej produkcji roślin z terenu woj. mazowieckiego pod kątem sprawdzenia prawidłowości przeprowadzania kontroli przestrzegania wymagań integrowanej produkcji roślin prowadzonej przez podmiot certyfikujący przeprowadził:

- 3 kontrole u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą Centrum Jakości AGRO-EKO Sp. z o.o., ul. Modlińska 6 lok. 207, 03-216 Warszawa,
- 48 kontroli u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą SGS Polska Sp. z o.o., ul. Bema 83, 01-233 Warszawa,
- 10 kontroli u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o., ul. 17 Stycznia 56, 02-146 Warszawa.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono 16 nieprawidłowości, które dotyczyły:

- braku aktualnych badań gleby,
- stosowania środków ochrony roślin w sposób niewłaściwy, niezgodnie z zawartymi w etykiecie wymaganiami,
- niedostosowania się do zaleceń zawartych w Metodyce Integrowanej Produkcji.

Poniższe zestawienia tabelaryczne przedstawiają liczbę gospodarstw zgłoszonych do integrowanej produkcji roślin, ilość zgłoszeń, zgłoszoną powierzchnię upraw, liczbę wydanych certyfikatów, powierzchnię upraw na które udzielono certyfikacji (ha), wielkość certyfikowanego plonu (t) przez poszczególne jednostki certyfikujące.

Tabela 2.19. Dane jednostki certyfikującej Centrum Jakości AgroEko Sp. z o. o.

Nazwa jednostki certyfikującej		Centrum Jakości AgroEko Sp. z o. o.										
Liczba gospodarstw w województwie które zgłosiły podmiotowi certyfikującemu zamiar stosowania Integrowanej Produkcji roślin											14	
	Zgłoszona powierzchnia upraw prowadzonych w systemie Integrowanej Produkcji roślin (ha)	Liczba wydanych certyfikatów w	Objaśnienia jednostki certyfikującej do kolumny "Liczba wydanych certyfikatów"	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Objaśnienia jednostki certyfikującej do kolumny "Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)"	Wielkość certyfikowanego plonu (t)	Objaśnienia jednostki certyfikującej do kolumny "Wielkość certyfikowanego plonu (t)"	Liczba producentów, zgłaszających daną uprawę				
owoce:	jabłka	120,56	8	W tym 2 certyfikaty unieważnione	75,94	Dane w kolumnie G pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie G	3175,0	Dane w kolumnie I pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie I	11			
	gruszki	6,90	2	W tym 1 certyfikat unieważniony	6,00	Dane w kolumnie G pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie G	70,0	Dane w kolumnie I pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie I	3			
	porzeczki czarne i czerwone	0,00	0		0,00		0,0		0			
	maliny	9,33	3	W tym 2 certyfikaty unieważnione	9,13	Dane w kolumnie G pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie G	65,0	Dane w kolumnie I pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie I	2			
	śliwki	0,00	0		0,00		0,0		0			
	bizoskwinie i morele	0,00	0		0,00		0,0		0			
	agrest	0,00	0		0,00		0,0		0			
	borówki wysokie	5,50	1	W tym 1 certyfikat unieważniony	0,00	Dane w kolumnie G pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie G	0,0	Dane w kolumnie I pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie I	1			
	wiśnie	24,27	2	W tym 1 certyfikat unieważniony	22,68	Dane w kolumnie G pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie G	300,0	Dane w kolumnie I pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie I	2			
	truskawki	27,67	3	W tym 2 certyfikaty unieważnione	12,99	Dane w kolumnie G pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie G	188,0	Dane w kolumnie I pochodzą z ważnych Certyfikatów. Informacje z certyfikatów unieważnionych nie zostały uwzględnione w kolumnie I	2			
razem:	194,23	19	w tym 9 certyfikatów unieważnionych	126,74		3798						
warzywa:	pomidory pod osłonami	0,021	1		0,02	tunel	1,50		1			
	pomidory gruntowe	0,000	0		0,00		0,00		0			
	buraki ćwikłowe	0,000	0		0,00		0,00		0			
	marzechy	0,000	0		0,00		0,00		0			
	kapusta głowiasta	0,000	0		0,00		0,00		0			
	kalaftor	0,000	0		0,00		0,00		0			
	cebula	0,000	0		0,00		0,00		0			
	papryka pod osłonami	0,000	0		0,00		0,00		0			
	sałata	0,000	0		0,00		0,00		0			
	ogórki gruntowe	0,000	0		0,00		0,00		0			
ogórki pod osłonami	0,021	1		0,02	tunel	6,00		1				
kapusta pekińska	0,000	0		0,00		0,00		0				
szparagi	0,000	0		0,00		0,00		0				
razem:	0,042	2		0,042		7,5						
ziemniaki	1,40	1		1,40		30		1				
rzepak	0,00	0		0,00		0		0				
kukurydza	0,00	0		0,00		0		0				
pszenica	0,00	0		0,00		0		0				
razem:	1,40	1		1,4		30						
ogółem:	195,672	22		128,182		3835,5						

Tabela 2.20. Dane jednostki certyfikującej TUV Rheinland Polska Sp. z o.o.

Nazwa jednostki certyfikującej		TUV Rheinland Polska Sp. z o.o.					77
Liczba gospodarstw w województwie które zgłosiły podmiotowi certyfikującemu zmian stosowania Integrowanej Produkcji roślin							
	Zgłoszona powierzchnia upraw prowadzonych w systemie Integrowanej Produkcji roślin (ha)	Liczba wydanych certyfikatów	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Wielkość certyfikowanego plonu (t)	Ilość zgłoszeń		
owoce:	jabłka	975,09	70	786,04	27185,95	73	
	gruszki	25,26	5	23,46	1313	7	
	porzeczki czarne i czerwone	20	0	0	0	1	
	maliny						
	śliwki	3,26	3	2,82	144	3	
	brzoskwinie i morele						
	borówki wysokie	1	1	0,5	7,5	1	
	wiśnie	2,56	1	2,56	25	1	
	truskawki						
	razem:	1027,17	80	815,38	28675,45	86	
warzywa:	pomidory pod osłonami						
	pomidory gruntowe						
	buraki ćwikłowe						
	marzechw	25	2	25	1500	2	
	kapusta głowiasta						
	kalafior						
	cebula						
	papryka pod osłonami						
	sałata						
	ogórki gruntowe						
	ogórki pod osłonami						
	kapusta pekińska						
	szparagi						
razem:	25	2	25	1500	2		
rośliny rolnicze:	ziemiaki						
	rzepak	2033,05	0	0	0	1	
	kukurydza						
	pszenica	1242,4	0	0	0	1	
	razem:	3275,45	0	0	0	2	
ogółem:	4327,62	82	840,38	30175,45	90		

2.7. Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.

W 2015 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydał trzy decyzje w sprawie zatwierdzenia planu zabiegów agrolotniczych. W ramach nadzoru nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego pracownik Działu Ochrony Roślin i Techniki przeprowadził 5 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela 2.21. Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.

Lokalizacja zabiegu (powiat)	Data zabiegu (dzień i miesiąc)	Powierzchnia na której zastosowano środek ochrony roślin (ha)	Nazwa zastosowanego środka ochrony roślin	Ilość zastosowanych środka ochrony roślin		Nazwa rośliny chronionej	Zwalczany organizm
				litry	kg		
powiat łosicki (Nadleśnictwo Sarnaki)	11-16.05	1782,62	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	1782,6	713,05	drzewostan dębowy	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec
powiat lipski (Nadleśnictwo Zwoleń)	11-13.05	1278,14	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	6391	511	drzewa gatunków liściastych	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec
powiat lipski (Nadleśnictwo Marcule)	09-14.05	4511,94	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	1805	4512	drzewa gatunków liściastych	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec
powiat radomski (Nadleśnictwo Radom)	12.05	100	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	40	100	drzewa gatunków liściastych	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec
powiat pultuski (Nadleśnictwo Warszawa)	16.05	346,4	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	138,6	355	drzewostany mieszane	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec
powiat wyszkowski (Nadleśnictwo Warszawa)	nie wykonywano zabiegów w 2015 r.						

3. Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem

3.1. Ocena polowa materiału siewnego

Ocena polowa plantacji nasiennych jest urzędową czynnością mającą na celu stwierdzenie, czy podczas wegetacji roślin istniały warunki właściwe do wyprodukowania materiału siewnego wysokiej jakości oraz czy stan plantacji nasiennej odpowiadał ustalonym wymaganiom.

3.1.1. Rośliny rolnicze i warzywne

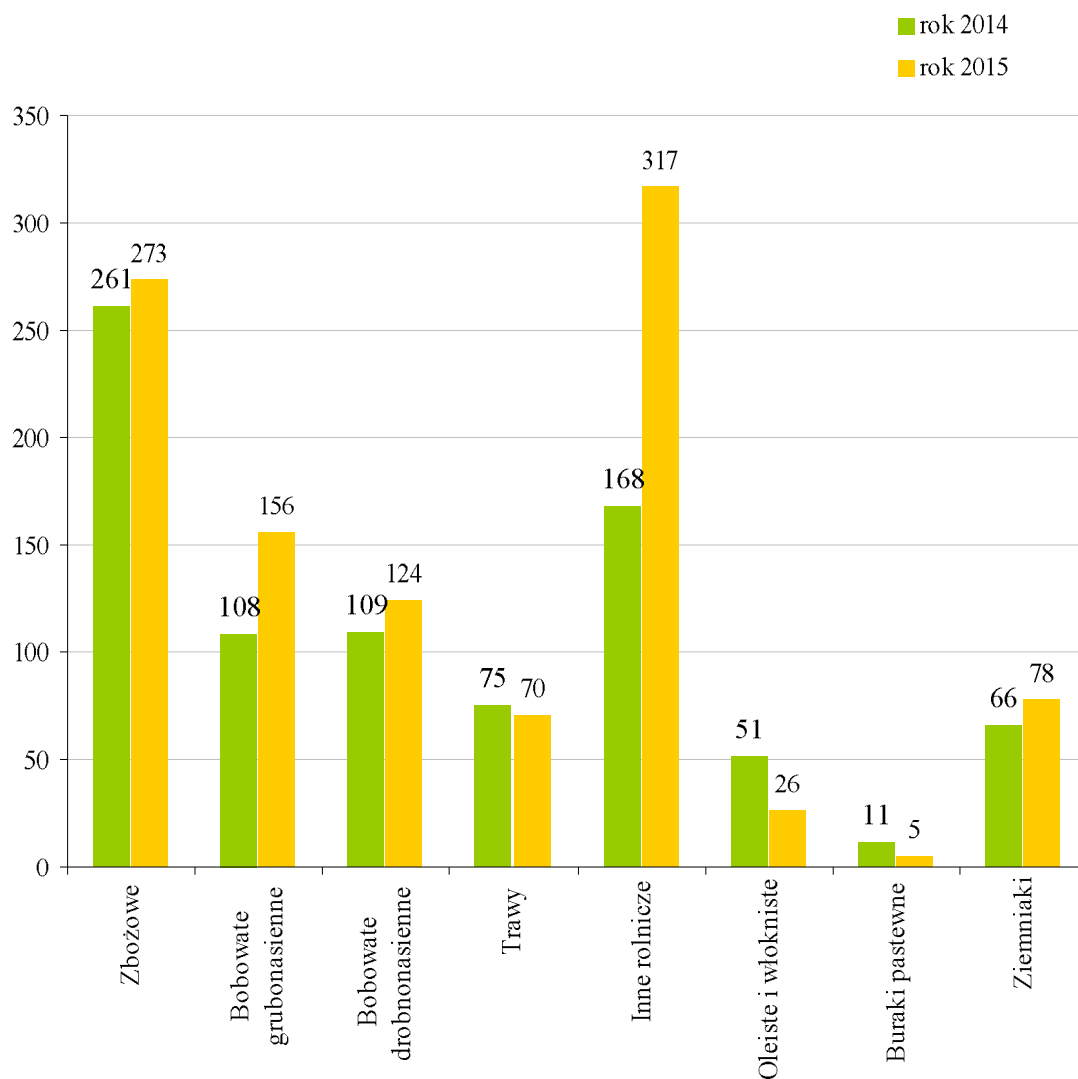
Tab. 3.1. Plantacje nasienne objęte oceną polową w latach 2014 - 2015

Grupa roślin	2014 rok		2015 rok		wzrost (+) spadek (-)	
	sztuk plantacji	pow. ha	sztuk plantacji	pow. ha	szt. plantacji	pow. ha
Zbożowe	261	2005,09	273	2297,65	+ 12	+292,56
Bobowate grubonas.	108	432,21	156	657,08	+ 48	+224,87
Bobowate drobnonas.	109	318,91	124	365,32	+ 15	+46,41
Trawy	75	210,74	70	196,86	- 5	-13,88
Inne rolnicze	168	336,66	317	806,65	+149	+469,99
Oleiste i włók.	51	277,67	26	210,45	-25	-67,22
Buraki pastewne	11	9,20	5	4,40	-6	-4,80
Ziemniaki	66	121,65	78	127,98	+12	+6,33
Ogółem	849	3712,13	1049	4666,39	+200	+ 954,26

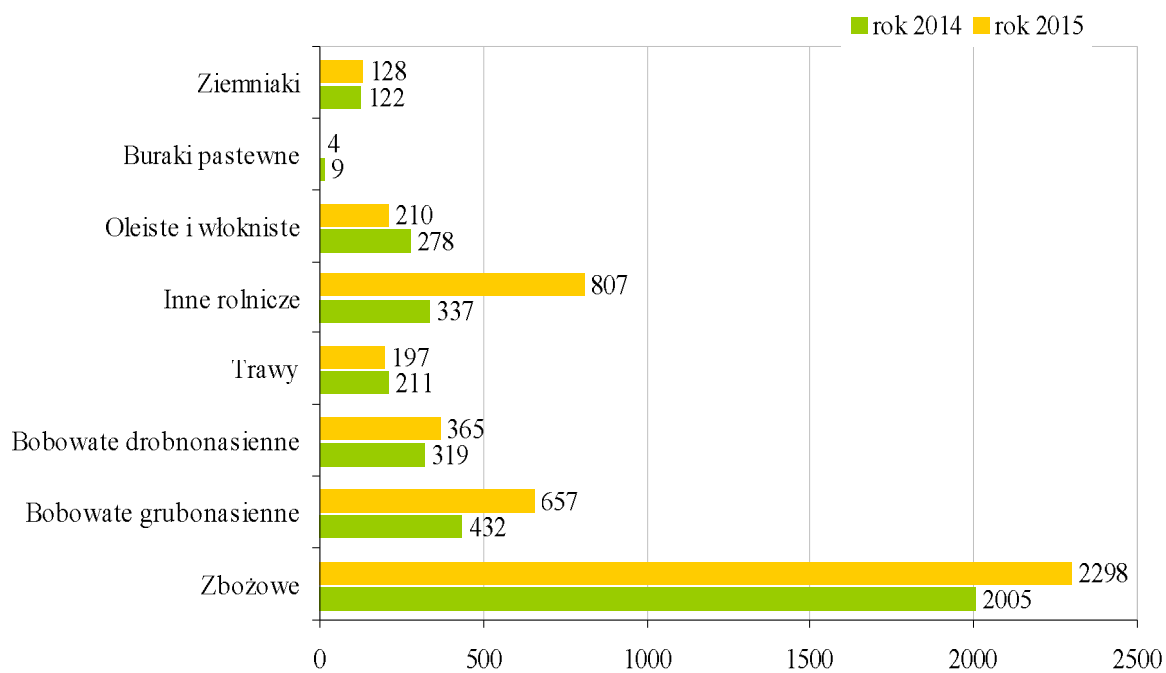
W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost zarówno ogólnej ilości ocenianych plantacji jak również powierzchni objętej oceną. Duży wzrost jest w grupie inne rolnicze i bobowatych grubonasiennych. Zmalała ilość plantacji w oleistych i włóknistych, burakach pastewnych, trawach przy jednoczesnym spadku powierzchni w tych grupach.

Nie zgłaszane są do urzędowej oceny polowej plantacje nasienne roślin warzywnych. Oceny tego materiału dokonują sami hodowcy w kategorii standard.

Wykres 3.1. Liczba plantacji nasiennych objętych oceną polową w latach 2014-2015

Wykres 3.2 Powierzchnia objęta oceną polową w latach 2014-2015

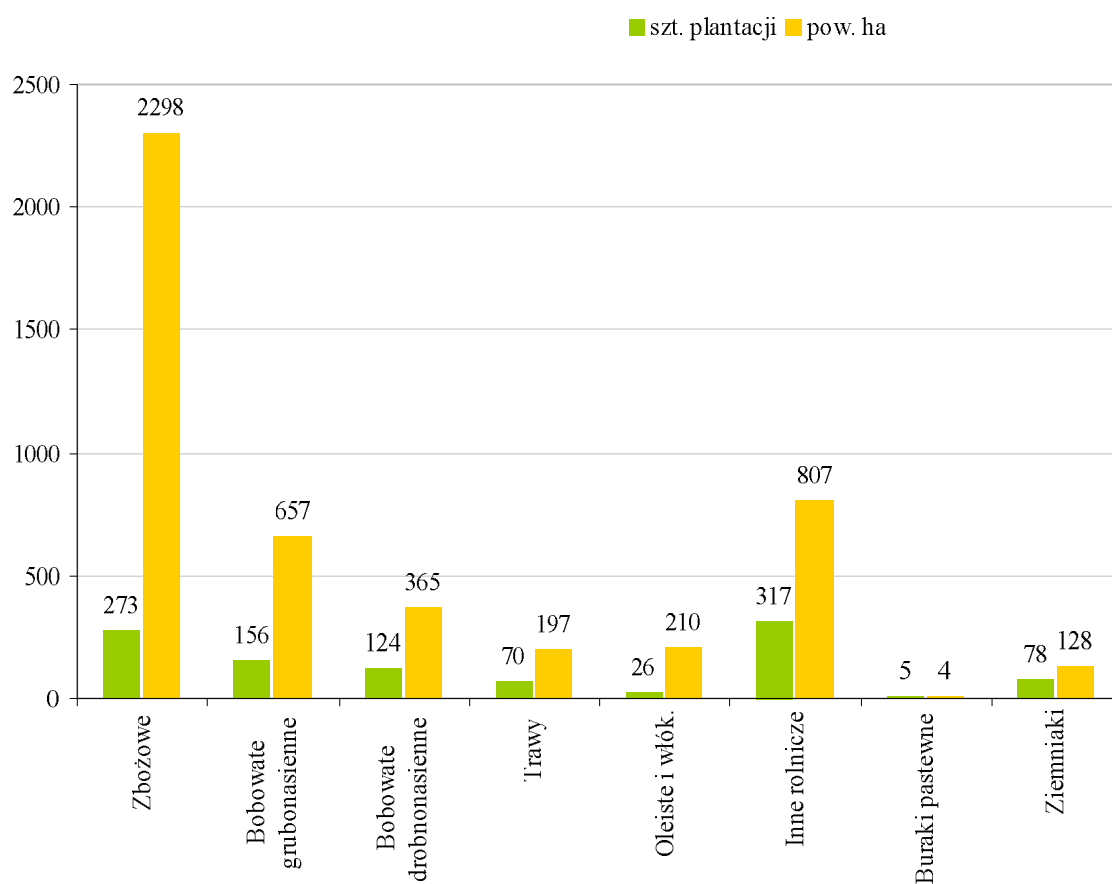

Tab. 3.2. Wyniki oceny polowej plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2015 r.

W 2015 roku ogółem objęto oceną 1049 plantacji nasiennych roślin rolniczych o łącznej powierzchni 4666,39 ha, z czego zakwalifikowano 1000 plantacji o powierzchni 4.502,41 ha.

Grupa roślin	Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano	
	szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha
Ogółem zboża, w tym:	273	2297,65	265	2221,62	8	76,03
pszenica ozima	77	669,72	74	644,44	3	25,28
pszenica jara	30	264,63	30	264,63	0	0,00
jęczmień ozimy	6	38,50	5	30,50	1	8,00
jęczmień jary	29	267,42	29	267,42	0	0,00
żyto ozime	11	74,66	10	70,57	1	4,09
pszenżyto ozime	66	664,66	66	656,27	0	8,39
pszenżyto jare	9	69,00	9	67,00	0	2,00
owies	38	218,56	35	190,29	3	28,27
kukurydza	7	30,50	7	30,50	0	0,00
Bobowate grubonas.,w tym	156	657,08	150	641,48	6	15,60
groch siewny	58	278,42	58	278,42	0	0,00
lubin wąskolistny	30	134,96	29	132,96	1	2,00
lubin żółty	38	135,20	35	127,60	3	7,60
bobik	18	76,40	17	74,40	1	2,00
wyka siewna	12	32,10	11	28,10	1	4,00
Bobowate drobnonas. ,w tym:	124	365,32	104	322,73	20	42,59
koniczyna łąkowa	123	359,32	103	316,73	20	42,59
lucerna mieszańcowa	1	6,00	1	6,00	0	0,00
Trawy, w tym:	70	196,86	65	188,90	5	7,96
festulolium	2	5,00	2	5,00	0	0,00
kupkówka pospolita	27	60,51	24	57,05	3	3,46
kostrzewa czerwona	6	20,00	6	20,00	0	0,00
kostrzewa trzcinowa	2	3,06	2	3,06	0	0,00
tymotka łąkowa.	4	10,00	3	8,00	1	2,00
życica trwała	18	64,79	17	63,79	1	1,00
życica wiel. wester.	11	33,50	11	32,00	0	1,50
Oleiste i włókniste, w tym:	26	210,45	24	203,52	2	6,93
soja	15	101,39	15	101,39	0	0,00
gorczyca biała	10	106,56	8	99,63	2	6,93
rzepak ozimy	1	2,50	1	2,50	0	0,00
Inne rolnicze, w tym:	317	806,65	310	792,78	7	13,87
facelia błękitna	285	676,10	278	662,23	7	13,87
rzodkiew oleista	32	130,55	32	130,55	0	0,00
Buraki pastewne	5	4,40	5	4,40	0	0,00
Ziemniaki	78	127,98	77	126,98	1	1,00
Ogółem	1049	4666,39	1000	4502,41	49	163,98

Wykres 3.3. Plantacje oceniane w 2015 roku w poszczególnych grupach roślin rolniczych

Największą powierzchnię wśród ocenianych jak i zakwalifikowanych plantacji nasiennych roślin rolniczych w grupie roślin zbożowych zajmowała pszenica ozima, w dalszej kolejności pszenżyto ozime oraz owies i pszenica jara.

Nastąpił znaczny wzrost ilości plantacji i powierzchni w grupie innych roślin rolniczych (facelia błękitna, rzodkiew oleista), bobowatych grubonasiennych i roślin zbożowych. W grupie roślin oleistych i włóknistych dominuje w tym roku soja. Nadal zauważalny jest wzrost powierzchni plantacji soi.

Zmalała zarówno ilość jak i powierzchnia plantacji traw i buraków pastewnych.

3.1.2. Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych

W 2015 roku zdyskwalifikowano ogółem **49 plantacji** roślin rolniczych o łącznej powierzchni **163,98 ha**, co stanowi 3,51 % w stosunku do powierzchni objętej oceną.

Dyskwalifikacja ilości i powierzchni ha plantacji w roku 2015 była niższa niż w roku 2014.

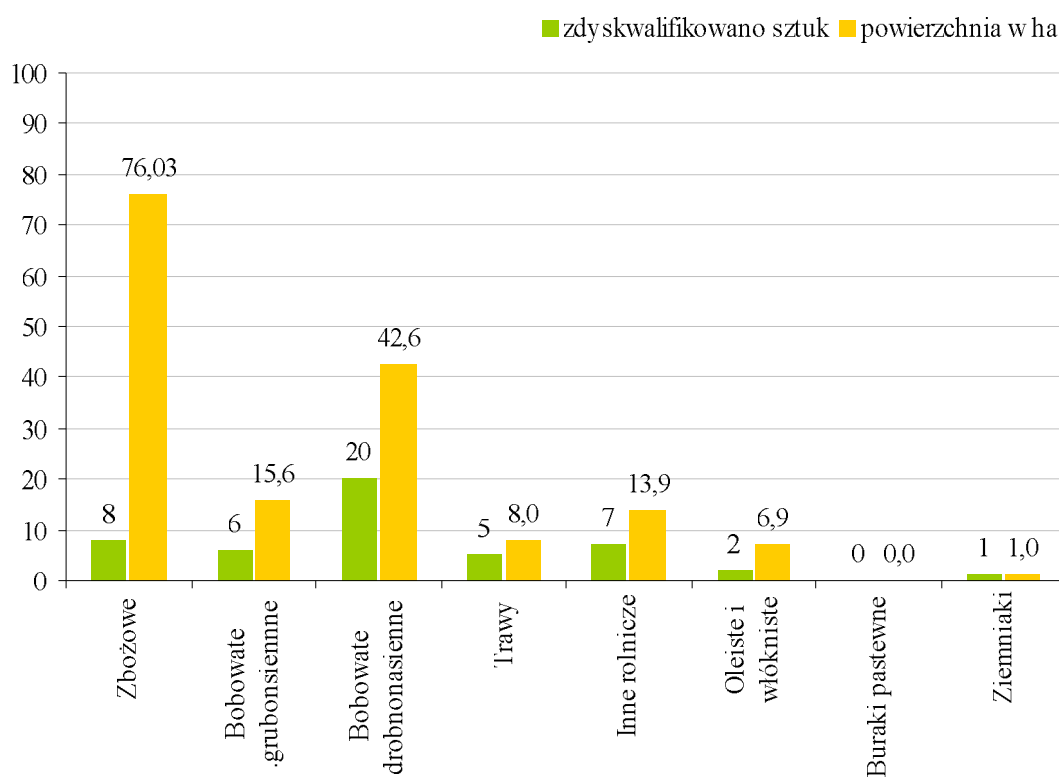
Najwyższy procent dyskwalifikacji powierzchni odnotowano w grupach bobowatych drobnonasiennych, trawach, oleistych i włóknistych.

Głównym powodem dyskwalifikacji było: zachwaszczenie plantacji, plantacje nieistniejące oraz nie zachowanie izolacji przestrzennej.

Tab. 3.3. Ilość i powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2015 r.

Lp.	Grupa roślin	Zdyskwalifikowano		
		plantacji sztuk	powierzchnia ha	% powierzchni
1	Zbożowe	8	76,03	3,00
2	Bobowate grubonas.	6	15,60	2,37
3	Bobowate drobnonas.	20	42,59	11,65
4	Trawy	5	7,96	4,04
5	Inne rolnicze	7	13,87	1,71
6	Oleiste i włókniste	2	6,93	3,29
7	Buraki pastewne	0	0,00	0,00
8	Ziemniaki	1	1,00	0,80
	Razem rolnicze	49	163,98	3,51

Wykres 3.4. Liczba i powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2015 r.

3.1.2.1. Ocena polowa plantacji roślin rolniczych wykonana przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych

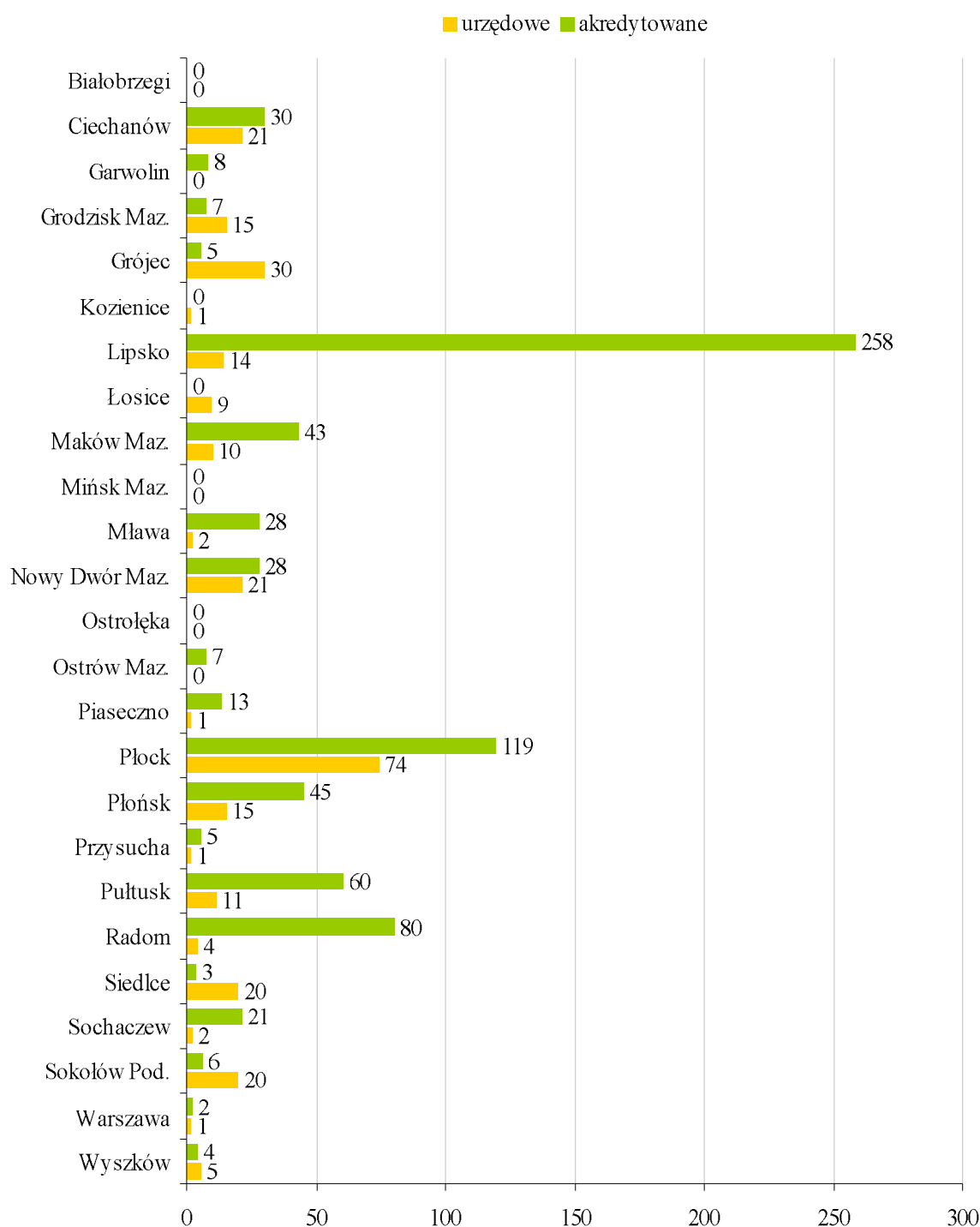
Ocena polowa plantacji nasiennych roślin rolniczych w roku 2015 przeprowadzana była przez **16 kwalifikatorów urzędowych** oraz **28 akredytowanych**. Kwalifikatorzy akredytowani ocenili ogółem 772 plantacje o powierzchni 3184,77 ha, a urzędowi 277 plantacji o powierzchni 1481,62 ha.

Tab. 3.4. Liczba ocenianych plantacji w 2015 roku z podziałem na kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w poszczególnych oddziałach.

Lp.	Oddziały	Objęto oceną ogółem		Ocena przez urzędowego kwalifikatora		Ocena przez akredytowanego kwalifikatora	
		szt. plant.	pow. ha	szt. plant.	pow. ha	szt. plant.	pow. ha
1	Białobrzegi	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2	Ciechanów	51	234,49	21	71,53	30	162,96
3	Garwolin	8	105,00	0	0,00	8	105,00
4	Grodzisk Maz.	22	230,81	15	189,31	7	41,50
5	Grójec	35	292,31	30	218,11	5	74,20
6	Kozienice	1	10,00	1	10,00	0	0,00
7	Lipsko	272	607,45	14	53,23	258	554,22
8	Łosice	9	10,30	9	10,30	0	0,00
9	Maków Maz.	53	248,37	10	59,27	43	189,10
10	Mińsk Maz.	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11	Mława	30	211,38	2	13,83	28	197,55
12	Nowy Dwór M.	49	254,20	21	43,70	28	210,50
13	Ostrołęka	0	0,00	0	0,00	0	0,00
14	Ostrów Maz.	7	94,00	0	0,00	7	94,00
15	Piaseczno	14	64,06	1	5,00	13	59,06
16	Płock	193	1128,85	74	497,66	119	631,19
17	Płońsk	60	194,60	15	47,10	45	147,50
18	Przysucha	6	19,20	1	9,00	5	10,20
19	Pultusk	71	333,40	11	82,80	60	250,60
20	Radom	84	283,28	4	14,00	80	269,28
21	Siedlce	23	41,58	20	28,08	3	13,50
22	Sochaczew	23	148,51	2	12,00	21	136,51
23	Sokolów Podl.	26	123,60	20	101,70	6	21,90
24	Warszawa	3	9,00	1	4,00	2	5,00
25	Wyszków	9	22,00	5	11,00	4	11,00
	Ogółem	1049	4666,39	277	1481,62	772	3184,77

W ramach nadzoru nad pracą kwalifikatorów skontrolowano 7 urzędowych kwalifikatorów na 26 plantacjach roślin rolniczych oraz 28 kwalifikatorów akredytowanych na 155 plantacjach.

Wykres 3.5. Ocena polowa plantacji nasiennych przeprowadzona przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w 2015 roku.

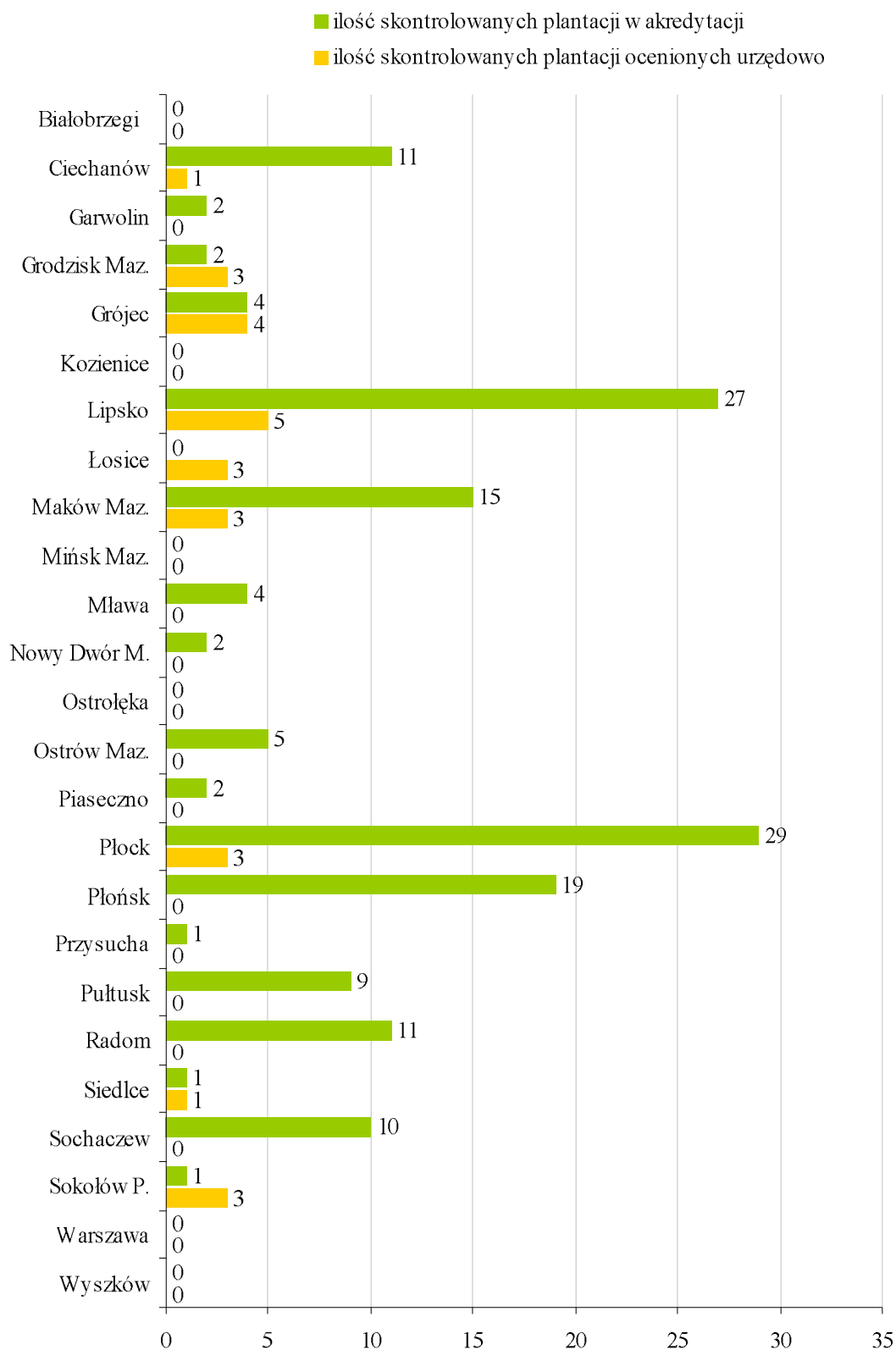

Duża ilość plantacji ocenianych przez kwalifikatorów akredytowanych w stosunku do ogólnej ilości ocenianych plantacji była w Oddziale Lipsko, Płock, Radom, Maków Maz., Płońsk. Przez urzędowych kwalifikatorów najczęściej oceniono plantacje w Oddziale Płock, Grójec, Ciechanów. Ta proporcja wynika ze specyfiki produkcji poszczególnych grup roślin.

Tab.3.5. Kontrola pracy kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w poszczególnych oddziałach WIORiN w 2015 roku.

Lp.	Oddziały	Objęto ocena ogółem sztuk plantacji	Ocena urzędowa		Ocena w akredytacji	
			sztuk plantacji	sztuk plantacji objętych kontrolą	sztuk plantacji	sztuk plantacji objętych kontrolą
1	Białobrzegi	0	0	0	0	0
2	Ciechanów	51	21	1	30	11
3	Garwolin	8	0	0	8	2
4	Grodzisk Maz.	22	15	3	7	2
5	Grójec	35	30	4	5	4
6	Kozienice	1	1	0	0	0
7	Lipsko	272	14	5	258	27
8	Łosice	9	9	3	0	0
9	Maków Maz.	53	10	3	43	15
10	Mińsk Maz.	0	0	0	0	0
11	Mława	30	2	0	28	4
12	Nowy Dwór M.	49	21	0	28	2
13	Ostrołęka	0	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	7	0	0	7	5
15	Piaseczno	14	1	0	13	2
16	Płock	193	74	3	119	29
17	Płońsk	60	15	0	45	19
18	Przysucha	6	1	0	5	1
19	Pułtusk	71	11	0	60	9
20	Radom	84	4	0	80	11
21	Siedlce	23	20	1	3	1
22	Sochaczew	23	2	0	21	10
23	Sokolów Podl.	26	20	3	6	1
24	Warszawa	3	1	0	2	0
25	Wyszków	9	5	0	4	0
	Ogółem	1049	277	26	772	155

Wykres 3.6. Ilość plantacji nasiennych skontrolowanych w ocenie urzędowej i w akredytacji na terenie oddziałów w 2015 roku.

W roku bieżącym stwierdzono mniej nieprawidłowości w trakcie kontroli pracy kwalifikatorów na plantacjach nasiennych. Nadal występowały błędy w złożonej przez kwalifikatorów akredytowanych dokumentacji po ocenie polowej.

3.1.3. Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

Na terenie woj. mazowieckiego produkcją materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych zajmuje się 195 dostawców na powierzchni 462,21 ha.

W 2015 roku ocenę polową materiału szkółkarskiego przeprowadzono u 70 dostawców w kategorii elitarny i kwalifikowany na 197 plantacjach o powierzchni 194,96 ha.

Produkcją materiału szkółkarskiego CAC zajmowało się 125 dostawców na 411 plantacjach o pow. 267,25 ha.

U 56 dostawców występuje jednocześnie materiał szkółkarski w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC.

W porównaniu do roku ubiegłego powierzchnia materiału kwalifikowanego zwiększyła się o 5,16 ha, a materiału szkółkarskiego CAC o 12,77 ha.

Oceny plantacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych kategorii elitarny, kwalifikowany dokonywało 12 kwalifikatorów.

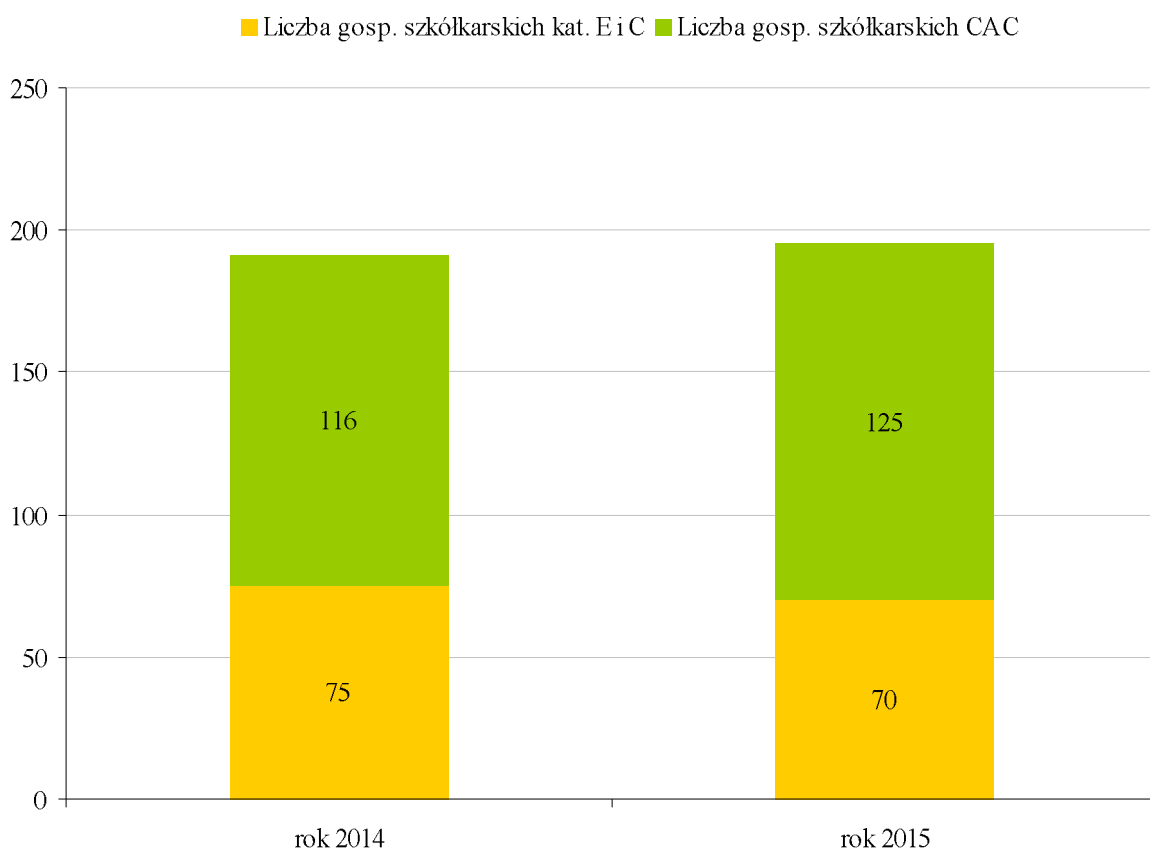
Materiał szkółkarski CAC wytwarza i ocenia sam dostawca, spełniając wymagania w zakresie wytwarzania i jakości określone dla tego materiału.

Tabela 3.6. Liczba gospodarstw szkółkarskich oraz powierzchnia elitarnych (E), kwalifikowanych (C) i CAC upraw roślin sadowniczych (ha) w latach 2014- 2015.

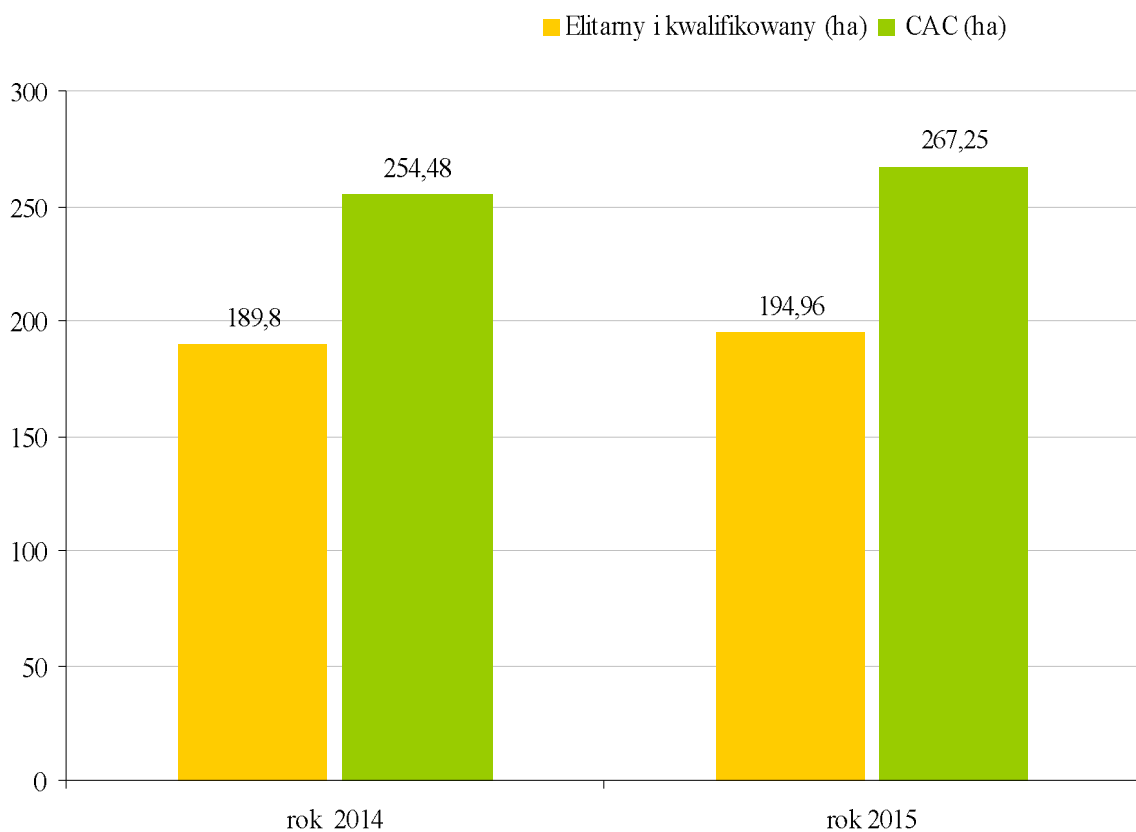
Rok	Liczba gospodarstw produkujących materiał szkółkarski roślin sadowniczych			Powierzchnia materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych (ha)		
	Elitarny i kwalifikowany	CAC	Ogółem	Elitarny i kwalifikowany	CAC	Ogółem
2014	75	116	191	189,8	254,48	444,28
2015	70	125	195	194,96	267,25	462,21

Najwięcej dostawców materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC jest w oddziałach: Wyszaków (52), Grójec (29), Płock (20), Przysucha (15), Garwolin (12).

Wykres 3.7. Liczba gospodarstw szkółkarskich roślin sadowniczych z podziałem na kategorię elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC.

Wykres 3.8. Powierzchnia elitarnych (E), kwalifikowanych (C) i CAC upraw szkółkarskich roślin sadowniczych (ha) w latach 2014 - 2015.

Największa powierzchnia ocenionych upraw szkółkarskich w kategorii elitarny i kwalifikowany jest w oddziałach Płock, Grójec, Białobrzegi, Sochaczew, Piaseczno.

Tab. 3.7. Powierzchnia ocenianych rodzajów materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w 2015 roku w kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC.

Lp.	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Powierzchnia materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych (ha)		Razem powierzchnia materiału szkółkarskiego (ha)
		Elitarny (E) Kwalifikowany (C)	CAC	E, C i CAC
1	Szkołka drzew owocowych	99,84	128,89	228,73
2	Szkołka krzewów jagodowych	17,37	33,01	50,38
3	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	4,4	22,03	26,43
4	Plantacja sadzonek truskawek	6,67	25,55	32,22
5	Plantacja podkładek generatywnych	2,81	0,62	3,43
6	Plantacja podkładek wegetatywnych	54,42	51,83	106,25
7	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów	7,45	5,21	12,66
8	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	2,0	0,11	2,11
	Razem	194,96	267,25	462,21

Największym problemem w produkcji materiału szkółkarskiego była długotrwała susza panująca w okresie letnim w powiecie płońskim, ciechanowskim, ostrołęckim, wyszkowskim. Dostawcy stosowali sztuczne nawadnianie.

Zmniejszyła się produkcja podkładek generatywnych z powodu niedoboru nasion w sadach matecznych.

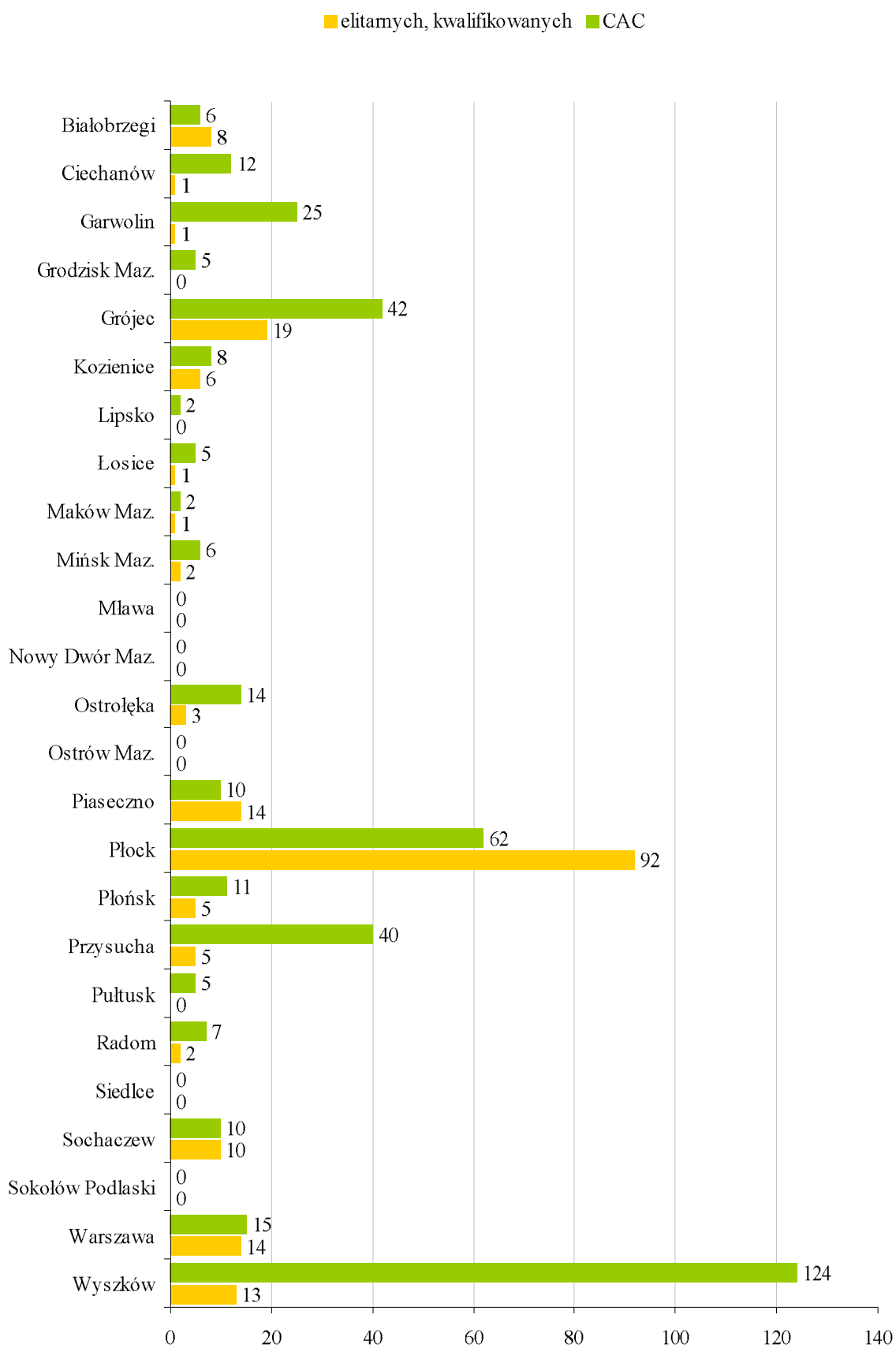
Duże szkody na plantacjach materiału szkółkarskiego wyrządziła dzika zwierzyna.

Tabela 3.8. Liczba plantacji oraz powierzchnia materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC w 2015 r. w poszczególnych oddziałach WIORiN Warszawa

Lp	WIORiN Warszawa	Liczba plantacji materiału szkółkarskiego w 2015 r			Powierzchnia plantacji materiału szkółkarskiego w 2015 r.		
		kat. E i C	CAC	Razem	kat. E i C (ha)	CAC (ha)	Razem
	Oddział	1	2	3	4	5	6
1	Białobrzegi	8	6	14	19,65	18,05	37,70
2	Ciechanów	1	12	13	0,96	10,67	11,63
3	Garwolin	1	25	26	1,0	10,19	11,19
4	Grodzisk Maz.	0	5	5	0	2,37	2,37
5	Grójec	19	42	61	59,27	12,56	71,83
6	Kozienice	6	8	14	1,56	6,77	8,33
7	Lipsko	0	2	2	0	1,6	1,60
8	Łosice	1	5	6	1,5	7,1	8,60
9	Maków Maz.	1	2	3	0,2	0,43	0,63
10	Mińsk Maz	2	6	8	0,15	1,05	1,20
11	Mława	0	0	0	0	0	0,00
12	Nowy Dwór Maz.	0	0	0	0	0	0,00
13	Ostrołęka	3	14	17	1,6	10,75	12,35
14	Ostrów Maz.	0	0	0	0	0	0,00
15	Piaseczno	14	10	24	9,73	7,46	17,19
16	Płock	92	62	154	72,0	73,71	145,71
17	Płońsk	5	11	16	1,08	1,55	2,63
18	Przysucha	5	40	45	1,45	22,13	23,58
19	Pułtusk	0	5	5	0	1,35	1,35
20	Radom	2	7	9	0,6	2,84	3,44
21	Siedlce	0	0	0	0	0	0,00
22	Sochaczew	10	10	20	10,12	9,67	19,79
23	Sokołów Podlaski	0	0	0	0	0	0,00
24	Warszawa	14	15	29	6,81	5,53	12,34
25	Wyszków	13	124	137	7,28	61,47	68,75
	Razem	197	411	608	194,96	267,25	462,21

Największa produkcja materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych jest na terenie oddziału Płock, Grójec i Wyszków.

Wykres 3.9. Liczba plantacji materiału szkółkarskiego w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC w 2015 r. według oddziałów WIORiN Warszawa.

Najwięcej plantacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC jest w oddziałach: Płock (154), Wyszaków (137), Grójec (61) , Przysucha (45), Warszawa (29), Piaseczno (24)...

Korelacje pomiędzy materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych zakwalifikowanym urzędowo, a zgłoszonym CAC przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3.10. Produkcja materiału szkółkarskiego sadowniczego według rodzajów w kategorii elitarny (E), kwalifikowany(C) i CAC w 2015 roku

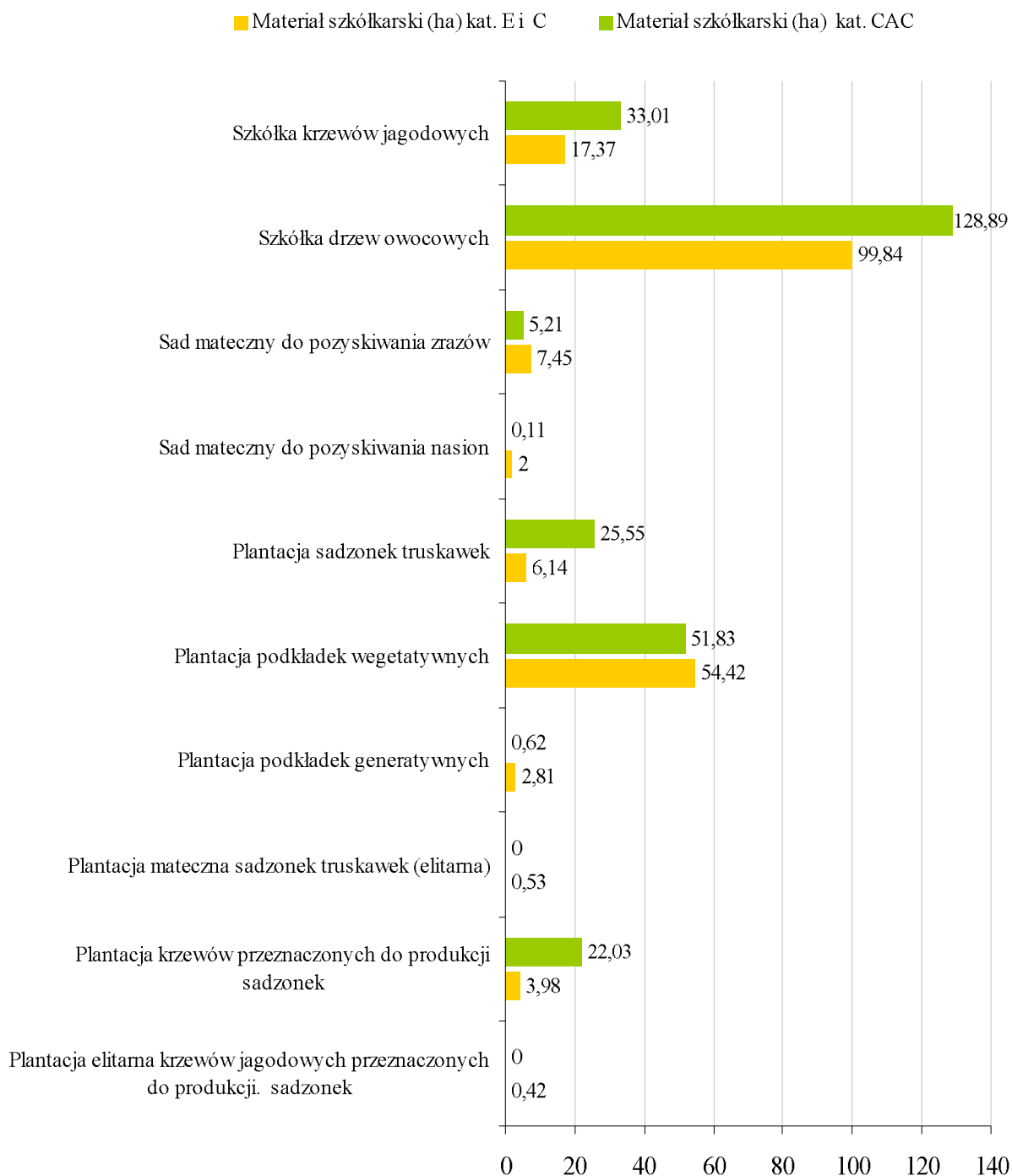

Tabela 3.9. Ilość materiału szkółkarskiego zakwalifikowanego w poszczególnych gatunkach i rodzajach materiału szkółkarskiego elitarnego (E) i kwalifikowanego (C) w latach 2014 - 2015.

Lp.	Gatunek/	Ilość zakwalifikowanych roślin /sztuk/	
	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Rok 2014	Rok 2015
1	Brzoskwinia	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	18300	13500
	Szkółka drzew owocowych	5600	6819
2	Czereśnia	x	x
	Plantacja podkładek wegetatywnych	492865	528360
	Szkółka drzew owocowych	78150	67057
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	717700	734600
3.	Czereśnia ptasia	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	242700	74500
	Plantacja podkładek wegetatywnych	23000	31000
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	29 kg	80 kg
4.	Grusza domowa	x	x
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	286150	313350
	Szkółka drzew owocowych	84180	113575
5.	Grusza kaukaska	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	53000	25000
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	1kg	1kg
6.	Jabłoń domowa	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	15000	0
	Plantacja podkładek wegetatywnych	9372675	9695340
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	30kg	25 kg
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	8129500	9812950
	Szkółka drzew owocowych	2859340	2814720
	Szkółka drzew owocowych przeznaczonych na sady zraźnikowe i nasienne	150	3050
7.	Morela	x	x
	Szkółka drzew owocowych	4400	12445
8.	Pigwa pospolita	x	x
	Plantacja podkładek wegetatywnych	430590	510990
9.	Porzeczka czarna	x	x
	Plantacja elitarna krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	141500	184500
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	1257850	1341260
	Szkółka krzewów jagodowych	949500	1119500
10.	Porzeczka czerwona	x	x
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	199000	213060
	Szkółka krzewów jagodowych	431500	237000
11.	Truskawka	x	x
	Plantacja mateczna sadzonek truskawek (elitarna)	232300	271500
	Plantacja sadzonek truskawek	4862300	2613850
12.	Wiśnia	x	x
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów(oczek)	442320	476090
	Szkółka drzew owocowych	195780	225875

Lp.	Gatunek/	Ilość zakwalifikowanych roślin /sztuk/	
	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Rok 2014	Rok 2015
13.	Śliwa domowa	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	601500	404000
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	100 kg	150 kg
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów(oczek)	0	0
	Szkółka drzew owocowych	44100	92525
14.	Agrest	x	x
	Plantacja elitarna krzewów jagodowych przeznaczonych do produkcji sadzonek	5950	14000
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	39350	85350
	Szkółka krzewów jagodowych	46224	77350
15.	Antypka	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	913000	531500
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	30 kg	30 kg
16.	Ałycza	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	255000	149000

W zakresie produkcji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w kategorii kwalifikowany w 2015 roku zaobserwowano brak produkcji zrazów (oczek) do okulizacji i szczepienia z rodzaju *Prunus* – śliwa domowa oraz zmniejszenie produkcji drzew owocowych czereśni i moreli przy wzroście drzewek owocowych z rodzaju *Pyrus* - gruszy pospolitej w stosunku do produkcji w 2014 roku. Zaobserwowano również w kategorii kwalifikowany zmniejszoną o 50 % produkcję sadzonek truskawek , a zwiększoną produkcję krzewów z rodzaju *Ribes* - porzeczka czarna i porzeczka czerwona.

Jakość wyprodukowanego materiału szkółkarskiego była zróżnicowana w zależności od jakości gleby, ukształtowania terenu oraz warunków meteorologicznych.

Dostawcy materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych są otwarci na nową wiedzę z zakresu produkcji szkółkarskiej i starają się produkować materiał coraz lepszej jakości. Większym zainteresowaniem, zwłaszcza do dużych nasadzeń towarowych, cieszą się drzewka dwuletnie z zimowego szczepienia w rękę.

Największym problemem podczas oceny materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych jest zgłaszanie odmian innych niż wpisane do krajowego rejestru, brak wypisu z rejestru odmian danego państwa oraz opisu odmiany sporządzonego przez jednostkę zajmującą się rejestracją. Brak wspólnotowych katalogów dotyczących materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych. Zachodzące zmiany w produkcji materiału szkółkarskiego w 2015 roku jest zwiększenie się ilości nasadzeń drzew owocowych na 1 m².

Na terenie woj. mazowieckiego do Agencji Rynku Rolnego zgłosiło się 7 producentów uprawiających winorośl o powierzchni 12,14 ha, z których winogrona są przeznaczone do wyrobu wina. W wyniku przeprowadzonych kontroli upraw winorośli stwierdzono w 5 przypadkach niezgodność powierzchni z „Informacją o położeniu upraw winorośli” przekazaną przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego”. Wyniki kontroli przekazano do Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa

3.2. Nadzór nad materiałem siewnym

3.2.1. Wpis podmiotów do ewidencji przedsiębiorców, rolników i dostawców

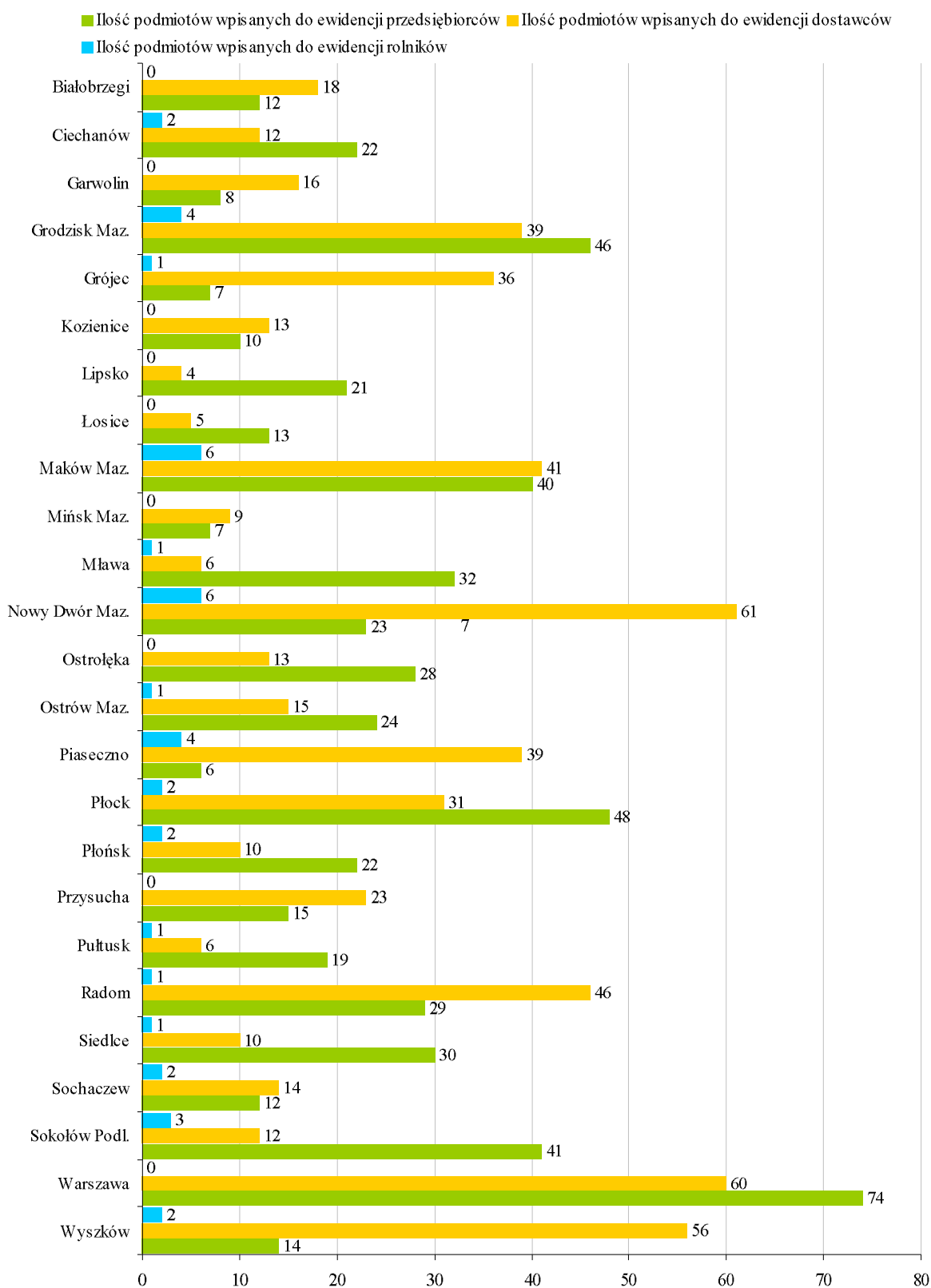
Zgodnie z art. 84, 86, 87 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.) obrót materiałem siewnym dla profesjonalnych odbiorców może prowadzić przedsiębiorca, rolnik i dostawca, który zgłosi zamiar prowadzenia obrotu tym materiałem właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi i zostanie wpisany do:

- ewidencji przedsiębiorców
- ewidencji rolników
- ewidencji dostawców

Tab.3.10. Wpis do ewidencji przedsiębiorców, dostawców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2015 r.

Lp.	Oddział	Ilość podmiotów wpisanych do ewidencji przedsiębiorców	Ilość podmiotów wpisanych do ewidencji dostawców	Ilość podmiotów wpisanych do ewidencji rolników
1	Białobrzegi	12	18	0
2	Ciechanów	22	12	2
3	Garwolin	8	16	0
4	Grodzisk Maz.	46	39	4
5	Grójec	7	36	1
6	Kozienice	10	13	0
7	Lipsko	21	4	0
8	Łosice	13	5	0
9	Maków Maz.	40	41	6
10	Mińsk Maz.	7	9	0
11	Mława	32	6	1
12	Nowy Dwór Maz.	23	61	6
13	Ostrołęka	28	13	0
14	Ostrów Maz.	24	15	1
15	Piaseczno	6	39	4
16	Płock	48	31	2
17	Płońsk	22	10	2
18	Przysucha	15	23	0
19	Pułtusk	19	6	1
20	Radom	29	46	1
21	Siedlce	30	10	1
22	Sochaczew	12	14	2
23	Sokolów Podl.	41	12	3
24	Warszawa	74	60	0
25	Wyszków	14	56	2
	Razem	603	595	39

Wykres 3.11. Wpis do ewidencji przedsiębiorców, dostawców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2015 r.

3.2.2. Kontrola materiału siewnego

W 2015 roku skontrolowano ogółem 1838 podmiotów wytwarzających, prowadzących obrót materiałem siewnym roślin rolniczych i warzywnych, materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych, materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych i ozdobnych.

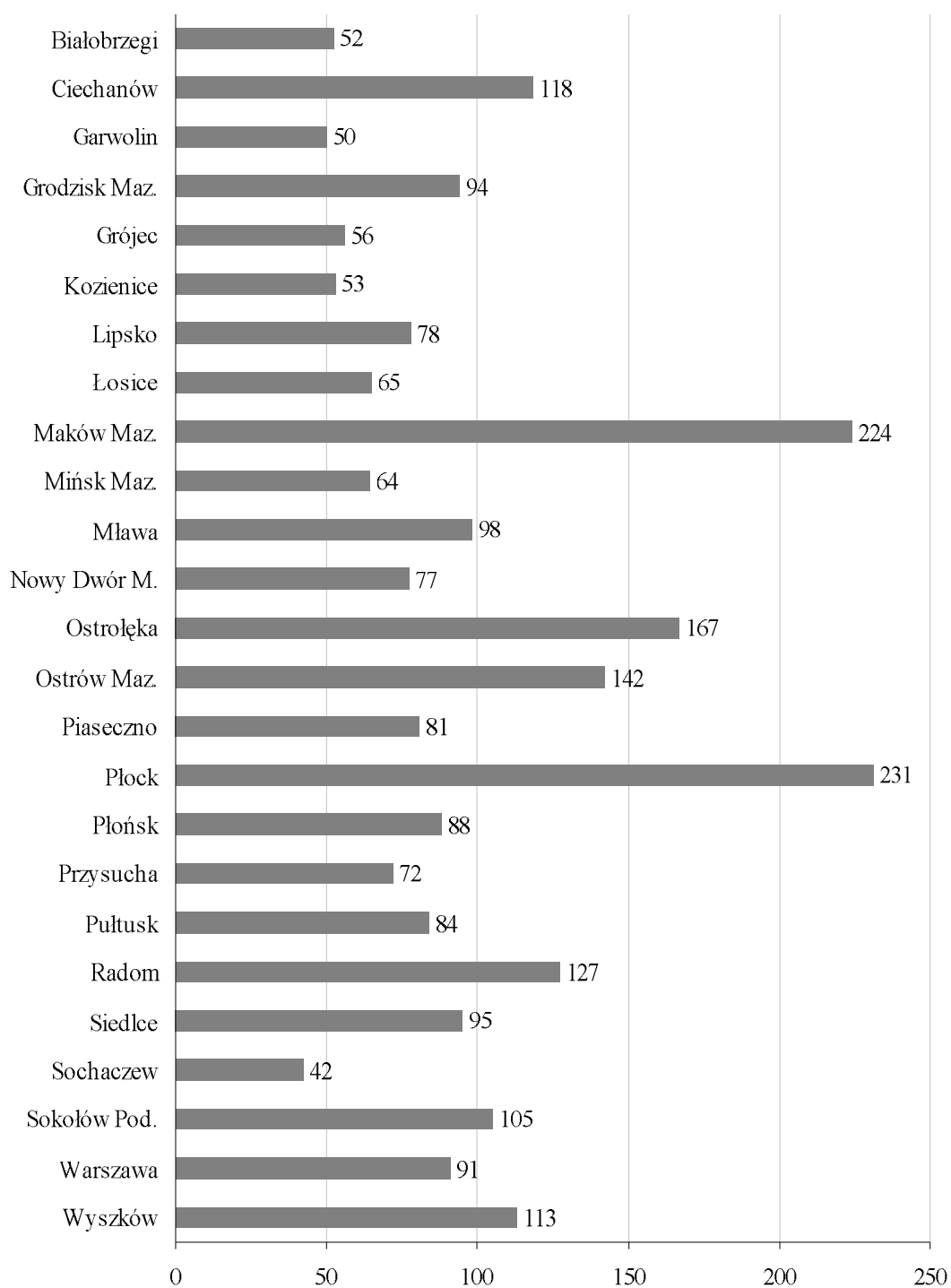
Ogółem przeprowadzono 2467 kontroli, w tym:

- kontroli kompleksowych - 60
- kontroli problemowych - 2257
- kontroli sprawdzających - 123
- kontroli doraźnych - 27

Tab.3.11. Ilości przeprowadzonych kontroli materiału siewnego, dostawców, kwalifikatorów i zakazu stosowania GMO przez oddziały w 2015 r.

Lp.	Oddział	Ilość przeprowadzonych kontroli				
		materiału siewnego	dostawców	kwalifikatorów	zakazu stosowania mat. GMO	ogółem
1	Białobrzegi	1	26	15	10	52
2	Ciechanów	41	17	15	45	118
3	Garwolin	14	16	0	20	50
4	Grodzisk Maz.	49	20	5	20	94
5	Grójec	11	33	7	5	56
6	Kozienice	11	22	0	20	53
7	Lipsko	13	13	32	20	78
8	Łosice	19	12	4	30	65
9	Maków Maz.	31	50	13	130	224
10	Mińsk Maz.	3	11	0	50	64
11	Mława	13	6	4	75	98
12	Nowy Dwór Maz.	11	66	0	0	77
13	Ostrołęka	16	24	7	120	167
14	Ostrów Maz.	10	22	0	110	142
15	Piaseczno	13	49	9	10	81
16	Płock	68	30	63	70	231
17	Płońsk	30	14	19	25	88
18	Przysucha	3	49	0	20	72
19	Pultusk	28	5	11	40	84
20	Radom	26	50	1	50	127
21	Siedlce	32	10	3	50	95
22	Sochaczew	10	12	0	20	42
23	Sokołów Podl.	38	13	4	50	105
24	Warszawa	47	34	0	10	91
25	Wyszków	6	55	2	50	113
	Ogółem	544	659	214	1050	2467

Wykres 3.12. Ilości przeprowadzonych kontroli ogółem przez oddziały w 2015 r.

Skontrolowano w obrocie :

- 2209 partii roślin rolniczych – 4439,71 ton
- 3633 partii materiału siewnego roślin warzywnych o łącznej masie 104376,2 kg
- 224838 szt. roślin materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego warzyw
- 578381 szt. materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych,
- 2465297 szt. materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych

Tab. 3.12. Ilość materiału siewnego skontrolowanego w obrocie, zakwestionowanego i wycofanego z obrotu w 2015 roku

Grupy Roślin	Liczba partii	J.m.	Skontrolowano			Liczba prób do oceny kontrolnej	Z tego nie odpowiadało wymaganiom		Wycofano z obrotu na podstawie decyzji
			Ogółem	W tym materiału kat. standard/CAC	M.S. niedopuszczony do obrotu wg art. 104 ustawy		Ogółem	w tym na jakość	
Zboża ozime	425	ton	1 272,02	0,00	0,00	58	3,00	3,00	0,00
Zboża jare	318	ton	1 137,26	0,00	0,00	75	0,00	0,00	0,00
Kukurydza	160	j.s.	16 671	0,00	0,00	13	721,00	721,00	600,00
	700	ton	1 182,21	0,00	4,90	42	1,95	1,95	4,90
Ziemniak	28	ton	86,60	0,00	0,00	12	0,00	0,00	0,00
Bobowate grubon.	55	ton	186,19	0,00	0,01	1	0,00	0,00	0,01
Bobowate drobnon.	31	ton	11,53	0,00	0,61	0	0,00	0,00	0,61
Trawy	365	ton	182,11	0,00	0,31	11	1,48	1,48	0,55
Oleiste i włókniste	112	ton	123,62	0,00	0,22	12	0,00	0,00	0,22
Burak cukrowy	0	j.s.	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
	0	ton	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Burak pastewny	0	j.s.	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
	5	ton	0,43	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Inne rolnicze	10	ton	2,64	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Warzywa - nasiona	3633	kg	104 376,20	104 286,11	1 816,64	423	221,79	221,79	1 916,45
Drzewka owocowe		szt.	454 214	449 599	0	0	0	0	0
Krzewy jagodowe		szt.	85 137	84 437	0	0	0	0	0
Podkładki		szt.	1 500	1 500	0	0	0	0	0
Sadzonki truskawek		szt.	0	0	0	0	0	0	0
Inny materiał szkółkarski		szt.	37 530	30	0	0	0	0	0
Warzywa - rozmnoż. i nasdz.		szt.	224 838	0	0	0	0	0	0
w tym cebula dymka		kg	741 271	0	0	0	0	0	0
Materiał ozdobny		szt.	2 465 297	0	0	0	0	0	0

Z materiału siewnego znajdującego się w obrocie pobrano ogółem 617 szt. prób do kontrolnej oceny laboratoryjnej (zdolność kiełkowania nasion),
w tym:

- roślin rolniczych - 194 szt.,
- roślin warzywnych - 423 szt.,

Ponadto pobrano próby kontrolne w ilości 30 szt. do oceny :

- weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka - 12 szt.,
- modyfikacji genetycznej (gmo) kukurydzy - 15 szt.,
- modyfikacji genetycznej (gmo) rzepaku - 3 szt.

W wyniku kontrolnego laboratoryjnego badania - nie odpowiadało wymaganiom jakościowym z uwagi na niską zdolność kiełkowania nasion – 36 szt. prób, t.j. 5,8 % badanych prób,
w tym :

- roślin warzywnych kat. kwalifikowany - 1 szt.
- roślin warzywnych kat. standard - 22 szt.
- roślin rolniczych - 13 szt.

Na 12 prób sadzeniaka ziemniaka w kontrolnej ocenie zdrowotności – 4 próby zdyskwalifikowano z uwagi na ponadnormatywne porażenie wirusem Y.

W próbach kukurydzy i rzepaku nie stwierdzono modyfikacji genetycznej.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w czasie kontroli :

1. wydano 1 decyzję administracyjną - nałożenie opłaty sanacyjnej w kwocie 2270 zł, z uwagi na:

- dokonywanie obrotu materiałem siewnym bez zgłoszenia wojewódzkiemu inspektorowi prowadzenia tej działalności i braku wpisu do ewidencji przedsiębiorców.

2. wydano 50 decyzji zakazu obrotu na 15,29 t. materiału siewnego roślin rolniczych i 1916,45 kg roślin warzywnych , z uwagi na:

- materiał siewny znajdujący się w obrocie niespełniający wymaganiom jakościowym z uwagi na niską zdolność kiełkowania nasion /próby kontrolne /,
- brak aktualnych informacji o okresowej ocenie laboratoryjnej materiału siewnego znajdującego się w obrocie,
- partie nasion niezgodne z wymaganiami jakościowymi w wyniku okresowych ocen laboratoryjnych.

3. Nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 1700 zł , z uwagi na:

- składanie błędnej informacji dotyczącej obrotu materiałem siewnym, art. 126 ust.1 pkt 4 ustawy z 9 listopada 2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.),
- nie dołączanie dokumentu dostawcy do przesyłek materiału nasadzeniowego roślin ozdobnych, art. 126 ust.1 pkt 6 ustawy z 9 listopada 2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.),

- brak numerów partii na dokumentach sprzedaży, art.126 ust.1 pkt 7 ustawy z 9 listopada 2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.),
- brak informacji o zmianie danych wpisowych do ewidencji dostawców, art. 126 ust.1 pkt 29 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r., poz. 1512 ze zm.)
- nie zgłoszenie przywozu materiału siewnego z państw trzecich w terminie 3 dni od odprawy celnej, art. 126 ust.1 pkt 31 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r., poz. 1512 ze zm.).

4. wydano 26 zaleceń pokontrolnych.

5. sporządzono 30 pism pokontrolnych.

3.3. Kontrola stosowania materiału siewnego kukurydzy.

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.) dopuszczony jest do obrotu materiał siewny genetycznie zmodyfikowany.

Natomiast Rada Ministrów wprowadziła zakaz stosowania materiału siewnego genetycznie zmodyfikowanego - art. 104 ust. 9 ustawy o nasiennictwie, 2 stycznia 2013r. Rada Ministrów wydała rozporządzenia:

- w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego ziemniaka odmiany Amflora (Dz.U. z 2013 r., poz. 27)
- w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego odmian kukurydzy MON 810 (Dz.U. z 2014 r. poz. 1085 ze zm.)

Powody wprowadzenia zakazu:

- zagrożenie dla hodowców pszczoł i rynku miodu,
- brak autoryzacji pyłku genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810 zgodnie z przepisami UE,
- dodatkowe aspekty bezpieczeństwa .

Kontrole stosowania materiału siewnego kukurydzy przeprowadzano na podstawie Zarządzenia Nr 5/2015 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 11.05.2015 r.

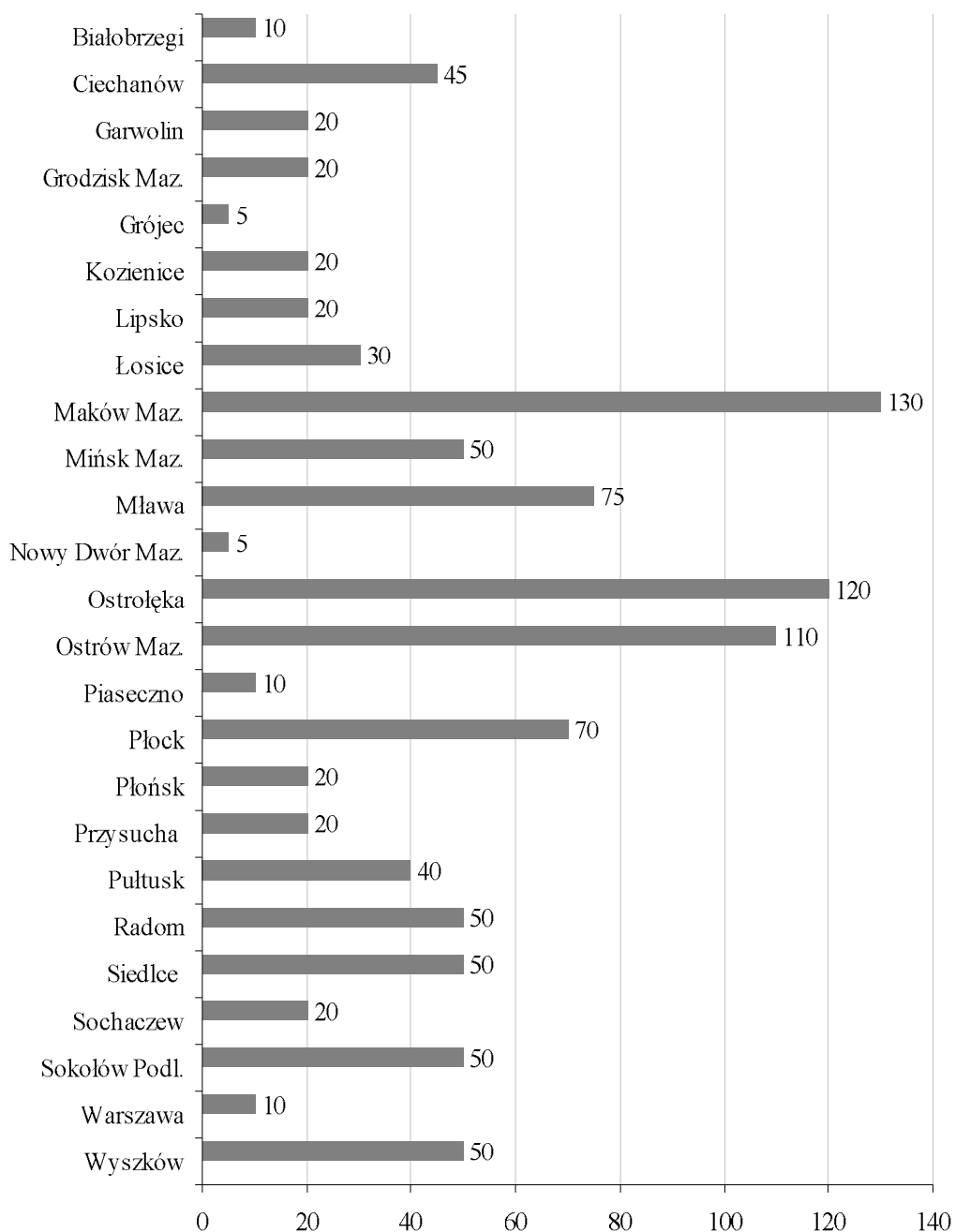
Kontrole polegały na sprawdzeniu dokumentów zakupu materiału siewnego, etykiet urzędowych oraz lustracji uprawy kukurydzy w gospodarstwie.

W przypadku braku faktury, etykiet, zróżnicowania plantacji kukurydzy – pobierano próby w kierunku modyfikacji genetycznej typu MON 810 i wykonywano testy paskowe ELISA .

Tabela 3.13 Liczba przeprowadzonych kontroli stosowania materiału siewnego kukurydzy, w latach 2014 i 2015 przez oddziały WIORiN Warszawa

Lp.	Oddział	Liczba kontroli kukurydzy		Liczba pobranych próbek kukurydzy		Liczba wykorzystanych pasków do testów dla kukurydzy	
		rok 2014	rok 2015	rok 2014	rok 2015	rok 2014	rok 2015
1	Białobrzegi	10	10	1	2	10	4
2	Ciechanów	50	45	5	7	25	8
3	Garwolin	40	20	3	3	15	6
4	Grodzisk Maz.	30	20	3	2	15	6
5	Grójec	0	5	0	1	0	4
6	Kozienice	10	20	1	2	10	4
7	Lipsko	25	20	2	2	15	4
8	Łosice	40	30	2	4	15	8
9	Maków Maz.	130	130	19	15	76	16
10	Mińsk Maz.	50	50	4	5	15	8
11	Mława	100	75	10	12	49	10
12	Nowy Dwór Maz.	20	5	1	2	10	2
13	Ostrolęka	120	120	13	15	40	16
14	Ostrów Maz.	105	110	13	15	50	14
15	Piaseczno	5	10	2	4	10	2
16	Płock	100	70	10	10	70	12
17	Płońsk	70	20	4	3	20	4
18	Przysucha	20	20	2	2	10	4
19	Pultusk	65	40	6	4	25	8
20	Radom	50	50	4	5	25	10
21	Siedlce	60	50	5	6	24	12
22	Sochaczew	50	20	4	3	15	8
23	Sokolów Podl.	96	50	5	5	45	12
24	Warszawa	10	10	3	2	10	2
25	Wyszaków	60	50	3	5	24	12
	Razem	1316	1050	125	136	623	196

Wykres 3.13. Liczba przeprowadzonych kontroli stosowania materiału siewnego kukurydzy w roku 2015 przez Oddziały WIORiN Warszawa

W woj. mazowieckim przeprowadzono kontrolę w 1050 gospodarstwach rolnych uprawiających kukurydzę na pow. 7749,06 ha. W czasie kontroli wykorzystano 196 pasków testowych ELISA. Pobrano 136 próbek z liści kukurydzy do badań w kierunku modyfikacji genetycznej typu MON 810 do Laboratorium WIORiN w Rzeszowie. W wyniku wykonywania testów paskowych, badania prób liści kukurydzy nie stwierdzono modyfikacji genetycznej.

3.4. Rolnictwo ekologiczne

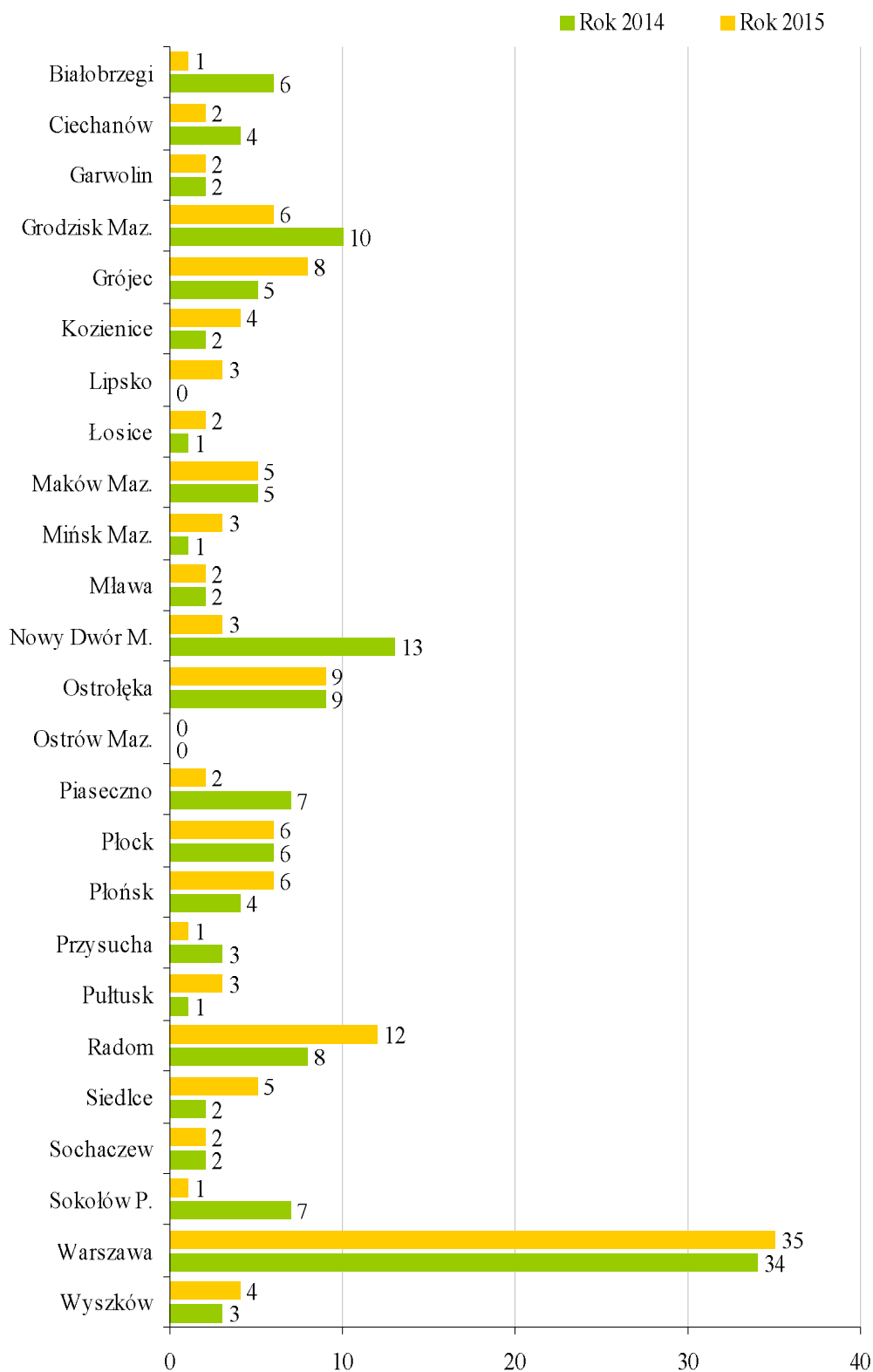
W 2015 roku **wydano 127 decyzji** na zastosowanie w rolnictwie ekologicznym materiału siewnego, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych, materiału szkółkarskiego nie wyprodukowanymi metodami ekologicznymi, zwanego „materiałem konwencjonalnym”.

Tab. 3.14. Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach WIORiN Warszawa w latach 2014 - 2015

Lp.	Oddział	2014	2015
1	Białobrzegi	6	1
2	Ciechanów	4	2
3	Garwolin	2	2
4	Grodzisk Maz.	10	6
5	Grójec	5	8
6	Kozienice	2	4
7	Lipsko	0	3
8	Łosice	1	2
9	Maków Maz.	5	5
10	Mińsk Maz.	1	3
11	Mława	2	2
12	Nowy Dwór Maz	13	3
13	Ostrolęka	9	9
14	Ostrów Maz.	0	0
15	Piaseczno	7	2
16	Płock	6	6
17	Płońsk	4	6
18	Przysucha	3	1
19	Pułtusk	1	3
20	Radom	8	12
21	Siedlce	2	5
22	Sochaczew	2	2
23	Sokołów Podlaski.	7	1
24	Warszawa	34	35
25	Wyszaków	3	4
	Ogółem	137	127

W porównaniu do roku 2014 ilość wydanych decyzji w 2015 roku zmniejszyła się o 10, ponieważ zwiększa się ilość zgłoszonego materiału siewnego do wykazu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wyprodukowanego metodami ekologicznymi.

Wyk. 3.14. Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach w latach 2014 - 2015

4. Diagnostyka laboratoryjna

4.1. Badania laboratoryjne

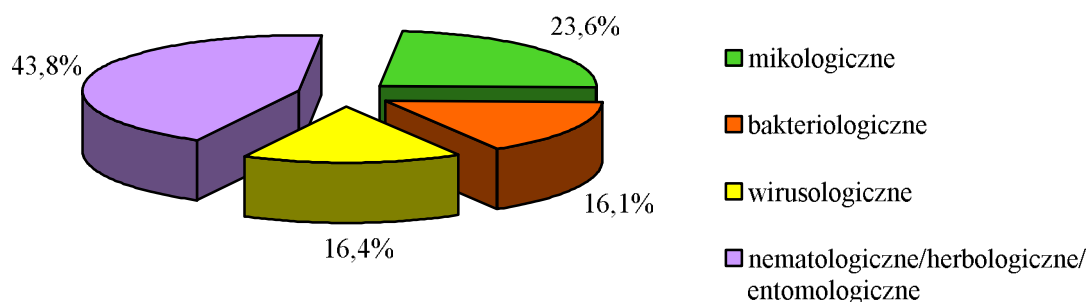
4.1.1. Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN

W 2015 roku w laboratorium fitosanitarnym Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie przebadano ogółem **14 539** próbek roślin, produktów roślinnych i przedmiotów (14 466 + 73 próbki sadzeniaków ziemniaka), wykonując **18 913 analiz laboratoryjnych** (18 475 + 438 sadzeniaki ziemniaka).

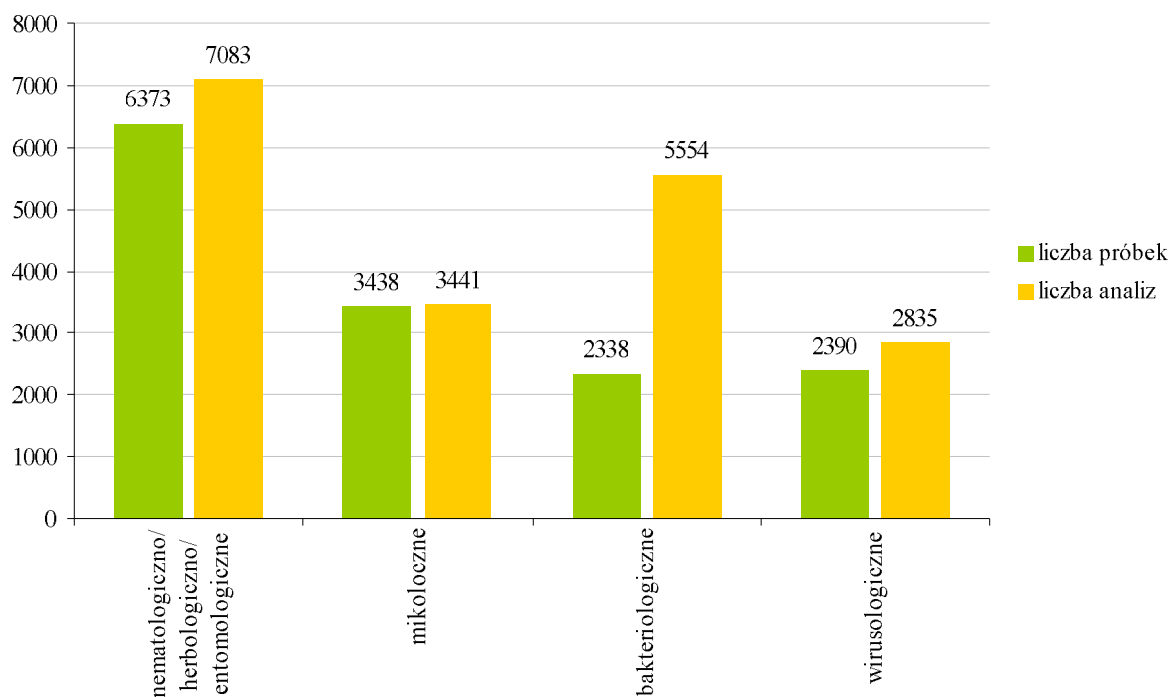
Ilości próbek do badań na obecność poszczególnych organizmów szkodliwych:

- ilość próbek dostarczonych do analiz nematologicznych/entomologicznych/herbologicznych – **6 373 próbki** (43,8% ogółu przebadanych próbek),
- ilość próbek dostarczonych do analiz mikologicznych – **3 438 próbek** (23,6 % ogółu przebadanych próbek),
- ilość próbek dostarczonych do analiz bakteriologicznych – **2 338 próbek** (16,1 % ogółu przebadanych próbek),
- ilość próbek dostarczonych do analiz wirusologicznych - **2 390 próbek** (16,4 % ogółu przebadanych próbek).

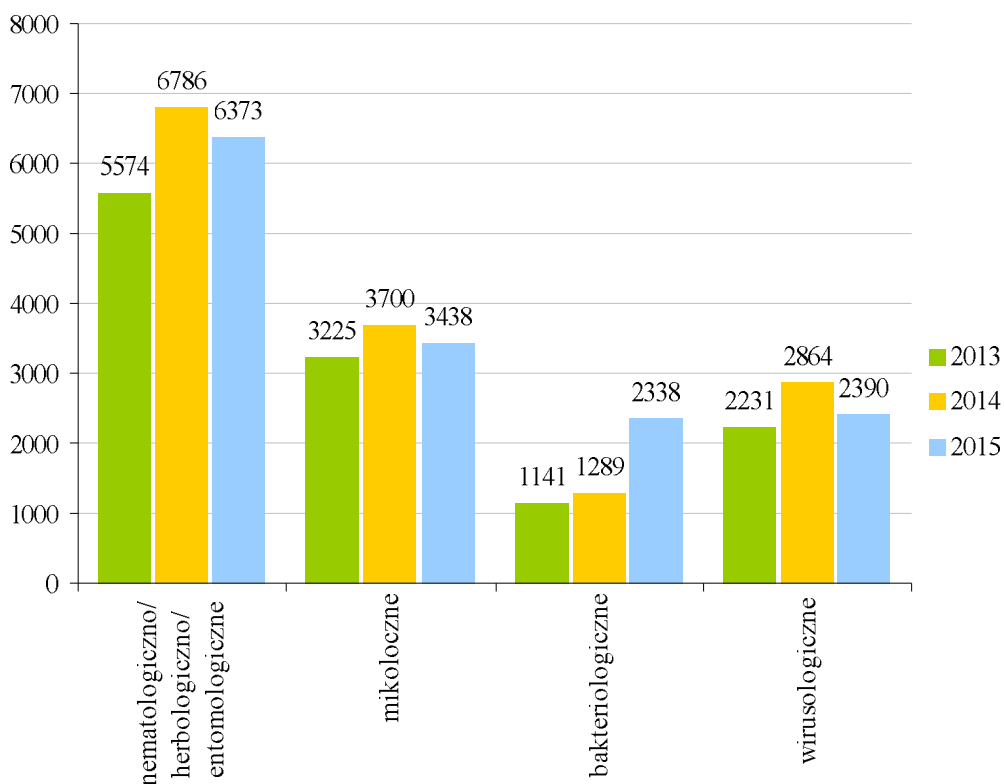
Wykres 4.1. Procentowy udział próbek badanych na obecność poszczególnych grup organizmów w ogólnej liczbie próbek w laboratorium wojewódzkim w 2015 r.

Wykres 4.2. Liczba przebadanych próbek i wykonanych analiz w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2015 r.

Wykres 4.3. Porównanie liczby przebadanych próbek w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2013r. , 2014 r. i 2015r.

Wykres 4.4. Porównanie liczby wykonanych analiz w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2014r. i 2015r.

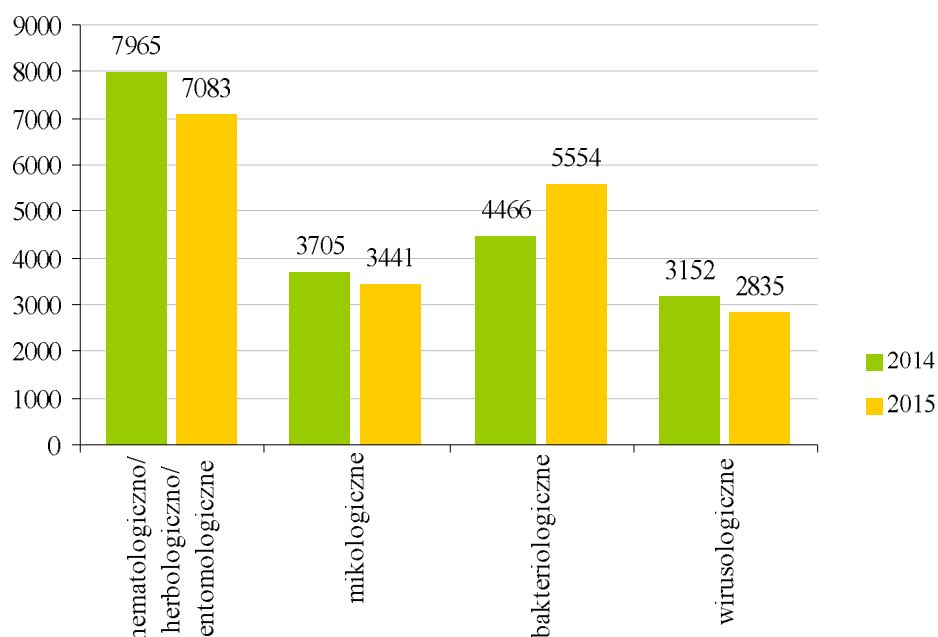

Tabela 4.1. Liczba przebadanych próbek w rozbiciu na typy badań w 2015r.

Nazwa jednostki	Typ badania	Liczba próbek	Liczba wykryć
Oddział Graniczny	Entomologiczne	322	2
Oddział Graniczny	Nematologiczne	23	0
Oddział Graniczny	Wirusologiczne	251	0
Laboratorium Wojewódzkie	Bakt./ento./herb./mik./nem./wirus.	2	0
Laboratorium Wojewódzkie	Bakteriologiczne	2338	195
Laboratorium Wojewódzkie	Entomologiczno/herbologiczne	7	0
Laboratorium Wojewódzkie	Entomologiczne	1575	117
Laboratorium Wojewódzkie	Mikologiczne	3438	1
Laboratorium Wojewódzkie	Nematologiczne	4856	29
Laboratorium Wojewódzkie	Wirusologiczne	2139	27
Razem		14539	371

- **Pracownia nematologii/entomologii/herbologii:**

W pracowni nematologii/entomologii/herbologii ogółem przebadano na obecność organizmów szkodliwych **6 373 próbek**, wykonując **7 083 analizy laboratoryjne**. W grupie tej przeważały badania gleby i podłoży uprawowych na obecność cyst mątwików z rodzaju *Globodera* - 3609 próbek. W 26 próbkach wykryto *Globodera rostochiensis*. Ponadto, w ramach obowiązku przebadania gleby na obecność nicieni, przed założeniem plantacji materiałów rozmnożeniowych wykonano badania gleby na obecność nicieni *Longidorus spp.* i *Xiphinema spp.* – 281 próbek. W 3 próbkach stwierdzono porażenie nicieniem z rodzaju *Longidorus (n.kwar.)*. Badano również nasiona cebuli oraz cebulę dymkę pod kątem obecności niszczyka zjadliwego *Ditylenchus dipsaci* – 739 próbek.

Przebadano 26 próbek sadzeniaków ziemniaka pod kątem występowania guzaków *Meloidogyne spp.* oraz 140 próbek pod kątem występowania niszczyka ziemniaczaka *Ditylenchus destructor*. Ponadto, w ramach monitoringu występowania węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* przebadano 95 próbek: drewna, produktów drzewnych i materiału opakowaniowego z drewna. Badano również 20 próbek roślin akwariowych na obecność nicieni z rodzaju *Hirschmaniella*, porażenia tym nicieniem nie stwierdzono.

W kierunku występowania szkodników owadzych przebadano ogółem 2079 próbek materiału roślinnego: sadzonki roślin ozdobnych i uprawnych, świeże owoce, produkty

owoce pomidora 433 próbki badane w kierunku obecności skośnika pomidorowego *Tuta absoluta* obecność skośnika pomidorowego stwierdzono w 3 próbkach. 96 próbek owoców badano na obecność tarczownika *Quadraspidiotus perniciosus*. Przebadano 77 próbek na obecność południoweczki *Grapholita molesta*, 25 próbek na obecność wciornastka palmowego *Trips palmi* oraz 29 próbek owadów z pułapek wabiących na obecność *Drosophila suzukii*. W próbkach materiału roślinnego przeznaczonego na eksport dostarczonego do badań na obecność szkodników owadzych stwierdzono obecność następujących organizmów:

38 – *Thripidae*, 19 – *Tetranychus*, 89 – *Diaspididae*, 8 – *Pseudococcus*, 14 – *Tortricidae*, *Aphelenchoides*, *Frankliniella*, *Anoplophora chinensis*, *Aphidodae*, *Eriophyidae*.

Tabela 4.2. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2015 r.

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
NICIENIE				
<i>Globodera rostochiensis</i> i <i>Globodera pallida</i>	3609	3638	26	Wykryto <i>Globodera rostochiensis</i>
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	739	739		
<i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i>	281	284	3	Wykryto <i>Longidorus spp</i> (niekwar.)
<i>Ditylenchus destructor</i>	140	140		
<i>Meloidogyne fallax</i> i <i>Meloidogyne chitwoodi</i>	26	26		
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	95	96		
<i>Hirschmaniella spp.</i>	20	20		Badania w Oddziale Granicznym
SZKODNIKI OWADZIE I NASIONA				
Szkodniki owadzie (kwar.)	1233	1234		
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	96	102		
<i>Drosophila suzukii</i>	29	33	4	
<i>Thrips</i>	27	27	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tuta absoluta</i>	433	437	3	
<i>Grapholita molesta</i>	78	118	2	
Szkodniki owadzie/nasiona chwastów (kwar.)	7	7		
<i>Tortricidae</i>	14	14	12	
<i>Thripidae</i>	37	39	28	
<i>Tetranychus</i>	19	19	17	
<i>Diaspididae</i>	89	89	41	
<i>Pseudococcus</i>	8	8	7	
<i>Sprawca</i>	4	7		
Inne-(<i>Anoplophora chinensis</i> , <i>Aphidodae</i> , <i>Eriophyidae</i> ,)	5	7	3	1- <i>Eriophyidae</i> 2- <i>Aphidodae</i>

- **Pracownia mikologii:**

W pracowni mikologicznej przebadano **3 438 próbek** w kierunku obecności grzybów i organizmów grzybopodobnych wykonując **3 441 analiz laboratoryjnych**. W grupie tej przeważały badania gleby i podłoży uprawowych na obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba *Synchytrium endobioticum* - 3 393 próbek. Badania prowadzone były w celu utrzymania statusu powiatów uznanych za wolne od grzyba oraz badania próbek gleby z pól przeznaczonych pod uprawę sadzeniaków ziemniaka i roślin przeznaczonych do sadzenia, a także z upraw ziemniaków odmian nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba. Ponadto, przebadano 9 próbek roślin truskawki pod kątem występowania *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* (czerwonej zgnilizny korzeni truskawek). W ramach kontroli nasadzeń drzewiastych roślin ozdobnych i leśnych przebadano 35 próbek tego materiału na obecność *Phytophthora ramorum*. W badanych próbach dostarczonych do laboratorium nie wykryto obecność tego patogena.

Tabela 4.3. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2015r.

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
<i>Synchytrium endobioticum</i>	3 393	3 393	-	
<i>Phytophthora ramorum</i>	9	9	-	
<i>Phytophthora fragariae</i> var. <i>fragariae</i>	35	37	-	
Inne (<i>Alternaria</i> spp. <i>Pythium</i> spp.)	1	2	1	

- **Pracownia bakteriologii:**

W pracowni bakteriologicznej przebadano **2 338 próbek** bulw ziemniaków na obecność występowania bakterii kwarantannowych: *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka i *Ralstonia solanacearum* sprawcy śluzaka ziemniaka. Ogółem wykonano **5 554 analizy laboratoryjne**, w tym na obecność:

Clavibacter michiganensis ssp. *sepedonicus*:

- 1 818 testem IF (immunofluorescencji),
- 463 testem FISH (fluorescent in situ hybridisation),
- 522 metodą hodowlaną,
- 216 testem biologicznym,
- 196 testem patogeniczności,

Ralstonia solanacearum 2 339 testem IF (immunofluorescencji).

Porażenie bakterią kwarantannową *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* stwierdzono w 195 próbkach bulw ziemniaków, w 7 próbkach stwierdzono porażenie bakterią *Ralstonia solanacearum*

Tabela 4.3. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2015 r.

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Clavibacter michiganensis</i> <i>ssp. sepedonicus</i>	2 338	3 215	195	8,3%	
<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al.		2 339	7	0,30%	

• **Pracownia wirusologii:**

W pracowni wirusologicznej ogółem przebadano **2 390 próbek** materiału roślinnego na obecność wirusów i organizmów wirusopodobnych. Ogółem wykonano **2 835 analiz laboratoryjnych**. Najliczniejszą pozycję stanowiły badania materiału szkółkarskiego na występowanie wirusa szarki *Plum pox potyvirus* – 1 933 próbki (w tym 2 próbki porażone). Wirusa pierścieniowej plamistości pomidora *Tomato ringspot virus* poszukiwano w 187 próbkach roślin pelargonii, a w 77 próbkach roślin (niecierpka, pomidora, chryzantemy) wirusa brązowej plamistości pomidora *Tomato spotted wilt virus*.

Przebadano również 80 próbek w kierunku występowania wirusów *Apple chlorotic leaf spot virus* i *Apple mosaic virus*, w 25 próbkach stwierdzono obecność *Apple chlorotic leaf spot virus*.

Przebadano 31 próbek złocieni na obecność wiroida *Chrysanthemum stunt viroid*, obecności wiroida nie stwierdzono. Ponadto w ramach monitoringu przebadano metodą elektroforezy powrotnej 7 próbek kwalifikowanego materiału siewnego sadzeniaków ziemniaka w stopniu E_{VII} na obecność wrzecionowatości bulw ziemniaka *Potato spindle tuber viroid*, oraz 2 próbki liści ziemniaka pochodzących z pola.

Tabela 4.5 Zestawienie liczby próbek i analiz w 2015 r.

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Plum pox potyvirus</i> - PPV	1 933	1 933	2	0,10	
<i>Tomato ringspot virus</i> - ToRSV	187	187	-	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tomato spotted wilt virus</i> - TSWV	77	77	-	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i> - ACLSV	80	80	25	31,25	
<i>Apple mosaic virus</i> - ApMV		80	-	-	
<i>Chrysanthemum stunt viroid</i> - CSVd	31	31	-	-	
<i>Potato spindle tuber viroid</i> - PSTVd	9	9	-	-	

- **Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka ze zbioru 2015:**

W pracowni wirusologicznej badano również kwalifikowany materiał siewny sadzeniaków ziemniaka. Ogółem przebadano **73 próbki** sadzeniaków ziemniaka (wykonano 438 analiz) na obecność następujących wirusów jakościowych:

- Potato leafroll virus (PLRV) – liściozwój,
- Potato virus Y (PVY) – smugowatość,
- Potato mosaic virus (PVM) – wirus M ziemniaka,
- Potato virus A (PVA) – wirus A ziemniaka,
- Potato virus X (PVX) – wirus X ziemniaka,
- Potato virus S (PVS) – wirus S ziemniaka,

Z przebadanych próbek sadzeniaków ziemniaka zakwalifikowano ogółem 43 próbki. Z powodu ponadnormatywnego porażenia wirusami zdyskwalifikowano 30 próbek sadzeniaków ziemniaka w tym dodatkowo 1 próbkę z powodu porażenia *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* i 1 próbkę z powodu wykrycia *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* w miejscu produkcji.

Tabela 4.6. Ocena laboratoryjna sadzeniaków ziemniaka w 2015 r.

Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka							
ocena	objęto oceną		zakwalifikowano		zdyskwalifikowano		
	plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha	%
ogółem w tym:	73	121,28	43	69,6	30	52,2	43
W próbie oczkowej i teście ELISA	73	121,28	43	69,6	30	52,2	43

W 2015 r. do laboratorium przyjęto od klienta zewnętrznego 5 próbek materiału roślinnego: złocienia, klonu oraz nasion soi, które poddano diagnostyce laboratoryjnej w zakresie entomologii, wirusologii i mykologii.

4.2. Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji

4.2.1. Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego

Funkcjonowanie Laboratorium Wojewódzkiego opiera się na dobrze wykwalifikowanym personelu diagnostycznym oraz wyposażeniu pracowni diagnostycznych w specjalistyczny sprzęt laboratoryjny. Laboratorium Wojewódzkie spełnia zasady bezpieczeństwa fitosanitarnego poprzez wprowadzone w laboratorium różne rozwiązania organizacyjno-techniczne, np. podział laboratorium na strefy o różnych poziomach zabezpieczeń, zastosowanie instalacji systemu wentylacji powietrza z odpowiednimi filtrami, zastosowanie systemu dezynfekcji ścieków technologicznych, posiadanie komór laminarnych do prac mikrobiologicznych II klasy bezpieczeństwa fitosanitarnego, stanowiących zabezpieczenie przed uwolnieniem organizmów szkodliwych do środowiska.

W 2015r. w Laboratorium Wojewódzkim przeprowadzono modernizację pomieszczeń laboratoryjnych do adaptacji na pracownie molekularne, w których to będą przeprowadzane badania próbek w materiale roślinnym fitoplazm metodami molekularnymi.

Zostały zakupione następujące urządzenia laboratoryjne do pracowni molekularnych:

Aparat do Real-time PCR, Komory laminarne, Termocykler z gradientem, Zamrażarka niskotemperaturowa, Chłodziarko-zamrażarki, Zestaw do elektroforezy agarozowej, Termomikser z blokiem grzejnym, Śluza z podciśnieniem wirówka z chłodzeniem, Spektrofotometr, Klimatyzatory, Lampy UV, Wytwornica płatków lodu, Waga laboratoryjna. Zakupiono również drobny sprzęt laboratoryjny i materiały jednorazowego użytku np.: zestaw pipet automatycznych, końcówki do pipet z filtrem, probówki do PCR, statyw PCR cooler, statywy na pipety, wstrząsarki typu Vortex, a także odczynniki do badań PCR – w kierunku fitoplazm.

4.2.2. Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim

Laboratorium Wojewódzkie posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego (Nr AB 1167) od 23 marca 2010 roku. Aktualny zakres akredytacji obejmuje 7 metod badawczych (cztery od marca 2010r., kolejne trzy od marca 2011r.).

18.09.2015 r. odbyła się kolejna ocena przeprowadzona przez audytorów Polskiego Centrum Akredytacji. Obecny zakres akredytacji (wyd. nr 6 z dn. 14.05.2014r.) obejmuje metody badawcze przedstawione w tabeli 4.7.

Otrzymany Certyfikat jest potwierdzeniem wdrożonego w Laboratorium Systemu Zarządzania spełniającego wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Ap1.2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” w zakresie planowania, przygotowania i wykonywania badań próbek gleby, roślin, produktów roślinnych i przedmiotów na obecność organizmów szkodliwych podlegających obowiązkowi zwalczania. Certyfikat potwierdza, że laboratorium posiada kompetencje w zakresie wykonywania określonych badań.

Tabela 4.7. Metody badawcze objęte systemem akredytacji.

Badane obiekty / Grupa obiektów	Metody badawcze	Procedury badawcze/Dokumenty normatywne
Bulwy ziemniaka/materiał roślinny	Obecność bakterii <i>Clacibacter michiganensis ssp. sepedonicus</i> . Metody jakościowe: - Test immunofluorescencji pośredniej (IF) - Test FISH (ang. Fluorescent In Situ Hybridisation) - Test biologiczny i test patogeniczności na roślinach oberżyny - metoda hodowlana	DK 2006/56/WE z dnia 12.06.2006 Załącznik I (z wyłączeniem pkt. 6, 9.1, 9.3, 9.5, 9.6) Załącznik II.
	Obecność bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i> Metoda jakościowa - Test immunofluorescencji pośredniej (IF)	DK 2006/63/WE z dnia 14.07.2006 Załącznik II Sekcja VI.A.5
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> Metody jakościowe: - Metoda Jellema	Wykrywanie i identyfikacja zarodni przetrwalnikowych <i>Synchytrium endobioticum</i> PB/M – 01.00.00 wyd. 5 z dn. 28.11.2011 r.
	Obecność nicieni <i>Globodera spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji z zastosowaniem automatycznego ekstraktora cyst, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Globodera</i> . PB/N – 01.00.00 wyd. 6 z dn. 28.11.2011 r.
Trociny, zrębki drewna, drewniane materiały opakowaniowe	Obecność nicieni <i>Bursaphelenchus</i> grupa „ <i>xylophilus</i> ”. Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji nicieni z drewna, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Bursaphelenchus</i> , grupa „ <i>xylophilus</i> ”. PB/N-04.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność nicieni <i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda z zastosowaniem aparatu Oostenbrinka, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Longidorus</i> i <i>Xiphinema</i> . PB/N-03.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Materiał roślinny – rośliny <i>Prunus</i>	Obecność <i>Plum pox potyvirus</i> Metody jakościowe: - Test Elisa	Wykrywanie <i>Plum pox potyvirus</i> testem Elisa PB/W-01.00.00 wyd.6 z dn. 06.05.2015r.

4.3. Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji

4.3.1. Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości

Laboratorium Wojewódzkie w 2015 roku brało udział w 2 porównaniach międzylaboratoryjnych, których organizatorem było Centralne Laboratorium GIORiN.

Tabela 4.8. Udział Laboratorium Wojewódzkiego w porównaniach międzylaboratoryjnych w 2015 r.

Lp.	Metoda badawcza	Organizator porównań międzylaboratoryjnych	Obiekty badań lub materiały	Wynik porównań międzylaboratoryjnych
1.	Metoda Jellema	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	Zestaw 2 próbek podłoża -obecność i identyfikacja <i>Synchytrium endobioticum</i>	Z*
2.	Metoda Elisa	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	Zestaw 4 próbek materiału roślinnego w formie zliofilizowanej – obecność <i>Plum pox potyvirus</i> .	Z*

* Z - ocena zadowalająca

Badania biegłości/porównania międzylaboratoryjne są jednym z elementów, na którym Laboratorium Wojewódzkie buduje swoją wiarygodność i rzetelność do wyników wykonywanych badań.

Uzyskane wyniki z porównań międzylaboratoryjnych w 2015 r. i ubiegłych latach świadczą o wysokich kompetencjach kadry diagnostycznej Laboratorium Wojewódzkiego oraz o tym, że udział pracowników w szkoleniach specjalistycznych daje oczekiwane rezultaty.

4.3.2. Sterowanie jakością badań

Wszystkie pracownie Laboratorium Wojewódzkiego stosują metody zapewnienia jakości badań takie jak: badania na próbkach archiwalnych, badania równoległe, sprawdzanie badań przy pomocy próbek fortyfikowanych, sprawdzanie wyników przy pomocy materiałów odniesienia. Metody te stosowane są alternatywnie, w miarę potrzeb i możliwości, zgodnie ze specyfiką danej pracowni.

W 2015 r. w ramach zapewnienia jakości badań ogółem przebadano 416 prób. W poszczególnych pracowniach przedstawia się to następująco:

- badania nematologiczne – 148 prób,
- badania bakteriologiczne – 52 prób,
- badania wirusologiczne – 119 prób,
- badania mikologiczne – 97 prób.

Prawidłowe wyniki badań świadczą o kompetencji pracowników i wiarygodności wykonywanych badań.

4.3.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.

W ramach poszerzania wiedzy specjalistycznej i kwalifikacji zawodowych pracownicy laboratorium brali udział w szkoleniach specjalistycznych związanych z wykonywaniem analiz diagnostycznych na obecność organizmów kwarantannowych i niekwarantannowych. Zrealizowano 10 z 12 zaplanowanych na 2015r. szkoleń. 2 z nich nie odbyły się przyczyn niezależnych od laboratorium.

Wszystkie szkolenia specjalistyczne, organizowane przez GIORiN – Centralne Laboratorium, zostały ocenione jako skuteczne, potrzebne i przyniosły oczekiwane rezultaty.

Dodatkowo pracownicy wzięli udział w 5 szkoleniach niezaplanowanych. Łącznie zostało przeszkolonych 7 pracowników.

Oceniając te szkolenia oraz szkolenia z zakresu SZL z lat ubiegłych należy stwierdzić, że są one skutecznym narzędziem w utrzymaniu i doskonaleniu systemu zarządzania, są bardzo potrzebne i przynoszą zamierzone efekty. Podnoszą wśród pracowników laboratorium świadomość i istotę ważności wprowadzonego systemu zarządzania laboratorium.

Tabela 4.8. Udział pracowników Laboratorium Wojewódzkiego w szkoleniach:

Lp.	Temat szkolenia	Organizator szkolenia	Ilość osób
Szkolenia zaplanowane			
1.	Spotkanie szkoleniowe dla Kierowników Laboratorium Wojewódzkiego	CL	1
2.	Warsztaty doskonalące dla specjalistów wirusologów	CL	2
3.	Ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka w świetle nowych przepisów (we współpracy WN i CL)	CL	2
4.	Wykrywanie i identyfikacja fitoplazm z grupy 16SrX metodą PCR	CL	1
5.	Wykrywanie i identyfikacja wybranych gatunków nicieni (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> , <i>G. pallida</i> , <i>Longidorus</i> spp., <i>Xiphinema</i> spp., <i>Ditylenchus dipsaci</i> , <i>Ditylenchus destructor</i> , <i>Hirschmanniella</i> spp.)	CL	1
6.	Kwarantannowe gatunki roztoczy (<i>Aculops fuchsiae</i> , <i>Eotetranychus lewisi</i> , <i>Eotetranychus orientalis</i> , <i>Oligonychus perditus</i>) i wykrywanie i oznaczanie	CL	3
7.	Wykrywanie i identyfikacja wciornastków (Thysanoptera)	CL	1
8.	Kwarantannowe szkodniki magazynowe (owady) Republiki Białorusi, Republiki Kazachstanu oraz Federacji Rosyjskiej (w tym przedstawienie gatunków podobnych i gospodarczo ważnych, które można spotkać w materiale eksportowanym do ww. państw)	CL	2
9.	Metoda hodowlana ze szczególnym uwzględnieniem podłoża MTNA	CL	1
10.	Test biologiczny i test patogeniczności na roślinach oberżyny	CL	1
Dodatkowe szkolenia, nieplanowane			
11.	Technika PCR i jej zastosowanie	BLIRT S.A. Gdańsk	1
12.	Bezpieczeństwo chemiczne w laboratorium – uzyskanie zgodności z wymaganiami prawnymi.	CL	1
13.	Nowe rozporządzenie w świetle oceny materiału siewnego sadzeniaków ziemniaka	WIORiN Warszawa	3
14.	Wykrywanie i identyfikacja <i>Drosophila suzukii</i>	Instytut ogrodnictwa w Skierniewicach	3
15.	Morfologiczne i molekularne metody identyfikacji nicieni na przykładzie <i>Bursaphelenchus</i> .	Muzeum Instytutu Zoologii PAN	3

5. Ocena laboratoryjna materiału siewnego.

5.1. Ocena laboratoryjna.

Laboratorium Oceny Nasion w okresie sprawozdawczym wykonało ocenę laboratoryjną 2 500 prób materiału siewnego.

Tabela 5.1. Liczba ocenionych laboratoryjnie prób materiału siewnego wg typu oceny

Rodzaj oceny	Liczba prób	Udział [w %]
Ocena urzędowa - pierwotna	419	16,8
Ocena powtórna	49	2,0
Ocena okresowa (remanenty)	905	36,2
Zlecenia	443	17,7
Próby kontrolne	684	27,3
Razem	2500	100,0

Tabela 5.2. Liczba przebadanych partii materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany roślin rolniczych i warzywnych oraz ich masa w ocenie laboratoryjnej w 2015 r.

Grupa roślin	Oceniono laboratoryjnie		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano		
	partii	ton	partii	ton	partii	ton	%
Razem rośliny rolnicze:	419	6595,6	395	6345,2	24	250,4	3,8
w tym:							
1. zbożowe, w tym:	209	4236,7	200	4120,3	9	116,4	2,7
- pszenica ozima	54	1243,1	53	1231,3	1	11,8	0,9
- pszenica jara	20	438,9	20	438,9	0	0,0	0,0
- jęczmień ozimy	3	69,2	2	52,2	1	17,0	24,6
- jęczmień jary	27	454,3	24	416,8	3	37,5	8,3
- żyto ozime	11	178,1	11	178,1	0	0,0	0,0
- pszenżyto ozime	61	1320,9	60	1299,9	1	21,0	1,6
- pszenżyto jare	3	67,3	3	67,3	0	0,0	0,0
- owies	21	386,6	19	367,5	2	19,1	4,9
kukurydza	9	78,5	8	68,5	1	10	12,7
2. pastewne, w tym	153	1504,51	138	1370,56	15	133,95	8,9
- strączkowe	44	595,6	37	528,6	7	67,0	11,2
- motylkowate drobnonasienne	54	440,0	53	434,8	1	5,2	1,2
- trawy	18	136,5	12	84,7	6	51,8	38,0
- inne rolnicze (facelia błękitna)	37	332,5	36	322,5	1	10,0	3,0
3. buraki	29	578,5	29	578,5	0	0,0	0,0
4. oleiste i włókniste, w tym	28	275,85	28	275,85	0	0,0	0,0
- gorczyca biała	15	145,9	15	145,9	0	0,0	0,0
Razem rośliny warzywne, w tym:	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
RAZEM ROŚ. ROL. I WARZYW.	419	6595,57	395	6345,2	24	250,37	3,8

Ogółem oceniono laboratoryjnie 419 partii materiału siewnego roślin rolniczych kategorii elitarny i kwalifikowany o łącznej masie 6 595,6 tony:

- zakwalifikowano 395 partii o masie 6 345,2 tony,
- zdyskwalifikowano 24 partie o masie 250,4 tony.

Najwięcej dyskwalifikacji zanotowano w grupie roślin pastewnych – 8,9% oraz w grupie roślin zbożowych – 2,7 %. W przypadku roślin pastewnych dyskwalifikacje dotyczyły nasion traw – 38,0% oraz roślin strączkowych – 11,2%. W grupie roślin zbożowych dyskwalifikacje objęły partie nasion: jęczmienia ozimego – 24,6%, jęczmienia jarego – 8,3%, kukurydzy – 12,7%, owsa zwyczajnego – 4,9%. Dla porównania w 2014 r. w przypadku traw dyskwalifikacji nie odnotowano, natomiast w grupie roślin strączkowych procent dyskwalifikacji był wyższy i wynosił 17,9% .

W 2015 r. zdyskwalifikowano 3,8% ocenianego materiału siewnego roślin rolniczych, podczas gdy w 2014 r. dyskwalifikacja była na poziomie 5,7%. Najczęstszym powodem dyskwalifikacji była niska zdolność kiełkowania nasion oraz zawartość nasion obcych gatunków.

5.1.1. Ogólne podsumowanie.

W stosunku do roku 2014 odnotowano wzrost liczby prób materiału siewnego zgłoszonego do urzędowej oceny laboratoryjnej o 9,7%. Także w przypadku wszystkich prób ocenianych w Laboratorium Oceny Nasion odnotowano wzrost o 13,2%.

W 2015 r. pod nadzorem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie znajdowały się 2 akredytowane laboratoria, oceniające materiał siewny roślin rolniczych kategorii kwalifikowany i elitarny: IHAR – PIB Radzików i CN Warszawa. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa zgodnie ze swymi właściwościami nałożonymi przez ustawę o nasiennictwie i ustawę o ochronie roślin pełni obowiązki urzędu kwalifikacyjnego oraz urzędu kontrolującego jakość materiału siewnego znajdującego się w obrocie na obszarze RP. Co roku w ramach urzędowej kontroli materiału siewnego pobierane są próby kontrolne z partii materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych wprowadzonych do obrotu lub partii ocenionych przez podmioty akredytowane. W 2015 r. liczba prób kontrolnych w stosunku do roku 2014 była na porównywalnym poziomie.

W 2015 r. w Laboratorium Oceny Nasion wystawiono:

- 395** –świadectw oceny laboratoryjnej
- 47** –świadectw dla mieszanek nasiennych
- 2 105** –informacji o wynikach badania oraz informacji o dyskwalifikacji partii materiału siewnego
- 155** –międzynarodowych świadectw ISTA - „orange”.

W stosunku do poprzedniego roku ilość wydanych świadectw ISTA wzrosła o 9,2%.

W 2015 r. do oceny tożsamości odmianowej z materiału siewnego roślin rolniczych oraz roślin warzywnych zostało pobranych przez urzędowych próbobiorców 115 prób (wzrost o 5,5%)

5.1.2. Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.

Laboratorium Oceny Nasion posiada akredytację Międzynarodowego Związku Oceny Nasion (ISTA) i zobowiązane jest do brania udziału w międzynarodowych testach sprawdzających tzw. „Proficiency Test”. W roku 2015 laboratorium wykonało analizy laboratoryjne 9 próbek testowych. Celem testów było sprawdzenie poprawności wykonania analizy czystości, określenia zawartości nasion innych gatunków, wilgotności, żywotności metodą tetrazolinową czy zdolności kiełkowania oraz wypełniania międzynarodowego świadectwa „orange” dla gatunków *Fagus sylvatica*, *Glycine max*, *Trifolium pratense* oraz *Oryza sativa*.

Międzynarodowy Związek Oceny Nasion pozytywnie ocenił wszystkie wyniki wykonanych analiz przyznając najwyższe oceny „A”

Laboratorium uczestniczy w testach sprawdzających od samego początku ich wprowadzenia tj. od 1995 roku.

W ramach porównawczych testów między laboratoryjnych oceniono, przygotowane przez LON Poznań 3 próby *Hordeum vulgare* (wykonano analizy czystości i zdolności kiełkowania oraz zawartości nasion innych gatunków) oraz próbę *Triticum aestivum* w celu oznaczenie masy 1000 nasion.

W 2015 r. Laboratorium Oceny Nasion w Warszawie przygotowało 6 prób testowych z nasion roślin zbożowych, które zostały przekazane do analizy dla laboratoriów akredytowanych, znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego.

5.1.3. Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi.

Zgodnie z przepisami ustawy o nasiennictwie wojewódzcy inspektorzy Ochrony Roślin i Nasiennictwa są zobowiązani do udzielania zainteresowanym przedsiębiorcom akredytacji w zakresie oceny laboratoryjnej, pobierania próbek materiału siewnego oraz przestrzegania przepisów w tym zakresie przez podmioty akredytowane.

5.1.3.1. Laboratoria akredytowane.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie prowadzi nadzór i kontrolę nad pracą 2 laboratoriów akredytowanych firm: Centrala Nasienna w Warszawie i IHAR - PIB Radzików. W 2015 r. przeprowadzono kontrolę podległych laboratoriów, w czasie których sprawdzano:

- dokumentację prowadzoną w laboratorium oraz wystawione świadectwa i informacje po ocenie laboratoryjnej,
- przygotowanie merytoryczne personelu,
- działanie sprzętu i aparatury laboratoryjnej,
- przechowywanie prób po ocenie laboratoryjnej,
- poprawność wykonywania analiz materiału siewnego, zgodnie z międzynarodową metodyką ISTA.

W ramach kontroli pobrano również i oceniono laboratoryjnie 52 duplikaty prób badanego materiału siewnego. W wyniku kontroli stwierdzono, że w 12 przypadkach uzyskane wyniki istotnie odbiegały od wyników pierwotnych. W związku z tym zarządzono przesyłanie wszystkich duplikatów do ponownej analizy.

W 2015 r. laboratoria akredytowane po raz piąty z rzędu uczestniczyły w ogólnokrajowych testach sprawdzających przygotowanych przez LON Poznań. Wyniki testów były poprawne lub mieściły się w granicach tolerancji.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do uchylenia akredytacji.

5.1.3.2. Nadzór i kontrola nad próbobiorcami akredytowanymi i urzędowymi

W 2015 r. w ramach nadzoru nad akredytowanymi podmiotami skontrolowano wszystkich 4 akredytowanych próbobiorców upoważnionych do pobierania prób materiału siewnego kategorii kwalifikowany i elitarny. Kontrola próbobiorców polegała na sprawdzeniu poprawności pobierania prób, sporządzania protokołów pobrania prób lub ponownym pobraniu prób z partii, z których wcześniej pobierał próby kontrolowany próbobiorca lub sprawdzeniu tzw. duplikatów pobranych przez niego prób. Pobrano i oceniono laboratoryjnie 52 próby. Nieprawidłowości w sposobie pobierania prób nie stwierdzono.

Na terenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie działa 25 urzędowych próbobiorców.

Zgodnie z wcześniej przyjętymi założeniami i opracowanym harmonogramem kontroli w 2015 r. skontrolowano 7 urzędowych próbobiorców. Sprawdzano posiadany sprzęt, dostępność materiałów merytorycznych, sposób rejestrowania pobieranych prób, ilość prób pobranych w ostatnim sezonie oraz nazwy firm zlecających próbobranie. Przeprowadzano także audyt próbobrania.

Poza tym w ramach kontroli poprawności pobierania prób materiału siewnego przez wszystkich urzędowych próbobiorców w 2015 r. pobrano i oceniono laboratoryjnie 104 próby. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do cofnięcia upoważnień.

5.1.4. Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.

W 2015 r. na terenie województwa mazowieckiego działały dwie firmy upoważnione do wypełniania urzędowych etykiet materiału siewnego (DANKO Hodowla Roślin Oddział w Laskach oraz Centrala Nasienna w Warszawie z siedzibą w Pułtusku). Ze względu na położenie siedziby firmy, upoważnienie dla DANKO zostało wydane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu.

WIORiN w Warszawie był odpowiedzialny za bezpośredni nadzór i przeprowadzenie kontroli sposobu postępowania przy wypełnianiu urzędowych etykiet (prowadzenie rejestru i rozliczenie etykiet zakupionych w WIORiN Warszawa, sprawdzenie prawidłowości wypełniania etykiet).

W wyniku przeprowadzonej w ciągu okresu sprawozdawczego kontroli nie stwierdzono uchybień, będących podstawą do uchylenia posiadanych upoważnień

5.1.5. Drukowanie etykiet i paszportów.

W 2015 r. do obowiązków LON należało wzorem lat ubiegłych drukowanie etykiet rolniczych oraz paszportów szkółkarskich i dla sadzeniaków ziemniaka. Ogółem wydrukowano **320 796 szt.** paszportów i etykiet nasiennych.

Tabela 5.3. Liczba wydrukowanych paszportów i etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety/ paszportu	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety nasienne	110 767	34,6
Paszporty szkółkarskie	89 531	27,9
Etykiety szkółkarskie	9 236	2,9
Paszporty ziemniaczane	63 669	19,8
Etykiety eksportowe OECD	47 593	14,8
Razem	320 796	100,0

Tabela 5.4. Liczba wydrukowanych etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety (kolor)	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety białe z f. paskiem	130	0,1
Etykiety białe	364	0,3
Etykiety niebieskie	103 598	93,5
Etykiety czerwone	1 832	1,7
Etykiety zielone	4 840	4,4
Etykiety pomarańczowe	3	ślad
Razem	110 767	100,0

Tabela 5.5. Liczba wydrukowanych paszportów (etykiet)

Rodzaj paszportu (etykiety)	Ilość szt.	Udział [w %]
Paszporty szkółkarskie WW	63 026	38,8
Paszporty szkółkarskie MP	26 505	16,3
Etykiety szkółkarskie	9 236	5,7
Paszporty ziemniaczane niebieskie	63 669	39,2
Razem	162 436	100,0